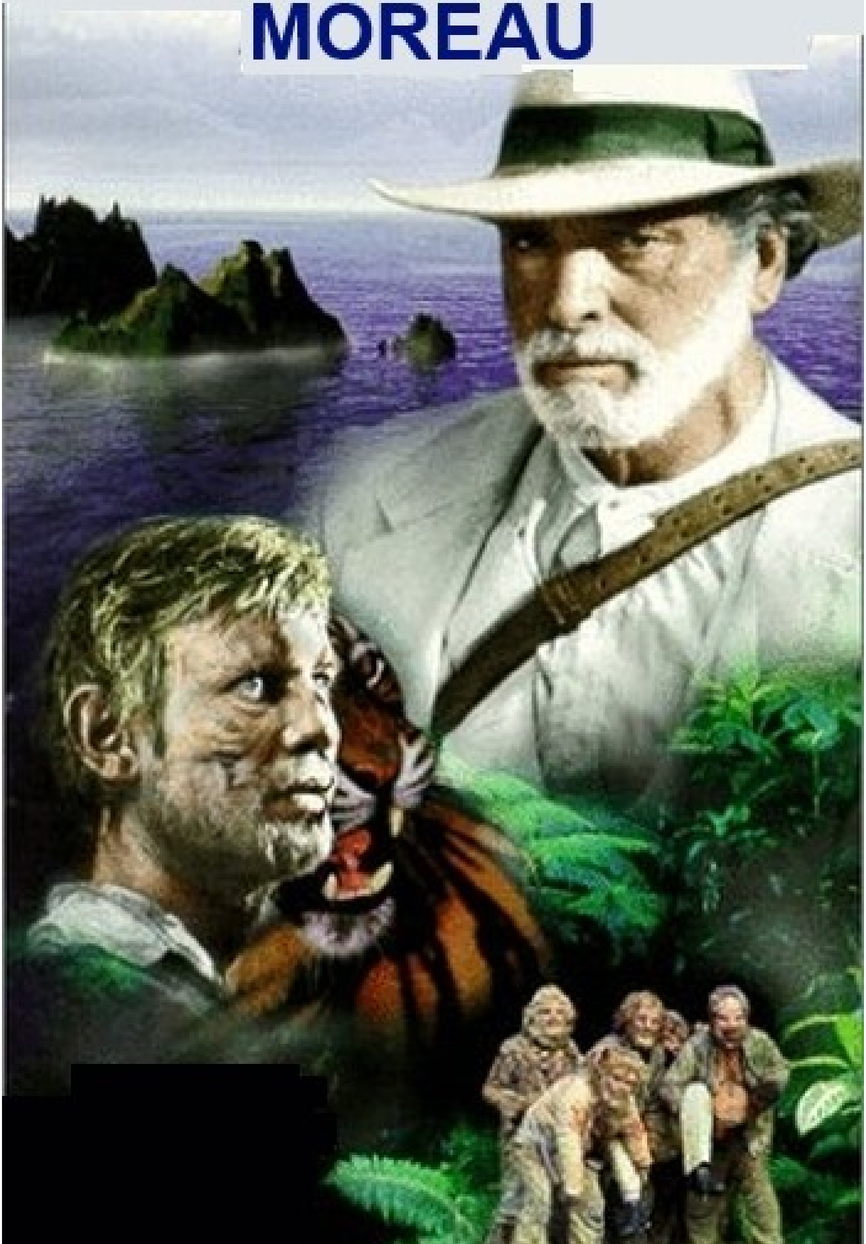
H. G. WELLS

INSULA DOCTORULUI MOREAU

George Herbert Wells

INSULA DOCTORULUI MOREAU

În românește[1] de
MIHU DRAGOMIR şi **C. VONGHIZAS**

[1] Această traducere a apărut în George Herbert Wells – „Opere alese, volumul I: Mașina timpului”, Editura Tineretului, 1962.

INTRODUCERE

La 1 februarie 1887, *Lady Vain,* ciocnindu-se de o epavă, s-a scufundat pe când se afla cam la 1° latitudine sudică şi 107° longitudine vestică.

La 5 ianuarie 1888 - deci cu unsprezece luni şi patru zile mai târziu - unchiul meu, Edward Prendick, un simplu particular, care se îmbarcase pe *Lady Vain* la Callao, şi despre care se crezuse că s-a înecat, a fost găsit, la 5°3' latitudine sudică şi 101° longitudine vestică, într-o mică barcă deschisă, cu numele ilizibil, dar care se presupune că ar fi aparţinut goeletei dispărute *Ipecacuanha.* El a făcut o relatare atât de stranie despre ceea ce i se întâmplase, încât a fost socotit de-a dreptul nebun. După aceea, a pretins că, din clipa când a reuşit să se salveze de pe *Lady Vain,* nu îşi mai aduce aminte de nimic. Cazul său a fost luat în discuţie de psihologii din acea vreme, ca un exemplu curios de pierdere a memoriei în urma efortului fizic şi intelectual. Povestirea ce urmează a fost găsită printre hârtiile sale de către subsemnatul, nepotul şi moştenitorul său, neînsoţită însă de vreo dispoziţie anume de a fi dată publicităţii.

Singura insula despre care se ştie că ar exista în regiunea unde a fost găsit unchiul meu este Insula lui Noble, o mică insuliţă vulcanică şi nelocuită. A fost vizitată în 1891 de H.M.S.[1] *Scorpion*. Câţiva marinari au coborât atunci pe

---

[1] Her (sau His) Majesty's Ship - Nava Majestăţii Sale, titulatură care se pune înaintea numelui unui vas al marinei britanice. (n. t.)

uscat, dar nu au găsit pe acolo nici o vietate, în afară de nişte molii albe, necunoscute, un mic număr de porci şi iepuri, şi nişte şobolani cam ciudaţi. Marinarii n-au luat cu ei nici un exemplar din aceste vietăţi. Aşa încât această povestire nu şi-a aflat, în părţile ei cele mai esenţiale, nici un fel de confirmare. Ținând seama de acest fapt, mi se pare că nu comit o greșeală înfățișând publicului această stranie poveste, de acord, după câte cred, cu intenţiile unchiului meu. În sprijinul povestirii stau cel puţin următoarele împrejurări: unchiul meu şi-a pierdut memoria pe când se afla cam la 5° latitudine sudică şi 105° longitudine vestică şi a reapărut în aceeaşi regiune a oceanului, după un interval de unsprezece luni. Desigur că, în răstimp, a trăit într-un fel oarecare. Şi se pare că o goeletă numită *Ipecacuanha,* condusă de un căpitan beţiv, John Davis, a plecat într-adevăr din Arica, în ianuarie 1887, având pe bord o puma şi alte câteva animale, că vasul era bine cunoscut în diferite porturi ale Pacificului de Sud, şi că, până la urmă, a dispărut din aceste ape (cu o cantitate considerabilă de copra[1] pe bord), pornind din Banya către soarta ei necunoscută, în decembrie 1887, dată, care se potriveşte exact cu povestirea unchiului meu.

CHARLES EDWARD PRENDICK

[1] Miez uscat de nucă de cocos. (n. t.)

I. ÎN BARCA DE SALVARE DE PE „LADY VAIN”

Nu-mi propun să adaug nimic la ceea ce s-a mai scris până acum în legătură cu scufundarea vasului *Lady Vain.* După cum se ştie, vasul s-a ciocnit de o epavă, la zece zile după plecarea din Callao. Şalupa cu şapte dintre membrii echipajului a fost găsită optsprezece zile mai târziu de către canoniera Majestăţii Sale *Myrtle,* şi povestea lipsurilor pe care le-au îndurat a devenit aproape tot atât de bine cunoscută ca şi cazul, mult mai îngrozitor, al *Meduzei.* Trebuie, totuşi, ca povestirii cunoscute despre soarta vasului *Lady Vain,* să-i adaug acum, o alta, tot atât de groaznică, dar, cu siguranţă, mult mai stranie. Până acum s-a crezut că toţi cei patru oameni care se aflau în mica barcă de salvare au pierit, dar adevărul nu este acesta. Am cea mai bună dovadă a acestei afirmaţii - eu sunt unul din cei patru oameni.

Dar, în primul rând, trebuie să precizez că n-au fost niciodată patru oameni în această barcă; numărul lor era de trei. Constans, pe care l-a „văzut căpitanul sărind în luntre” (*Daily News*, 17 martie 1887) n-a reuşit să ne ajungă din urmă, din fericire pentru noi, şi din nenorocire pentru el. A căzut de pe un maldăr de funii aşezat sub sartul[1] catargului rupt; în timp ce sărea, o bucată de funie i-a prins călcâiul şi omul a atârnat o clipă cu capul în jos, apoi a căzut şi s-a lovit de un butuc sau o grindă care plutea pe apă. Ne-am îndreptat spre el, dar n-a mai ieşit la suprafaţă.

Spun că, neajungându-ne, a fost din fericire pentru noi, şi aproape că aş putea să adaug din fericire şi pentru el, deoarece nu aveam cu noi decât un mic butoiaş cu apă şi

[1] *sart* - odgon de oţel sau cânepă, servind la fixarea laterală a catargelor. (n. t.)

câţiva pesmeţi marinăreşti jilavi - atât de neaşteptată fusese alarma, atât de nepregătit fusese vasul pentru un eventual dezastru. Crezând că naufragiaţii de pe şalupă erau mai bine aprovizionaţi (deşi se pare că nu erau), am încercat să-i strigăm. Probabil că nu ne-au auzit, şi a doua zi, când burniţa s-a potolit - ceea ce s-a întâmplat abia pe la amiază - n-am mai putut zări nici urmă de ei. Deoarece barca se legăna puternic, nu puteam să ne sculăm în picioare ca să privim în jur. Talazuri mari goneau pe ocean şi am avut mult de furcă pentru a face ca barca să le ţină piept. Ceilalţi doi, care mai scăpaseră o dată cu mine, erau un om numit Helmar, un pasager ca şi mine şi un marinar al cărui nume nu-l ştiu, un om scund, bine legat şi care se bâlbâia.

Am continuat să plutim, înfometaţi, şi, după ce ni s-a terminat şi apa, chinuiţi de o sete insuportabilă, timp de opt zile în total. După cea de a doua zi, marea s-a potolit, devenind apoi, cu încetul, netedă ca oglinda. Pentru cititorul obişnuit, este absolut imposibil să-şi imagineze aceste opt zile. Nu va găsi nimic - din fericire pentru el - în memoria sa, ca termen de comparaţie. După prima zi, ne vorbeam foarte puţin unul celuilalt, şi zăceam pe locurile noastre din barcă, scrutând orizontul, sau priveam, cu ochi care deveneau din zi în zi mai mari şi mai sălbatici, cum nenorocirea şi istovirea puneau stăpânire pe tovarăşii noştri. Soarele devenise nemilos. În cea de a patra zi, ni s-a terminat apa şi au început să ne treacă prin minte lucruri ciudate, pe care le exprimam în priviri; dar cred că abia în cea de a şasea zi Helmar a dat glas gândului care mocnea în capul fiecăruia. Îmi amintesc că glasurile noastre, erau seci şi subţiri, aşa că ne-am aplecat unul spre celălalt, pentru a face economie de vorbe. Eu m-am împotrivit din răsputeri; eram mai curând de părere să scufundăm barca şi să pierim cu toţii sfâşiaţi de rechinii care ne urmăreau; dar când Helmar a spus că vom avea de băut, dacă acceptăm propunerea lui, marinarul s-a declarat de acord cu el.

Totuşi, eu m-am opus tragerii la sorţi, şi în timpul nopţii marinarul i-a tot şoptit ceva lui Helmar, în timp ce eu şedeam în partea din faţă a bărcii, cu briceagul în mână - deşi mă îndoiesc că aş fi avut putere să lupt. Dimineaţa, am acceptat propunerea lui Helmar, şi am scos o monedă de cinci penny, pentru a ne încerca sorţii.

Sorţii căzură asupra marinarului, dar el era cel mai puternic dintre noi şi, nevrând să se supună, l-a atacat pe Helmar cu pumnii. S-au încleştat unul de altul şi aproape că se ridicaseră în picioare. M-am târât spre ei, de-a lungul bărcii, cu intenţia să-l ajut pe Helmar, apucându-l pe marinar de picior, dar barca se clătină, marinarul îşi pierdu echilibrul şi se rostogoliră amândoi, peste marginea bărcii. S-au scufundat ca nişte bolovani. Îmi amintesc că am început să râd, întrebându-mă, în acelaşi timp, de ce râd. Râsul m-a cuprins pe neaşteptate, ca venit din afara mea.

Am zăcut întins, pe una din băncile bărcii, nu ştiu cât timp, gândindu-mă că, dacă aş fi avut puterea s-o fac, aş fi băut apă de mare, ca să înnebunesc şi să mor mai degrabă. Şi chiar pe când zăceam astfel, am văzut, fără să-i acord un interes mai mare decât unui simplu tablou, o pânză venind către mine, de deasupra liniei orizontului. Pe semne că mintea îmi rătăcea, şi totuşi îmi amintesc foarte limpede tot ceea ce s-a întâmplat. Îmi amintesc cum capul mi se legăna o dată cu valurile, iar orizontul dansa în sus şi în jos o dată cu pânza de deasupra lui. Îmi amintesc de asemenea, tot atât de limpede, că aveam convingerea că murisem şi mă gândeam cât de caraghios era faptul că salvarea venea prea târziu, ca să nu mă mai găsească în viaţă.

O bună bucată de timp, care mi se părea că nu se mai termină, am stat cu capul pe banchetă, privind la goeleta legănătoare - era un vas mic, prevăzut cu pânze în faţă şi în spate - apropiindu-se de mine pe valuri. Mergea în zigzag, făcând ocoluri tot mai mari, deoarece naviga drept împotriva vântului. Nici nu mi-a trecut prin cap să încerc să atrag atenţia şi nu-mi mai amintesc nimic precis, din clipa

când am văzut-o alături de barcă şi până când m-am trezit într-o cabină îngustă din partea dinapoi a goeletei. Îmi mai amintesc, destul de neclar, cum am fost ridicat până la marginea punţii, şi expresia unei feţe mari şi roşii, acoperită cu pistrui şi înconjurată de păr roşu, privindu-mă pe deasupra balustradei. Am reţinut de asemenea o impresie tulbure despre o figură negricioasă, cu nişte ochi neobişnuiţi care mă priveau de aproape, dar până când i-am văzut din nou, am crezut că totul nu este decât un coşmar. Parcă îmi mai amintesc că mi s-a turnat ceva printre dinţi. Şi asta e tot.

II. OMUL CARE SE DUCEA ÎN LOCUL FĂRĂ NUME

M-am trezit într-o cabină mică şi cam murdară. Un om oarecum tânăr, cu părul blond, cu buza de jos răsfrântă, cu o mustaţă zburlită, de culoarea paiului, era aşezat lângă mine, ținându-mă de încheietura mâinii. Am privit o clipă unul la celălalt, fără ne vorbim. Omul avea ochi cenuşii, apoşi, ciudat de lipsiţi de expresie.

Atunci, chiar deasupra capului, se auzi un sunet, ca şi când ar fi fost trântit un pat de fier şi mârâitul înfundat şi furios al unui animal. În acelaşi timp, omul mi se adresă din nou.

Îşi repetă întrebarea:

— Cum te simţi acum?

I-am răspuns, cred, că mă simţeam bine. Nu puteam să-mi dau seama cum ajunsesem acolo. Probabil că el a văzut pe faţa mea întrebarea căci glasul nu mi se putea auzi.

— Ai fost găsit într-o barcă - mort de foame. Barca aparţinea vasului *Lady Vain* şi pe marginea ei erau pete de sânge. În clipa aceea privirea mi s-a oprit pe mâna mea, atât de slabă încât părea o pungă murdară de piele plină cu oase - şi întreaga poveste cu barca mi-a revenit în minte.

— Ia puţin din asta, zise el şi îmi întinse o mică porţie dintr-o doctorie roşie, îngheţată.

Avea gust de sânge, şi m-a făcut să mă simt mai bine.

— Ai avut noroc, zise el, să fii găsit de un vas care are pe bord un medic.

Vorbea articulând cu greu cuvintele, cu un uşor sâsâit.

— Ce vas e ăsta? am întrebat încet, răguşit după atâta tăcere.

— E un mic vas comercial care face curse între Arica şi Callao. N-am întrebat niciodată de provenienţa lui. Cred că este din ţara nebunilor. Eu nu sunt decât un simplu pasager, din Arica. Dobitocul de proprietar - tot el este şi căpitanul, îl cheamă Davis - şi-a pierdut brevetul, sau cam aşa ceva. Cunoşti acest soi de oameni - şi-a botezat vasul *Ipecacuanha* - un nume infernal, şi vasul este la fel chiar când marea rămâne liniştită.

Apoi zgomotul de deasupra capului reîncepu, un mârâit furios amestecat cu o voce omenească. Apoi o altă voce spuse unui „idiot blestemat” să înceteze:

— Erai aproape mort, zise interlocutorul meu. Într-adevăr nu ţi-a lipsit mult. Acum însă am vârât în dumneata nişte medicamente. Simţi că te doare braţul? Este din cauza injecţiilor. Ai zăcut în nesimţire aproape treizeci de ore.

Gândeam cu mare încetineală. Atenţia mi-a fost atrasă de lătratul unei haite de câini.

— Am voie să mănânc hrană solidă? am întrebat.

— Mulţumită mie, zise el. Chiar acum se fierbe nişte carne de berbec.

— Da, am spus eu cu convingere; aş vrea să mănânc nişte berbec.

— Dar, zise el, cu o uşoară ezitare, să ştii că ard de nerăbdare să aud cum ai ajuns dumneata să rămâi singur într-o barcă.

Mi s-a părut că ghicesc în ochii lui o anume bănuială.

— Blestematele astea de urlete! strigă deodată şi părăsi în grabă cabina.

L-am auzit certându-se violent cu cineva, care îi răspundea, după cum mi s-a părut, printr-o bodogăneală neînţeleasă. Cearta se termină cu lovituri, dar nu eram de loc sigur că nu mă înşelaseră urechile. Apoi el strigă la câini şi se întoarse în cabină.

— Eh! îmi zise din uşă. Începuseşi să-mi povesteşti.

I-am spus că mă numesc Edward Prendick şi că mă ocupam de ştiinţele naturale ca să-mi mai risipesc plictiseala vieţii de bunăstare pe care o duceam. S-a arătat interesat de afirmaţia mea.

— Şi eu am făcut ceva studii ştiinţifice - am urmat biologia la *University College,* scoțând ovarele râmelor, organele melcilor şi altele de acest gen. Doamne! Sunt zece ani de atunci. Dar continuă, continuă - spune-mi despre ţara aceea.

A fost foarte mulţumit de sinceritatea relatării mele - vorbeam în fraze destul de scurte căci mă simţeam groaznic de slăbit - şi când am terminat-o, el s-a întors deodată la tema ştiinţelor naturale şi la propriile sale studii de biologie. Începu să mă întrebe îndeaproape despre *Tottenham Court Road* şi despre *Cower Street.*[1]

— Caplatzi continuă să prospere? Ce magazin era!

Cu siguranţă că fusese un foarte mediocru student în medicină şi începu să vorbească despre localurile de petrecere. Mi-a povestit şi câteva anecdote.

— Toate acestea, zise el, le-am părăsit acum zece ani. Ce veselie era pe atunci! Dar eu am fost un dobitoc... Înainte

[1] Cunoscute străzi londoneze. (n. t.)

de a împlini douăzeci şi unu de ani eram sleit. Acum pot spune că este cu totul altfel... Dar trebuie să mă duc să văd ce face dobitocul acela de bucătar cu berbecul dumitale.

Mârâitul de deasupra capului meu se auzi din nou, atât de neaşteptat şi cu o furie atât de sălbatică, încât am tresărit.

— Ce-i asta? am strigat, dar uşa se închisese.

Omul se întoarse aducându-mi o porţie de berbec fiert, iar mirosul mi-a ațâțat atât de tare pofta, încât am şi uitat de zgomotele de mai înainte.

După o zi de somn, întrerupt doar de mâncare, mi-am revenit atât încât să fiu în stare să merg de la pat până la hublou şi să privesc marea verzuie ce încerca să ţină pasul cu noi. Socoteam că vasul mergea în bătaia vântului. Pe când stăteam lângă hublou, în picioare Montgomery - acesta era numele omului cu părul blond - intră iar. I-am cerut ceva să mă îmbrac. Mi-a împrumutat nişte haine de doc, ale lui, deoarece hainele pe care le aveam pe mine în barcă, spunea el, fuseseră aruncate peste bord. Cele pe care mi le-a dat erau cam largi pentru mine, căci el era mai înalt şi avea membrele mai lungi decât ale mele.

Mi-a spus, într-o doară, că Davis, căpitanul vasului, era pe trei sferturi beat, în cabina lui. În timp ce trăgeam hainele pe mine l-am rugat să-mi spună ceva despre destinaţia vasului. Mi-a răspuns că vasul se îndreaptă spre Hawai, dar că, pe drum, trebuia să-l debarce pe el.

— Unde? întrebai eu.

— Într-o insulă... unde locuiesc. După câte ştiu n-are încă nici un nume.

Vorbind, s-a uitat la mine, răsfrângându-și buza inferioară în jos, şi cu un aer devenit brusc prostesc, încât m-am gândit că o făcea din dorinţa de a-mi evita întrebările. Am avut discreţia să nu-l mai întreb nimic.

III. FAŢA STRANIE

Părăsind cabina, am dat în capătul scării peste un om care ne împiedica drumul. Stătea în picioare pe trepte, cu spatele spre noi, uitându-se prin deschizătura tambuchiului[1]. Era, după cum se putea vedea, un om diform, scurt, îndesat, stângaci, cu spatele încovoiat, cu gâtul păros şi capul înfundat între umeri. Era îmbrăcat într-o haină de serj albastru închis, şi avea părul negru, deosebit de aspru şi de gros. S-au auzit din nou câinii nevăzuţi, mârâind cu furie, şi, în acelaşi timp, omul se dădu înapoi, atingând mâna pe care o întinsesem ca să evit să dea peste mine. Se întoarse cu o iuţeală de animal.

Această faţă neagră, îndreptată spre mine, m-a zguduit profund, într-un fel greu de definit. Era mai mult decât diformă. Partea dinainte era scoasă în afară, formând ceva care amintea botul unui animal, iar gura imensă, întredeschisă, lăsa să se vadă cei mai mari dinţi pe care i-am văzut vreodată într-o gură de om. Ochii îi erau injectaţi de sânge, pe margini, cu o dungă subţire de alb în jurul pupilelor de culoarea alunei. Pe faţa lui era aşternută o ciudată expresie de emoţie.

— Afurisitule! zise Montgomery. Ce dracu’ nu te dai la o parte din drum?

Omul cu faţa neagră se dădu la o parte fără să scoată nici o vorbă.

Am continuat să urc spre tambuchi, privind instinctiv în acest timp spre omul cu faţa neagră. Montgomery rămase o clipă la piciorul scării.

— N-ai ce căuta aici, ştii bine, zise el pe un ton apăsat. Locul tău este în faţă.

---

[1] tambuchi - deschizătură prevăzută cu un capac, în puntea navei, prin care se poate intra în interiorul navei. (n. t.)

Omul cu faţa neagră se înclină:

— Ei... nu vor să stau în faţă.

Vorbea încet, cu un timbru ciudat, răguşit, în voce.

— Nu vor să stai în faţă! zise Montgomery cu glas ameninţător. Dar eu îţi spun să te duci acolo.

Era pe punctul să mai spună ceva, dar deodată privi în sus, către mine şi mă urmă, suind pe scară. Eu mă oprisem în mijlocul tambuchiului, privind îndărăt, uimit încă peste măsură de urâţenia grotescă a acestei creaturi cu faţa neagră. Niciodată nu mai văzusem o figură atât de respingătoare şi de neobişnuită, şi totuşi - dacă această contradicţie este admisibilă - încercam în acelaşi timp ciudata senzaţie că mai întâlnisem undeva exact aceleași trăsături şi gesturi care acum mă uimeau. Mai târziu m-am gândit că probabil îl văzusem în timp ce eram urcat pe bord, dar această explicaţie nu-mi satisfăcea bănuiala că l-aş fi întâlnit mai înainte. Cum ar putea cineva, care a văzut odată o faţă atât de ciudată, să uite împrejurarea precisă, iată ce nu puteam de fel să înţeleg.

Mişcarea lui Montgomery de a mă urma mi-a îndepărtat atenţia de la figura aceea ciudată şi mi-am întors privirile în jurul meu, către puntea micii goelete. Eram pe jumătate pregătit, de sunetele pe care le auzisem, pentru ceea ce am văzut. Cu siguranţă că nu mai întâlnisem niciodată o punte atât de slinoasă. Era nespus de murdară, acoperită cu resturi de morcovi şi de verdeaţă. Numeroşi câini de vânătoare erau legaţi cu lanţuri de catargul principal, extrem de fioroşi, sărind şi lătrând la mine, iar lângă artimon[1], într-o cuşcă mică de fier, mult prea mică pentru a-i permite să se întoarcă de pe o parte pe cealaltă, şedea ghemuită o puma[2] uriaşă. Ceva mai departe, sub parapetul de la tribord, mai erau câteva cuşti mari, conținând foarte mulţi iepuri, iar mai în faţă, o lama singuratică era vârâtă

[1] Artimon - catargul de la pupa navei. (n. t.)

[2] puma - animal din familia felinelor, originar din America. Are înfăţişarea unei leoaice (*felis cocolor*). (n. t.)

într-o cuşcă, de fapt, o simplă ladă. Câinii aveau botniţe din fâșii de piele. Singura fiinţă omenească de pe punte era un marinar slab şi tăcut care stătea la cârmă.

Brigantinele[1] peticite şi murdare erau umflate de vânt, şi micul vas părea că îşi întinsese toate pânzele. Cerul era senin, soarele coborâse până la jumătatea drumului spre apus; valuri lungi, pe care vântul le acoperea cu spumă, alergau o dată cu noi. Am trecut, pe lângă cârmaci, spre balustrada de la pupa şi am privit valurile spumegând şi băşicile de aer dansând şi dispărând în urma vasului. M-am întors, privind de-a lungul punţii murdare:

— Este o menajerie plutitoare? am întrebat.

— Aşa s-ar părea, zise Montgomery.

— În ce scop sunt transportate aceste animale? Mărfuri? Curiozităţi? Oare căpitanul are de gând să le vândă undeva prin Mările Sudului?

— Aşa s-ar părea, nu? zise Montgomery, şi îşi întoarse din nou privirile spre dâra din urma vasului.

Deodată, se auzi un schelălăit însoţit de un torent de înjurături furioase, venind dinspre tambuchi, şi omul diform cu faţa neagră urcă în goană. Imediat după el apăru un om masiv, cu părul roşu, purtând o caschetă albă. La vederea primului, câinii, care tocmai încetaseră să mai latre la mine, deveniră furioşi, urlând şi smucindu-se în lanţuri. Omul cu faţa neagră ezită în faţa lor, şi aceasta îi dădu omului cu părul roşu răgazul să-l ajungă din urmă şi să-i repeadă o lovitură puternică între omoplaţi. Nenorocitul se prăbuşi ca un bou doborât şi se rostogoli pe puntea murdară, printre câinii furioşi. Era un noroc pentru el că toţi câinii aveau botniţe. Omul cu părul roşu scoase un urlet de bucurie şi rămase locului, clătinându-se, în mare pericol, după părerea mea, fie să cadă pe spate, prin tambuchi, fie în faţă, peste victima sa.

Îndată ce apăruse cel de al doilea, Montgomery tresărise.

— Hei, opreşte-te! strigă el, pe un ton mustrător.

---

[1] brigantină - pânză fixată de catargul corăbiei. (n. t.)

Dinspre prova, se iviră doi marinari.

Omul cu faţa neagră, urlând într-un fel ciudat, se rostogoli printre picioarele câinilor. Nimeni nu încercă să-i sară în ajutor. Câinii făceau tot ce puteau ca să-l muşte, înfigându-şi botniţele în el. Era ca un dans îndrăcit al trupurilor cenuşii şi mlădioase peste trupul grosolan trântit pe jos. Marinarii dinspre prova asmuţeau câinii, ca şi cum totul ar fi fost un joc amuzant. Montgomery scoase o exclamaţie de mânie şi coborî în fugă puntea. L-am urmat.

În clipa următoare, omul cu faţa neagră reuşi să se ridice şi se îndreptă, clătinându-se, spre prova. Se rezemă de parapet, lângă frânghiile catargului principal şi rămase acolo gâfâind şi privind peste umăr, la haita de câini. Omul cu părul roşu râdea satisfăcut.

— Ascultă, căpitane, zise, cu sâsâitul său uşor accentuat, Montgomery, strângându-l de coate pe omul cu părul roşu; aşa nu merge.

Eu stăteam în spatele lui Montgomery. Căpitanul se întoarse pe jumătate şi îl privi cu ochii întunecaţi şi solemni ai unui om beat.

— Ce nu merge? zise el, şi după ce îl privi pe Montgomery o clipă în faţă cu un aer somnoros, adăugă: blestemat tăietor de oase!

Cu o mişcare bruscă îşi eliberă braţele, şi, după două încercări nereuşite, îşi înfipse pumnii săi roşcaţi în buzunarele hainei.

— Omul ăsta e un pasager, zise Montgomery. Te sfătuiesc să-ţi ţii pumnii cât mai departe de el.

— Du-te la dracu'! zise căpitanul, cu glasul ridicat. Se întoarse, deodată, şi se clătină într-o parte. Fac ce vreau pe vasul meu, zise el.

Cred că Montgomery ar fi trebuit să-l lase în pace - văzând că era beat. Dar el se făcu doar ceva mai palid şi îl urmă pe căpitan, spre parapet:

— Ascultă, căpitane, zise el. Nu vreau ca acest om al meu să fie maltratat. A fost chinuit încă de când s-a suit pe bord.

O clipă, ameţeala alcoolului îl împiedică pe căpitan să vorbească.

— Blestemat tăietor de oase! a fost tot ce crezu de cuviinţă să spună.

Mi-am dat seama că Montgomery avea un temperament îndărătnic, se înfierbânta din ce în ce mal mult şi nu voia să ierte niciodată şi mi-am mai dat seama, de asemenea, că această ceartă mocnea de multă vreme.

— Omul ăsta e beat, am zis eu împăciuitor; n-ai s-o scoţi la capăt cu el!

Montgomery făcu o strâmbătură cu buza de jos, care îi atârna.

— E beat întotdeauna. Crezi că asta îi dă dreptul să-i atace pe pasageri?

— Vasul meu, începu căpitanul, făcând cu mâna un gest nesigur spre cuşti, era un vas curat. Uită-te acum la el. (Era într-adevăr orice, numai curat nu.)

— Echipajul, continuă căpitanul, era un echipaj respectabil.

— Ai fost de acord să transporţi animalele.

— Aş vrea să nu-mi fi apărut niciodată în cale insula voastră blestemată. Ce dracu... aveţi nevoie de animalele astea pe o asemenea insulă? Iar omul ăsta al dumitale... Am crezut că este un om. Este un nebun. Şi n-are ce căuta la pupa. Crezi că tot vasul ăsta blestemat îţi aparţine dumitale?

— Marinarii dumitale au început să-l chinuiască pe bietul om de cum s-a urcat pe bord.

— Ăsta nu-i om - e un diavol, un diavol pocit. Oamenii mei nu-l pot suporta. Nici eu nu-l pot suporta. Niciunul dintre noi nu poate să-l suporte. Nici chiar *dumneata.*

Montgomery îi întoarse spatele.

— Oricum, *dumneata* ai să-mi laşi omul în pace, zise el, dând din cap în timp ce vorbea.

Dar căpitanul căpătase chef de ceartă. Îşi ridică glasul:

— Dacă mai vine prin partea asta a vasului, îi scot maţele, ţi-o spun. Am să toc măruntaiele lui blestemate! Cine eşti *dumneata* să-mi spui *mie* ce trebuie să fac? Îţi repet că eu sunt căpitanul vasului - căpitanul şi proprietarul. Eu sunt aici legea, ţi-o spun - şi legea şi profeţii. M-am angajat să iau un om şi pe servitorul său spre Arica şi înapoi şi să transport nişte animale. Nu m-am angajat niciodată să duc un nebun blestemat şi un tăietor de oase, un...

Ei bine, nu are importanţă cum i-a mai spus lui Montgomery. L-am văzut pe acesta din urmă făcând un pas înainte, şi m-am aşezat între ei.

— E beat, am zis eu.

Căpitanul începu să urle nişte insulte şi mai grosolane decât cele de mai înainte.

— Tacă-ţi gura, i-am zis, întorcându-mă iute spre el, căci văzusem primejdia zugrăvită pe faţa albă a lui Montgomery.

Dar, cu asta, am atras potopul de înjurături asupra mea.

În orice caz, eram bucuros că reuşisem să evit pericolul unei încăierări, chiar cu preţul de a-mi, atrage duşmănia de beţiv a căpitanului. Deşi am frecventat societăţi destul de excentrice, nu cred să mai fi auzit vreodată un limbaj atât de murdar curgând într-un torent continuu de pe buzele vreunui om. Unele insulte erau greu de suportat - deşi sunt un om răbdător din fire. Desigur însă că, atunci când i-am spus căpitanului să tacă din gură, uitasem că nu eram decât o epavă omenească, fără nici un fel de resurse băneşti, cu biletul de călătorie neplătit, şi depindeam întru totul de bunăvoinţa - sau de spiritul speculativ - al gazdelor mele. Căpitanul îmi reaminti toate acestea, şi chiar cu tărie. Dar, oricum, evitasem o bătaie.

IV. LA PARAPETUL GOELETEI

În seara aceea, după apusul soarelui, a fost zărit pământul şi goeleta s-a oprit, pregătindu-se de acostare. Montgomery mă anunţă că ajunsese la destinaţie. Pământul era prea departe pentru a distinge vreun amănunt; mi se părea doar un petec albastru închis ce se aşternea pe întinsul albastru-cenuşiu al mării. O dâră aproape verticală de fum se ridica de pe insulă drept spre cer.

Când apăruse pământul, căpitanul nu era pe punte. După ce îşi descărcase furia asupra mea, coborâse, împleticindu-se şi se pare că adormise pe podeaua cabinei sale. Comanda fusese preluată efectiv de către secund. Acesta era individul slab şi taciturn pe care îl văzusem la cârmă. Se părea că şi el era în duşmănie cu Montgomery. Nu acordă nici un fel de atenţie vreunuia dintre noi. Am luat masa de seară împreună cu el, într-o tăcere ursuză, după câteva eforturi nereuşite, din partea mea, de a înjgheba o conversaţie. M-a izbit, de asemenea, faptul că toţi ceilalţi oameni îl priveau pe tovarăşul meu cu animalele sale, într-un fel deosebit de duşmănos. Socoteam că Montgomery era foarte reticent în privinţa intenţiilor lui cu aceste creaturi, ca şi în privinţa destinaţiei lui şi, cu toate că simţeam o curiozitate crescândă, n-am mai insistat.

Am rămas de vorbă pe partea dindărăt a punţii, până când cerul s-a acoperit de stele. În afară de rare zgomote ce veneau dinspre sala marinarilor, slab luminată, şi din când în când câte o mişcare a animalelor, noaptea era foarte liniştită. Puma, privindu-ne cu ochi strălucitori, şedea ghemuită, ca un balot negru, într-un colţ al cuştii. Câinii păreau să fie adormiţi. Montgomery scoase nişte ţigări de foi.

Mi-a vorbit despre Londra pe tonul unor amintiri aproape dureroase, punându-mi tot felul de întrebări despre

schimbările petrecute acolo. Vorbea ca un om care iubise viaţa Londrei şi fusese îndepărtat de ea brusc şi irevocabil. I-am povestit cât am putut mai bine de una, de alta. În tot acest timp, ciudăţenia lui începea să prindă contur în mintea mea. Îi cercetam faţa palidă, enigmatică, în licărirea slabă a lanternei de la habitaclu, din spatele meu. Apoi am început să privesc spre largul mării, unde se ascundea în întuneric insuliţa lui.

Mi se părea că acest om apăruse din Imensitate doar pentru a-mi salva viaţa. A doua zi, el urma să debarce şi să dispară iar din viaţa mea. Chiar dacă împrejurările ar fi fost obişnuite, tot m-ar fi pus puţin pe gânduri. Dar mă intriga în primul rând ciudăţenia unui om instruit care trăia într-o insuliţă necunoscută, şi, pe lângă aceasta, natura extraordinară a bagajelor sale. Îmi repetam şi eu întrebarea căpitanului: „Ce voia să facă cu aceste animale? De ce, de asemenea, pretinsese că nu-i aparţineau, atunci când făcusem, la început, primele presupuneri în privinţa lor? Şi, apoi, servitorul său avea ceva straniu care mă impresionase profund. Aceste fapte aruncau o umbră de mister în jurul acestui om. Ele puneau stăpânire pe imaginaţia mea şi mă împiedicau să vorbesc.

Către miezul nopţii, discuţia noastră despre Londra se termină, şi am rămas unul lângă altul, rezemaţi de parapet, privind, visători, marea tăcută, luminată de stele, fiecare din noi urmărindu-şi propriile sale gânduri. Era o atmosferă potrivită pentru sentimentalism, şi eu am început să vorbesc despre recunoştinţa mea.

— Îmi dai voie să-ţi mulţumesc, am zis, după câtva timp, pentru că mi-ai salvat viaţa.

— Întâmplarea, răspunse el; numai întâmplarea.

— Prefer să aduc mulţumiri agentului ei concret.

— Nu mulţumi nimănui. Dumneata erai la ananghie, iar eu puteam să te ajut, ţi-am făcut injecţii şi te-am hrănit ca şi cum aş fi cules un specimen oarecare. Mă plictiseam şi voiam să fac ceva. Dacă în ziua aceea aş fi fost obosit, sau

dacă nu mi-ar fi plăcut mutra dumitale, ei bine..., mă întreb unde ai fi fost dumneata acum.

Vorbele lui mi-au mai muiat puţin dispoziţia.

— În orice caz...

— E numai întâmplarea, ascultă ce-ţi spun eu, mă întrerupse el, la fel cum este totul în viaţa omului. Numai proştii nu-şi dau seama de asta. De ce sunt eu acum aici - un izgonit al civilizaţiei - în loc să fiu un om fericit, bucurându-mă de toate plăcerile Londrei? Pur şi simplu pentru că - acum unsprezece ani - mi-am pierdut capul, timp de zece minute, într-o noapte ceţoasă.

El se opri.

— Serios? zisei eu.

— Asta-i tot.

Am rămas din nou în tăcere. Apoi, deodată, el râse.

— Este ceva în acest cer înstelat care te face să-ţi dezlegi limba. E o prostie din partea mea şi totuşi parcă aş vrea să-ţi povestesc.

— Ori ce mi-ai spune, poţi să te bizui că voi păstra pentru mine... Dacă despre asta-i vorba.

Era pe punctul să înceapă, dar apoi clătină din cap cu îndoială.

— Nu-mi spune, zisei eu. Mie îmi e tot una. La urma urmei, este mai bine să-ţi păstrezi secretul. Nu câștigi nimic, decât că te uşurezi puţin, dacă îţi respect încrederea. Dacă nu... ei bine?

El mormăi ceva nelămurit. Simţeam că îl găsisem într-un moment nefavorabil, că îl prinsesem într-o dispoziţie de a se destăinui; şi, ca să spun drept, nu eram curios să aflu ce anume ar fi putut să gonească din Londra pe un tânăr student în medicină. Am şi eu imaginaţie. Am ridicat din umeri şi m-am întors. Pe balustrada de la pupa stătea aplecată o formă neagră şi tăcută, privind stelele. Era ciudatul servitor al lui Montgomery. Privi repede peste umăr, când m-am mişcat, şi apoi întoarse iar capul.

Vi se va părea poate un lucru neînsemnat, dar pentru mine a fost ca o lovitură neaşteptată. Singura lumină de lângă noi era lanterna de la cârmă. Faţa acestei creaturi se întoarse pentru o clipă dinspre întunericul de la pupa către această lumină şi am văzut că ochii care mă priveau străluceau cu o palidă lumină verde.

Pe atunci nu ştiam că o luminozitate, roşiatică cel puţin, nu este neobişnuită la ochii omeneşti. Lucrul acesta mi s-a părut cu totul neomenesc. Figura aceea neagră, cu ochii de foc, mi-a răscolit toate gândurile şi sentimentele şi, pentru o clipă, spaimele uitate ale copilăriei mi-au revenit în minte. Apoi acest efect trecu, aşa cum venise. O ciudată figură neagră de om, o figură fără nimic aparte, rezemată de balustradă, privind spre cerul înstelat - şi l-am auzit pe Montgomery adresându-mi-se:

— Mă gândesc să coborâm, zise el; dacă socoteşti că am stat destul.

I-am răspuns ceva neclar. Am coborât şi, la uşa cabinei mele, mi-a urat noapte bună.

În noaptea aceea am avut nişte vise foarte neplăcute. Luna, în descreştere, a răsărit târziu. Lumina ei arunca o palidă rază albă şi fantomatică de-a curmezişul cabinei şi desena o formă sinistră pe peretele de lângă pat.

Apoi câinii se deşteptară şi începură să urle şi să latre, şi abia dacă am mai putut să adorm până când s-a luminat de ziuă.

V. OMUL CARE NU AVEA UNDE SĂ SE DUCĂ

Dis-de-dimineaţă - era a doua dimineaţă după ce îmi revenisem şi cred că a patra după ce fusesem pescuit - m-am trezit dintr-un puhoi de vise tumultuoase, cu tunuri şi mulţimi care urlau, şi am auzit nişte strigăte răguşite deasupra mea. M-am frecat la ochi, ascultând aceste zgomote fără să înţeleg, pentru o clipă, unde mă aflam. Apoi a răsunat, deodată, un tropăit de picioare desculţe, urmat de zgomotul unor obiecte grele mişcate din loc, un scârțâit puternic şi un zornăit de lanţuri. Am auzit clipocitul apei, în timp ce vasul era cârmit într-o parte, şi un val spumos galben-verzui trecu peste ferestruica rotundă, lăsând în urmă şiroaie de apă. M-am îmbrăcat în grabă şi am suit pe punte.

În timp ce urcam scara, am văzut proiectat pe cerul roşu - căci soarele tocmai răsărea - spatele larg şi părul roşcat al căpitanului, iar, pe deasupra umărului său, puma se răsucea legănându-se, atârnată de un scripete prins de ghiul[1] catargului de artimon. Bietul animal părea teribil de înspăimântat, şi se ghemuise în fundul micii sale cuşti.

— Peste bord cu ele! zbiera căpitanul. Peste bord cu ele! După toată porcăria asta, o să avem iar vasul curat.

Căpitanul stătea drept în drumul meu, aşa că am fost nevoit să-l ating pe umăr, ca să pot trece pe punte. Se întoarse tresărind şi clătinându-se, se dădu cu câţiva paşi înapoi, ca să se uite la mine. Nu trebuia să ai un ochi prea expert pentru, a-ţi da seama că încă era beat.

— Hei! zise el prosteşte şi apoi ochii i se luminară: ei, dar este domnul... domnul...?

---

[1] ghiu - suport de lemn fixat pe catarg, care pivotează dintr-un bord în altul; pe el se prinde marginea de jos a velei. (n. t.)

— Prendick, zisei eu.

— La dracu’ cu Prendick! zise el. „Tacă-ţi Gura” - ăsta-i numele dumitale. Domnul Tacă-ţi Gura!

Nu merita să răspund acestui animal. Dar nici nu m-am aşteptat la cele ce au urmat. Întinse mâna spre locul de trecere, lângă care Montgomery stătea de vorbă cu un om masiv, cu părul alb, îmbrăcat într-o flanelă albastră murdară, care, după cât se părea, tocmai se urcase pe bord.

— Pe acolo, blestematule domnu’ Tacă-ţi Gura. Pe acolo, mugi căpitanul.

Montgomery şi tovarăşul său se întoarseră, auzindu-i vorbele.

— Ce vrei să spui? întrebai eu.

— Pe acolo, blestematule domn Tacă-ţi Gura - asta vreau să spun. Peste bord, domnule Tacă-ţi Gura - şi repede. Curăţim vasul, descotorosim tot vasul acesta binecuvântat. Peste bord şi cu dumneata.

L-am privit, mut de uimire. Apoi m-am gândit că era exact ceea ce doream. Faptul că pierdeam perspectiva unei călătorii, în calitate de singur pasager al acestui beţiv arţăgos, nu era de natură să mă întristeze. M-am întors spre Montgomery.

— Nu te putem lua cu noi, zise scurt tovarăşul lui Montgomery.

— Nu mă puteţi lua! repetai eu uluit.

Avea figura cea mai categorică şi mai hotărâtă din câte văzusem vreodată.

— Ascultă, începui eu, întorcându-mă spre căpitan.

— Peste bord, zise căpitanul. Vasul ăsta nu mai e pentru animale şi canibali; şi chiar mai rău decât animale. Peste bord cu dumneata... domnule Tacă-ţi Gura. Dacă ei nu te vor, ai să mergi în voia valurilor. Dar ai să pleci în orice caz, împreună cu prietenii dumitale. Am terminat cu blestemata asta de insulă pe vecie, amin! M-am săturat de ea.

— Dar, Montgomery, l-am implorat eu.

Îşi strâmbă buza de jos şi dădu din cap, neputincios, spre omul cu părul cărunt din spatele său, arătându-mi că nu poate face nimic pentru a mă ajuta.

— Imediat am să mă ocup şi de dumneata, zise căpitanul.

Şi a început o neobişnuită discuţie în trei. Mă rugam pe rând de fiecare dintre cei trei oameni, mai întâi de omul cu părul cărunt, pentru a mă lăsa să debarc, apoi de căpitanul beţiv, pentru a mă lăsa pe bord. Mi-am strigat rugăminţile chiar şi faţă de marinari. Montgomery nu spunea nici o vorbă; doar clătina din cap.

— Ai să mergi peste bord, ţi-o spun eu, era refrenul căpitanului... La dracu' cu legea! Eu sunt rege aici!

În cele din urmă, trebuie să mărturisesc, glasul mi s-a frânt brusc, în mijlocul unor ameninţări violente. Am simţit un val de neastâmpăr nervos şi m-am dus către pupa, privind abătut în gol.

În acest timp, marinarii progresau rapid cu descărcarea lăzilor şi cuştilor cu animale. O şalupă mare, cu două pânze, trăsese lângă goeletă, şi primea ciudatele mărfuri. Nu-i puteam vedea pe insularii care primeau lăzile, deoarece corpul şalupei îmi era ascuns de flancul goeletei.

Montgomery şi tovarăşul său nu-mi acordau nici cea mai mică atenţie, preocupaţi să ajute şi să-i dirijeze pe cei patru sau cinci marinari care descărcau mărfurile. Căpitanul se amesteca şi el, fără să le dea, însă, prea mult ajutor. Oscilam între deznădejde şi furie. O dată sau de două ori, în timp ce stăteam acolo, aşteptând ceea ce urma să se întâmple, n-am putut rezista impulsului de a izbucni în râs, gândindu-mă la nefericita încurcătură în care mă aflam. Mă simţeam cu atât mai nenorocit cu cât nu mâncasem nimic în dimineaţa aceea. Foamea şi lipsa unor anumite globule de sânge răpesc toată vigoarea omului. Îmi dădeam destul de bine seama că nu aveam puterea nici să rezist celor ce avea de gând căpitanul să facă pentru a mă expulza, nici să mă impun în faţa lui Montgomery şi tovarăşului său. Aşa că îmi aşteptam resemnat soarta şi descărcarea mărfurilor lui

Montgomery în şalupă continuă ca şi cum eu nici n-aş fi existat.

Îndată ce munca se termină, urmă o scurtă luptă; am fost târât, fără să pot opune decât o slabă rezistenţă, până la locul de trecere. Abia atunci am observat cât de ciudate erau feţele brune ale oamenilor care şedeau cu Montgomery în şalupă. Dar şalupa era acum complet încărcată şi fu împinsă repede în larg. Un gol tot mai larg de apă verde se deschidea sub mine, şi m-am tras cu toată puterea înapoi pentru a evita să cad cu capul în jos.

Oamenii din şalupă strigară ceva în bătaie de joc, şi l-am auzit pe Montgomery înjurându-i. Apoi căpitanul, cu secundul şi încă un marinar care îl ajutau, mă duseră îndărăt spre pupa. Bărcuţa de pe *Lady Vain* fusese legată la remorcă; era pe jumătate plină cu apă, nu avea nici vâsle, şi nici un fel de alimente. Am refuzat să mă îmbarc pe ea şi m-am aruncat, cât eram de lung, pe punte. Până la urmă, mă coborâră cu o frânghie - căci nu exista scară la pupa - şi apoi tăiară remorca, lăsându-mă în voia valurilor.

Pluteam încet, îndepărtându-mă de goeletă. Cu un fel de stupoare, priveam cum marinarii manevrau pânzele şi încet, dar sigur, vasul se întoarse în direcţia vântului. Pânzele fâlfâiră şi apoi se umflară în bătaia vântului. Vedeam cum flancul vasului, bătut de ape, se înclina spre mine. Apoi se îndepărtă din câmpul meu vizual.

Nu mi-am mai întors capul, ca să-l urmăresc. La început abia puteam să cred cele ce mi se întâmplaseră. M-am ghemuit în fundul bărcii, zăpăcit, privind fix înainte, la marea pustie şi liniştită. Apoi, mi-am dat seama că mă aflam din nou în acest mic infern, care acum era şi pe jumătate scufundat. Privind înapoi, pe deasupra copastiei[1] am văzut goeleta depărtându-se. Rezemat de balustrada de la pupa, căpitanul cu părul roşu râdea de mine; întorcându-mi privirea spre insulă, am văzut şalupa micşorându-se pe măsură ce se apropia de ţărm.

---

[1] Copastie - marginea de sus a bărcii. (n. t.)

Brusc, mi-a apărut limpede toată cruzimea acestei abandonări. Nu aveam nici un mijloc să ajung la ţărm, dacă nu aveam cumva norocul să fiu împins de valuri într-acolo. După cum vă amintiţi, eram încă slăbit de zilele petrecute în barcă; eram flămând şi fără vlagă, căci altfel aş fi avut mai mult curaj. Dar aşa, m-am pornit deodată să suspin şi să plâng, aşa cum nu mai făcusem de când eram copil mic. Lacrimile îmi şiroiau pe obraji. Într-o izbucnire de deznădejde am început să izbesc cu pumnii în apa din fundul bărcii şi cu picioarele loveam cu furie în marginea bărcii. Mă rugam cu glas tare lui Dumnezeu să mă lase să mor.

VI. LUNTRAŞII CEI POCIŢI

Dar locuitorii insulei, văzând că eram într-adevăr în voia valurilor, s-au îndurat de mine. Pluteam încet spre est, apropiindu-mă pieziş de insulă, când deodată am văzut, cu imensă uşurare, că şalupa cârmeşte, întorcându-se spre mine. Era foarte încărcată, şi pe măsură ce se apropia puteam să-l disting pe tovarăşul lui Montgomery, cu părul alb şi umerii laţi, stând înghesuit în partea din spate, printre câini şi lăzi. Privea ţintă la mine, fără să facă vreo mişcare sau să vorbească. Pocitania cu faţa neagră, aşezat în faţă, lângă puma, mă privea la fel de fix. Pe lângă aceştia, mai erau încă trei oameni, nişte indivizi ciudaţi, cu aspect de brute, pe care câinii îi lătrau cu furie. Montgomery, care şedea la cârmă, aduse şalupa lângă mine, şi ridicându-se,

apucă şi legă frânghia de cârmă pentru a mă remorca - căci pe bord nu mai era loc.

Între timp, îmi revenisem din nebunia care mă cuprinsese şi am răspuns cu destul curaj la chemarea pe care mi-o adresase pe când se apropia. I-am spus că luntrea era aproape plină cu apă, şi el îmi dădu o găleată. Când funia se întinse între cele două bărci, m-am trezit aruncat pe spate. Câtăva vreme, apoi, am fost ocupat să scot apa din barcă.

Abia după ce am golit barca - căci apa intrase pe deasupra, fundul bărcii era în perfectă stare - am avut răgazul să privesc din nou oamenii din şalupă.

Omul cu părul alb tot mă mai privea cu atenţie, dar, după cum mi se părea acum, cu o expresie de oarecare nedumerire. Când privirile noastre se întâlniră, lăsă ochii în jos spre câinele care era aşezat între picioarele sale. Era un bărbat zdravăn, după cum am mai spus, cu o frunte frumoasă şi trăsături cam mari; dar ochii aveau, deasupra pleoapelor, acea zbârcire a pielii, care adesea vine o dată cu înaintarea vârstei, iar colţurile gurii sale mari, lăsate în jos, îi dădeau o expresie de hotărâre bătăioasă. Vorbea cu Montgomery, dar vocea îi era prea joasă pentru ca să-l pot auzi. De la el, privirea mi-a alunecat la ceilalţi trei oameni, creându-mi impresia unui echipaj prea puţin obişnuit. Nu le vedeam decât feţele şi era ceva în aceste feţe - nu-mi dau seama ce - care îmi producea o repulsie ciudată. I-am privit cu atenţie, şi impresia nu mi s-a risipit, deşi nu reuşeam să descopăr ce anume o provoca. Păreau să fie oameni bruneţi, dar mâinile şi picioarele, până la degete şi la labele picioarelor, le erau înfăşurate în mod ciudat într-un fel de pânză subţire, alb-murdară. Nu mai văzusem niciodată oameni atât de înfăşaţi, în afară de unele femei din Orient. Purtau şi turbane, şi de sub ele îşi întorceau figurile drăceşti spre mine, figuri cu maxilarul de jos ieşit în afară şi cu ochi strălucitori. Aveau părul negru şi lins, aproape ca părul de cal şi păreau, aşa cum şedeau jos, să depăşească în statură toate rasele de oameni din câte văzusem. Omul cu

părul alb, care avea cel puţin şase picioare înălţime, era cu un cap mai mic decât oricare dintre cei trei. Mai târziu, am constatat că nu erau în realitate mai înalţi decât mine, dar trupurile lor erau anormal de lungi, iar coapsele erau scurte şi ciudat de încovoiate. În orice caz, formau un grup extrem de respingător şi, pe deasupra lor, sub vela din faţă, am zărit obrazul negru al omului ai cărui ochi luminau prin întuneric.

În timp ce priveam la ei, mi-au întâlnit privirea şi, unul după altul, întoarseră capul, continuând însă să mă privească pe furiş. M-am gândit că poate îi plictiseam, şi mi-am fixat atenţia asupra insulei de care ne apropiam.

Era joasă şi acoperită cu o vegetaţie bogată, mai ales cu un fel de palmieri pe care nu-i cunoşteam. Dintr-un loc, se ridica la o înălţime imensă un fir subţire de abur, care apoi se zdrenţuia ca un pămătuf de pene. Ajunsesem în interiorul unui golf larg, mărginit de fiecare parte cu câte un promontoriu scund. Plaja era acoperită cu un nisip cenuşiu-şters, şi se ridica abrupt către o faleză, cam la şaizeci sau şaptezeci de picioare deasupra nivelului mării, acoperită în mod neregulat cu arbori şi tufişuri. La jumătatea distanţei, în sus, era un loc pătrat, îngrădit cu pietre de diferite culori şi mai târziu am văzut că zidul era construit în parte din coral şi în parte din lavă poroasă. Două acoperişuri de paie se înălţau din interiorul acestui loc îngrădit.

Pe ţărm ne aştepta un om. Pe când eram încă departe, în larg, mi s-a părut că mai văd vreo câteva creaturi groteşti, fugind în tufişurile de pe malul râpos, dar când ne-am apropiat nu se mai vedea nici urmă de aşa ceva. Omul de pe ţărm era de statură mijlocie, cu o faţă întunecată, de tip negroid. Avea o gură mare, aproape fără buze, braţe extraordinar de subţiri, labe lungi şi înguste şi picioare arcuite, şi stătea cu capul său mare întins înainte, privind la noi. Era îmbrăcat ca Montgomery şi tovarăşul său cu părul alb, în bluză şi pantaloni de serj albastru.

Când ne-am apropiat mai mult, acest individ începu să alerge încoace şi încolo pe ţărm, făcând cele mai caraghioase mişcări. La un ordin al lui Montgomery, cei patru oameni din şalupă se ridicară şi cu gesturi ciudate şi stângace strânseră pânzele. Montgomery cârmi şi intră într-un bazin mic şi îngust, săpat în ţărm. Omul de pe ţărm veni în grabă spre noi. Bazinul, cum l-am numit, nu era de fapt decât un şanţ, destul de lung pentru a adăposti şalupa în acest moment al fluxului.

Am auzit cum fundul bărcii scârțâia pe nisip, am împins luntrea cu găleata, ferind-o să intre în cârma şalupei şi, desfăcând frânghia, am acostat. Cei trei oameni înfăşaţi, se dădură jos pe nisip şi se apucară, cu mişcările cele mai stângace, să descarce mărfurile, ajutaţi de omul de pe ţărm. M-au izbit în special mişcările ciudate ale picioarelor celor trei marinari înfăşaţi şi bandajaţi - nu că ar fi fost ţepene, ci doar răsucite într-un fel curios, aproape ca şi cum ar fi fost puse greşit în încheieturi. Câinii tot mai mârâiau şi se smuceau din lanţuri spre aceşti oameni, în timp ce omul cu părul, alb cobora pe ţărm împreună cu ei.

Cei trei oameni masivi discutau unul cu altul cu glasuri ciudat de guturale, iar cel care ne aşteptase pe ţărm începu să vorbească cu ei, cu aprindere - o limbă străină, după cât se părea - în timp ce puneau mâna pe nişte baloturi îngrămădite la pupa. Mai auzisem cândva un asemenea glas, dar nu puteam să-mi dau seama când. Omul cu părul alb ţinea în loc şase câini care lătrau, şi în hărmălaia pe care o făceau striga nişte ordine. Montgomery, după ce scoase cârma şalupei, coborî şi el, şi se puseră cu toţii pe lucru pentru descărcare. Eu eram prea slăbit, pentru ca să-mi ofer ajutorul şi din cauza foamei, şi din cauza soarelui care bătea drept pe capul meu descoperit.

De odată, omul cu părul alb păru să-şi aducă aminte de mine, şi se apropie.

— Arăţi, zise el, ca şi cum nu ai fi mâncat nimic de azi dimineaţă.

Ochii săi mici erau de un negru strălucitor, sub sprâncenele groase.

— Trebuie să-mi cer scuze pentru asta. Acum eşti oaspetele nostru, trebuie să facem să te simţi bine - deşi nu ai fost invitat, după cum ştii.

Mă privi pătrunzător, drept în ochi.

— Montgomery spune că dumneata eşti un om instruit, domnule Prendick - spune că te ocupi oarecum cu ştiinţa. Pot să te întreb ce anume ai studiat?

I-am spus că mi-am petrecut câţiva ani la Colegiul Regal de Ştiinţe, şi că am făcut sub conducerea lui Huxley unele studii de biologie. Auzind aceasta, ridică uşor din sprâncene.

— Asta schimbă puţin situaţia, domnule Prendick, zise el, cu ceva mai mult respect în glas. Vezi că şi noi suntem biologi. Aceasta este o staţiune biologică - într-un anume fel.

Ochii săi se opriră asupra oamenilor în alb, care trăgeau din greu cuşca pumei, pusă pe tăvălugi, spre curtea îngrădită.

— Eu şi Montgomery, cel puţin, adăugă el.

Apoi zise:

— Nu pot şti când vei putea să pleci de aici. Ne aflăm în afara tuturor căilor maritime. Nu vedem un vas decât cam o dată la douăsprezece luni.

Mă părăsi brusc şi urcă coasta, trecând pe lângă grupul de oameni şi intră, cred, în curtea îngrădită. Ceilalţi doi oameni erau cu Montgomery şi îngrămădeau pachetele mai mici pe un cărucior. Lama se afla încă în şalupă, împreună cu cuştile de iepuri; de o bancă erau încă legaţi nişte câini. Grămada fiind completată, toţi cei trei oameni puseră mâna pe cărucior şi începură să împingă greutatea de vreo tonă, mergând în urma pumei. Îndată după aceea Montgomery îi lăsă pe ceilalţi şi, întorcându-se la mine, îmi întinse mâna.

— În ceea ce mă priveşte, zise el, mă bucur. Căpitanul acela era o bestie. Ţi-ar fi făcut numai zile fripte.

— Dumneata, zisei eu, m-ai salvat din nou.

— Rămâne de văzut. Vei vedea că insula aceasta este un fel de infern, te asigur. În locul dumitale, aş avea mare grijă de tot ce fac. *El* ...

Ezită şi păru că-şi opreşte vorbele care îi stăteau pe buze.

— Vrei să-mi dai o mână de ajutor? zise el.

Am trecut prin apă, ajutându-l să dea jos de pe şalupă una dintre cuşti. De îndată ce o dădu jos, el deschise uşiţa şi, aplecând cuşca într-o parte, răsturnă conţinutul ei viu pe pământ. Iepurii căzură claie peste grămadă. Începu să bată din palme şi iepurii, vreo cincisprezece sau douăzeci la număr, o luară la goană, ţopăind pe coasta malului, drept în sus.

— Creşteţi şi vă înmulţiţi, prieteni, zise Montgomery. Umpleţi din nou insula. Până acum ne-a cam lipsit carnea pe aici.

În timp ce îi priveam dispărând, omul cu părul alb se întoarse cu o sticlă de rachiu şi câţiva biscuiţi.

— Iată ceva cu care să-ţi petreci vremea, Prendick, zise el pe un ton mult mai familiar decât înainte.

Fără multă ceremonie, m-am pus de îndată pe mâncat biscuiţi, în timp ce omul cu părul alb îl ajuta pe Montgomery să mai dea drumul încă la vreo douăzeci de iepuri. Totuşi, trei cuşti mari fură duse spre casă, împreună cu puma. De rachiu nu m-am atins, pentru că de când mă ştiu m-am abţinut de la băutură.

VII. UŞA ÎNCUIATĂ

Cititorul va înţelege, poate, că la început totul era atât de straniu în jurul meu, şi situaţia mea era rezultatul unor aventuri atât de neprevăzute, încât nu puteam să-mi dau seama de ciudăţenia relativă a tot ceea ce mă înconjura. Urcând malul, în urma lamei, am fost ajuns din urmă de Montgomery, care mă rugă să nu intru în curtea închisă cu ziduri de piatră. Am observat atunci că puma, în cuşca ei, ea şi grămada de bagaje, fuseseră puse în faţa intrării în acest pătrat închis.

M-am întors şi am văzut că şalupa fusese descărcată, scoasă din bazin şi trasă pe plajă, iar omul cu părul alb se îndrepta spre noi. Se adresă lui Montgomery:

— Şi acum vine problema acestui oaspete neinvitat. Ce vom face cu el?

— Are cunoştinţe ştiinţifice, zise Montgomery.

— Sunt nerăbdător să mă apuc iar de treabă - cu aceste noi materiale, zise omul cu părul cărunt, arătând cu capul spre locul împrejmuit.

Ochii îi străluceau.

— Văd bine că eşti nerăbdător, zise Montgomery, pe un ton nu prea cordial.

— Nu-l putem trimite acolo, şi nu ne putem pierde vremea construindu-i o nouă baracă. Şi, desigur, nu putem nici să-l punem la curent de pe acum.

— Sunt în mâinile dumneavoastră, le zisei eu.

Nu aveam idee ce voiau să înţeleagă prin „acolo”.

— Şi eu mă gândeam la aceasta, răspunse Montgomery. Este camera mea cu uşa dinafară...

— E foarte bine, zise prompt bătrânul, privind spre Montgomery, şi toţi trei ne-am îndreptat spre locul îngrădit.

— Îmi pare rău că trebuie să fac o taină din asta, domnule Prendick - dar trebuie să ţii seama că ai venit nepoftit. Mica

noastră aşezare de aici conţine câteva secrete, este, de fapt, un fel de cameră a lui Barbă Albastră. Însă nu este nimic prea înspăimântător - pentru un om raţional. Dar pentru moment - cum încă nu te cunoaştem...

— Desigur, zisei eu, ar trebui să fiu prost pentru ca să mă supăr pentru lipsa de încredere.

Îşi strâmbă gura lui mare într-un uşor zâmbet - era unul din acei oameni posaci care zâmbesc cu colţurile gurii lăsate în jos - şi se înclină în semn că apreciază amabilitatea mea. Am trecut pe lângă intrarea principală, o poartă grea de lemn bătută cu fiare şi încuiată. În faţa ei era îngrămădită încărcătura de pe şalupă; în colţ am dat peste o mică uşă pe care nu o observasem mai înainte. Omul cu părul cărunt scoase o legătură de chei din buzunarul hainei sale albastre şi soioase, deschise uşa şi intră. Cheile sale şi felul minuţios în care încuia uşile, chiar când se aflau sub ochii săi, m-au izbit în mod deosebit.

L-am urmat şi am nimerit într-o încăpere mică, mobilată simplu, dar destul de confortabil, şi cu uşa interioară, care era uşor întredeschisă, dând într-o curte pietruită. Montgomery închise imediat această uşă. Un hamac era atârnat de-a curmezişul colţului celui mai întunecat al camerei, şi o mică fereastră fără geamuri, apărată de o bară de fier, se deschidea spre mare.

Omul cu părul cărunt îmi spuse că aceasta urma să fie locuinţa mea, iar uşa dinspre curte, pe care „de teama accidentelor”, spuse el, o va încuia pe partea cealaltă, limita accesul meu spre interior. Îmi atrase atenţia asupra unui şezlong confortabil, aşezat în faţa ferestrei şi asupra unui vraf de cărţi vechi, format, mai ales, după cum mi-am dat seama, din lucrări de chirurgie şi din ediţii ale clasicilor greci şi latini - limbi pe care nu le pot citi cu uşurinţă - pe un raft de lângă hamac. Ieşi din cameră prin uşa ce dădea în afară, ca şi cum ar fi vrut să evite, de a deschide din nou uşa dinspre interior.

— De obicei mâncăm aici, zise Montgomery, şi apoi, ca şi cum ar fi avut o îndoială, ieşi după celălalt.

„Moreau” îl auzii eu strigând, şi, pentru moment, n-am acordat nici o atenţie faptului. Apoi, în timp ce mă uitam prin cărţile de pe raft, mi-a venit în minte: unde mai auzisem eu numele de Moreau?

M-am aşezat în faţa ferestrei, am scos biscuiţii care îmi mai rămăseseră, şi am mâncat cu poftă.

„Moreau?”

Prin fereastră se zărea, trăgând o ladă de-a lungul ţărmului, unul din acei oameni neobişnuiţi, înfăşuraţi în alb. Apoi dispăru din dreptul ferestrei. După aceea se auzi o cheie, intrând şi răsucindu-se în broasca uşii din spatele meu. După câtva timp se auzi, prin uşa închisă, zgomotul câinilor care fuseseră aduşi de pe ţărm. Nu lătrau, ci gâfâiau şi mârâiau într-un mod curios. Puteam auzi tropăitul rapid al labelor lor şi vocea lui Montgomery care căuta să-i liniştească.

Eram foarte impresionat de stricteţea cu care aceşti doi oameni păstrau secretul curţii închise şi câtva timp nu m-am gândit decât la asta şi la faptul că numele de Moreau îmi era neobişnuit de familiar. Dar memoria omenească este atât de ciudată, încât atunci nu-mi puteam aminti în ce împrejurări cunoscusem acest nume. De aici, gândurile mi s-au îndreptat spre ciudăţenia, cu neputinţă de definit, a omului diform înfăşat în alb, pe care îl văzusem pe plajă. Nu mai întâlnisem niciodată un astfel de mers, astfel de gesturi neobişnuite, ca acelea pe care le avea acest om, pe când trăgea lada. Mi-am amintit că niciunul dintre aceşti oameni nu vorbise cu mine, deşi pe mulţi dintre ei îi văzusem privindu-mă din când în când într-un fel anume, pe furiş, cu totul diferit de privirea deschisă a sălbatecului obişnuit. Mă întrebam ce limbă or fi vorbind. Îmi făcuseră impresia că ar fi deosebit de taciturni, iar când vorbeau, aveau glasuri foarte nefireşti. Ce-o fi cu ei? Apoi, mi-am adus aminte de ochii bizarului servitor al lui Montgomery.

Tocmai pe când mă gândeam la el, intră în odaie. Acum era îmbrăcat în alb şi ducea, pe o tăviţă, cafea şi nişte legume fierte. Cu greu mi-am putut stăpâni un fior de repulsie când se apropie, înclinându-se cu amabilitate, şi aşeză tava pe masă în faţa mea.

Şi, atunci, uimirea m-a paralizat! Sub şuviţele de păr negru i se vedea urechea! Mi-a apărut în faţă, dintr-o dată, aproape de ochi. Omul avea urechi ascuţite, acoperite cu un puf brun şi fin!

— Masa dumneavoastră, domnu', zise el.

Îi priveam ţintă faţa, fără să încerc să-i răspund. Se întoarse şi se îndreptă spre uşă, privindu-mă într-un mod ciudat, pe deasupra umărului.

L-am urmărit cu privirea şi, în acest timp, prin vreun mecanism cerebral inconştient, mi-a venit în minte un început de frază: „Moreau... şi mai ce? Moreau şi...?"

Ah! memoria mi-a alergat cu zece ani înapoi. „Moreau şi ororile sale". Fraza mi-a plutit o clipă în minte - şi apoi am revăzut-o, cu litere roşii, pe o mică broşură galbenă care, citind-o, te făcea să te înfiori. Apoi mi-am amintit desluşit şi restul. Broşura aceea, de mult uitată, mi-a revenit în minte cu o limpezime surprinzătoare. Pe atunci eram doar un băieţandru şi Moreau avea, cred, cam cincizeci de ani; era un fiziolog celebru, de prima clasă, bine cunoscut în cercurile ştiinţifice pentru imaginaţia sa extraordinară şi brutala sa sinceritate în discuţie. Acesta era oare acelaşi Moreau? Publicase câteva date extrem de surprinzătoare în legătură cu transfuzia de sânge şi, în plus, era cunoscut pentru valoroasele lui contribuţii în privinţa culturilor de microbi. Apoi, dintr-o dată, cariera lui luă sfârşit. A fost silit să părăsească Anglia. Un ziarist obţinuse acces în laboratorul lui, în calitate de asistent laborant, cu intenţia deliberată de a face dezvăluiri senzaţionale; şi, cu ajutorul unui accident neplăcut - dacă a fost cumva accident - broşura sa dezgustătoare deveni notorie. În ziua apariţiei

ei, un câine nenorocit, jupuit şi schilodit în fel şi chip, scăpă din casa lui Moreau.

Era în plin sezon mort, şi un editor cunoscut, văr cu improvizatul asistent de laborator, făcu apel la conştiinţa naţiunii. Nu era prima dată când această conştiinţă se întorcea împotriva metodelor de cercetare ştiinţifică. Doctorul fu pur şi simplu gonit din ţară. Poate că merita într-adevăr să fie izgonit, dar eu tot mai cred că sprijinul îndoielnic al colegilor săi, ca şi abandonarea lui de către societatea oamenilor de ştiinţă, a fost ceva ruşinos. Şi, totuşi, unele din experienţele sale, după spusele ziaristului, erau nişte cruzimi inutile. Poate că ar fi putut să obţină pace cu societatea, dacă şi-ar fi abandonat cercetările, dar se pare că le-a preferat pe acestea din urmă, aşa cum ar fi făcut cei mai mulţi din cei care au căzut o dată sub farmecul atotputernic al cercetărilor. Era necăsătorit, şi nu era obligat să ţină seama de nimic altceva decât de interesul său personal...

Eram convins că era unul şi acelaşi Moreau. Toate se potriveau. Începeam să înţeleg cărui scop îi erau destinate puma şi celelalte animale, care fuseseră aduse acum, împreună cu restul bagajelor, în locul îngrădit din dosul casei; şi un curios miros vag, respiraţia a ceva familiar, un miros care până acum rămăsese în fundul conştiinţei mele, îmi reveni, deodată, cu putere, în minte. Era mirosul de antiseptic, întâlnit în sălile de operaţii. Am auzit puma mugind în dosul zidului şi unul dintre câini schelălăi ca şi cum ar fi fost lovit.

Şi, totuşi, şi mai ales pentru un om de ştiinţă, vivisecţia nu era ceva atât de oribil încât să justifice acest secret. Şi, printr-un salt ciudat al gândurilor, îmi reveniră iar în faţă, cu multă claritate, urechile ascuţite şi ochii luminoşi ai servitorului lui Montgomery. Am privit înaintea mea pe întinsul mării verzi, care spumega sub briza răcoroasă, şi am lăsat frâu liber gândurilor şi straniilor amintiri din ultimele câteva zile.

Ce ar fi putut să fie toate acestea? Un loc îngrădit şi încuiat, pe o insulă pustie, un cunoscut vivisecţionist, şi aceşti oameni schilodiţi şi diformi?

VIII. STRIGĂTELE PUMEI

Pe la ora unu, Montgomery îmi întrerupse urzeala de gânduri tainice şi bănuieli; era urmat de grotescul său servitor care ducea o tavă pe care erau pâine, nişte legume şi alte merinde, o sticlă de whisky, o cană cu apă, trei pahare şi trei cuţite. M-am uitat bănuitor la această creatură stranie şi l-am surprins observându-mă cu ochii săi plini de neastâmpăr. Montgomery spuse că va prinzi cu mine, dar că Moreau era prea preocupat cu lucrul pentru a putea veni şi el.

— Moreau! zisei eu, cunosc acest nume.

— La dracu! zise el. Ce dobitoc am fost să-l pronunţ în faţa dumitale. Trebuia să mă fi gândit. În orice caz, asta îţi va da o idee despre... misterele noastre. Whisky?

— Nu, mulţumesc, sunt un abstinent.

— Aş vrea să fi fost şi eu. Dar nu mai este de nici un folos să pui lacăt la grajd după ce s-au furat caii. Această băutură diabolică m-a adus pe mine aici. Asta, şi o noapte cu ceaţă. M-am socotit norocos când Moreau s-a oferit să mă scape. Este ciudat...

— Montgomery, zisei deodată, când uşa dinspre afară se închise, de ce are omul dumitale urechile ascuţite?

— Ei, fir-ar...! zise el, cu gura plină de mâncare. Mă privi ţintă o clipă şi apoi repetă: urechile ascuţite?

— Au vârfurile ascuţite, zisei pe cât puteam mai clar, dar cu un nod în gât, şi pe margini au un puf negru.

Îşi turnă whisky şi apă, cu o mare încetineală.

— Am avut impresia... că părul îi acoperea urechile. Le-am văzut când s-a aplecat lângă mine ca să pună pe masă cafeaua pe care mi-ai trimis-o dumneata. Şi, apoi, ochii săi strălucesc în întuneric!

Între timp, Montgomery îşi revenise din surpriza produsă de întrebarea mea.

— Totdeauna m-am gândit, zise el, căutându-şi cuvintele cu oarecare accentuare a sâsâitului său, că trebuie să fie ceva cu urechile lui. După felul cum şi le acoperea... Cum sunt?

Eram convins, din toată comportarea lui, că ignoranţa îi era prefăcută. Totuşi, îmi venea greu să-i spun că minte.

— Ascuţite, zisei eu, cam mici şi acoperite cu peri - foarte vizibil acoperite cu peri. Şi, în general, omul acesta este una dintre fiinţele cele mai stranii pe care le-am văzut vreodată.

Un strigăt ascuţit şi răguşit, de animal rănit, izbucni din curtea îngrădită din spatele nostru. Profunzimea şi forţa lui dovedeau a fi scos de puma. L-am văzut pe Montgomery tresărind.

— Adevărat? zise el.

— Unde l-ai găsit pe acest om?

— Aă... la San Francisco... Este o brută pocită, e adevărat. Pe jumătate idiot, ştii. Nu-mi aduc aminte de unde venea. Dar m-am obişnuit cu el. Şi el cu mine. Ce părere ai despre el?

— Are ceva nefiresc zisei eu. Este ceva la el... Să nu crezi că mă las în voia închipuirilor, dar când se apropie de mine, îmi dă o mică senzaţie neplăcută, o crispare a muşchilor, un fel de atingere... diabolică.

Montgomery se oprise din mâncat în timp ce spuneam toate acestea.

— Curios, zise el. *Eu* nu-mi dau seama de asta.

Îşi reluă masa.

— Nu aveam nici cea mai mică idee de toate acestea, zise el, mestecând. Echipajul de pe goeletă... trebuie că simţea la fel... Tăbărau cu toţii pe bietul nenorocit... Nu l-ai văzut pe căpitan?

Deodată, puma urlă din nou, de data aceasta cu şi mai multă durere. Montgomery mormăi o înjurătură. M-am gândit să încep o discuţie despre oamenii de pe plajă. Atunci sărmanul animal dinăuntrul curţii scoase o nouă serie de strigăte scurte şi ascuţite.

— Oamenii aceia de pe plajă, zisei eu, ce fel de rasă sunt?

— Voinici băieţi, nu? zise el cu gândul aiurea, încruntându-şi sprâncenele, când animalul scoase încă un ţipăt ascuţit.

N-am mai spus nimic. Se mai auzi încă un strigăt, şi mai puternic decât primul. El se uită la mine cu ochii săi cenuşii, trişti, şi apoi îşi mai turnă whisky. Încercă să mă atragă într-o discuţie despre alcool, pretinzând că datorită lui mi-a salvat viaţa. Părea că vrea să accentueze faptul că lui îi datoram viaţa. I-am răspuns distrat. Îndată după aceea masa se termină, monstrul diform cu urechile ascuţite strânse masa, şi Montgomery mă lăsă iar singur în cameră. Tot timpul fusese într-o stare de iritare, prost stăpânită, de câte ori se auzeau urletele pumei care era supusă vivisecţiei. Îmi vorbi despre ciudata lui nervozitate şi mă lăsă să o simt din plin.

Şi eu găseam că aceste strigăte erau deosebit de enervante; creşteau în profunzime şi în intensitate pe măsură ce după-amiaza înainta. La început erau doar penibile, dar izbucnirea lor constantă reuşi până la urmă să-mi zdruncine complet echilibrul. Am aruncat deoparte traducerea din Horaţiu pe care o citeam şi am început să-mi strâng pumnii, să-mi muşc buzele, să mă învârtesc prin cameră.

Apoi, am fost nevoit să-mi astup urechile cu palmele.

Chemarea răscolitoare a urletelor puse stăpânire pe mine, deveni până la urmă o expresie atât de desăvârșită a suferinţei, încât nu mai puteam s-o suport, închis în cameră. Am ieşit pe uşă în căldura moleşitoare a acelei după-amiezi târzii şi, trecând pe lângă intrarea principală - am observat că era iar încuiată - am dat colţul zidului.

Afară, strigătele răsunau şi mai puternic. Era ca şi cum toată durerea din lume şi-ar fi găsit glas. Şi, totuşi, dacă aş fi ştiut că în odaia alăturată exista această durere, dar mută, cred - m-am gândit atunci - că aş fi putut s-o suport destul de bine. Numai atunci când suferinţa îşi găseşte glas şi ne răscoleşte nervii, numai atunci vine şi mila să ne tulbure. Şi, în ciuda soarelui strălucitor şi a evantaielor verzi ale copacilor, unduite de o uşoară briză marină, lumea mi se părea un haos plin de fantasme negre şi roşii, până când, îndepărtându-mă, n-am mai auzit ţipetele din dosul zidurilor pestriţe.

IX. FIINŢA DIN PĂDURE

Mergeam printre tufişurile care acopereau povârnișul din dosul casei, fără să ţin seama încotro mă îndreptam. Am trecut prin umbra unui pâlc des de copaci cu trunchiurile drepte, şi astfel am ajuns repede la oarecare distanţă, pe cealaltă parte a povârnișului, coborând către un pârâu ce trecea printr-o vale îngustă. M-am oprit, ascultând. Distanţa la care ajunsesem sau masele de desiş dintre noi înăbuşeau orice sunet care ar fi putut veni dinspre locul îngrădit. Văzduhul era liniştit. Atunci, cu un foşnet, apăru un iepure

şi o luă la goană pe panta din faţa mea. Neştiind ce să fac, m-am aşezat jos, la marginea umbrei.

Locul era plăcut. Pârâul era ascuns de vegetaţia luxuriantă de pe malurile lui, în afară de un loc, unde am putut zări sclipind un petec triunghiular de apă. Pe malul celălalt se vedea, printr-o ceaţă albăstruie, o pânză de copaci şi de liane, şi, deasupra lor, albastrul luminos al cerului. Ici şi colo, câte o pată albă sau roşie indica inflorescenţa vreunei epifite[1] târâtoare. Mi-am lăsat ochii să rătăcească un timp asupra acestei privelişti, şi apoi am început să mă gândesc din nou la particularităţile stranii ale omului lui Montgomery. Era, însă, prea cald pentru ca să mă pot gândi pe îndelete, şi am căzut repede într-o stare de toropeală, pe jumătate moţăială şi pe jumătate veghe.

După nu ştiu câtă vreme, am fost trezit din această stare de un foşnet prin verdeaţa de pe celălalt mal al pârâului. Pentru moment, nu se putea vedea nimic, în afară de vârfurile agitate ale ferigilor şi ale trestiilor. Apoi, deodată, pe malul apei apăru ceva - la început n-am fost în stare să desluşesc ce anume era. Îşi aplecă spre apă capul şi începu să bea. Abia atunci am văzut că era un om, mergând în patru labe, ca un animal!

Era îmbrăcat într-o haină albăstruie şi avea faţa arămie şi părul negru. Se pare că această urâțenie grotescă era caracteristica invariabilă a insularilor. În timp ce bea, puteam auzi plescăitul apei pe buzele lui.

M-am aplecat în faţă, ca să-l văd mai bine, şi o bucată de lavă, desprinsă de mâna mea, se rostogoli în jos pe pantă, cu zgomot. Fiinţa privi cu teamă în sus, şi ochii lui îi întâlniră pe ai mei. Imediat se ridică şi, continuând să mă privească, se şterse la gură, cu o mână neîndemânatică. Picioarele îi erau abia jumătate cât lungimea trupului. Astfel, am stat nedumeriţi, uitându-ne unul la celălalt, aproape un minut. Apoi, oprindu-se pentru ca să mai

[1] Epifít, -ă adj. (*Despre plante*) Care trăiește pe suprafața altor plante, pe care le folosește numai ca sprijin.

privească înapoi o dată sau de două ori, se furişă printre tufişurile din dreapta mea, şi am auzit doar foşnetul frunzişului, îndepărtându-se şi dispărând. Fiinţa mă examinase de câteva ori, cu o privire fixă. Am rămas, mult timp după ce dispăruse, cu ochii aţintiţi în direcţia în care plecase. Liniştea mea somnolentă dispăruse.

Un zgomot, în spatele meu, m-a făcut să tresar şi, întorcându-mă brusc, am văzut coada albă a unui iepure, ţopăind şi dispărând în susul pantei. Am sărit în picioare.

Apariţia acestei creaturi groteşti şi pe jumătate animalice tulburase dintr-o dată liniştea acestei după-amiezi. Am privit cam nervos în jurul meu, regretând că nu eram înarmat. Apoi m-am gândit că omul pe care îl văzusem era îmbrăcat cu o haină albăstruie, nu era gol cum ar fi trebuit să fie un sălbatec, şi, din acest fapt, încercam să mă conving că era probabil o fire paşnică şi că ferocitatea sumbră a înfăţişării sale nu reprezenta adevărul.

Eram, totuşi, foarte tulburat de această apariţie. M-am îndreptat spre stânga, de-a lungul pantei, întorcându-mi mereu capul şi cercetând în toate direcţiile, printre trunchiurile drepte ale copacilor. De ce ar merge un om în patru labe şi ar bea direct cu buzele? Am auzit din nou gemete de animal, şi gândindu-mă că trebuie să fie puma, m-am întors şi am pornit în direcţia diametral opusă. Am ajuns iarăşi la pârâu, peste care am trecut, continuându-mi drumul în sus, prin tufişurile de pe malul celălalt.

Am privit cu uimire la o pată mare, de un roşu aprins, pe pământ şi, apropiindu-mă, am văzut că este un fel de ciupercă ramificată şi încreţită, ca un lichen frunzos, dar topindu-se într-un fel de substanţă cleioasă, când o atingeai. Şi, apoi, în umbra unor ferigi luxuriante, am dat peste ceva neplăcut, cadavrul unui iepure, acoperit de muşte lucioase, dar cald încă şi cu gâtul răsucit. M-am oprit înspăimântat la vederea sângelui scurs. Iată, deci, măcar unul din vizitatorii insulei era lichidat!

Nu se vedea nici o urmă de violenţă primprejur. Părea să fi fost prins pe neaşteptate, şi ucis. Şi, în timp ce priveam la micul cadavru cu blană, mă întrebam cum fusese oare săvârșit acest lucru. Spaima nelămurită, care mi se ivise în minte când văzusem faţa inumană a omului de la pârâu, devenise acum mai precisă. Începeam să-mi dau seama de temeritatea expediţiei mele printre aceşti oameni necunoscuţi. În imaginaţia mea, desişul din jur începu să se transforme. Fiecare umbră devenea ceva mai mult decât o umbră, devenea o cursă, fiecare foşnet devenea o primejdie. Fiinţe invizibile păreau să mă spioneze.

M-am hotărât să mă înapoiez la locul împrejmuit de pe ţărm. M-am întors imediat, repezindu-mă furios - poate chiar nebuneşte - printre tufişuri, nerăbdător să mă aflu iar la loc deschis.

M-am oprit la timp, ca să nu dau buzna într-un fel de luminiş în pădure, făcut de căderea unui copac; vlăstare noi începuseră să crească, pentru a umple locul lăsat gol, şi mai departe se ridicau din nou şirurile de trunchiuri dese şi de liane încolăcite, şi mulţimea de ciuperci şi de flori. În faţa mea, ghemuiţi pe rămăşiţele acoperite de ciuperci ale unui uriaş trunchi de copac prăbuşit, şi încă neştiutoare de prezenţa mea, se aflau trei groteşti figuri umane. Una era precis femeie. Ceilalţi doi erau bărbaţi. Erau goi, în afară de nişte zdrenţe de pânză roşie în jurul mijlocului, şi pielea lor era de un roz întunecat şi murdar, aşa cum nu mai văzusem vreodată la alţi sălbatici. Aveau feţe grase, mari şi fără bărbie, frunţi teşite, şi un păr rar şi zburlit pe cap. Nu mai văzusem niciodată creaturi cu un aspect atât de bestial.

Stăteau de vorbă, sau cel puţin unul dintre bărbaţi le vorbea celorlalţi şi toţi trei erau prea atenţi ca să bage în seamă foşnetul apropierii mele. Îşi legănau capetele şi umerii dintr-o parte într-alta. Cuvintele celui care vorbea ajungeau până la mine nedesluşit şi tărăgănat, dar deşi le puteam auzi bine, nu puteam să le prind sensul. Mi se părea că recită un fel de bolboroseală complicată. Apoi

pronunţarea lui deveni mai ascuţită, şi, întinzându-şi mâinile, se sculă în picioare.

Atunci, ceilalţi începură să bolborosească la unison, ridicându-se şi ei în picioare, întinzându-şi mâinile, şi legănându-şi trupul în ritmul cântecului. Atunci am observat scurtimea anormală a picioarelor, cu labele subţiri şi diforme. Toţi trei începură să se învârtească încet în cerc, săltând şi bătând din picioare şi dând din mâini; un fel de melodie se amesteca în recitarea lor ritmică, şi un refren care suna cam ca „Alula” sau ,,Balula”. Ochii începuseră să le strălucească şi feţele lor urâte se luminau cu o expresie de plăcere stranie. Saliva se scurgea din gurile lipsite de buze.

Deodată, în timp ce priveam la gesturile lor groteşti şi inexplicabile, mi-am dat seama limpede pentru prima dată ce anume mă izbise, ce anume îmi crease impresiile incompatibile şi contradictorii, de completă ciudăţenie şi totuşi de ciudată familiaritate. Cele trei creaturi angajate în acest ritual misterios aveau forme omeneşti, dar erau fiinţe omeneşti cu aerul straniu al unor animale cunoscute. Fiecare din aceste creaturi, cu toată forma ei omenească, zdrenţele de haine de pe ea, şi umanitatea grosolană a formei trupului, avea în ea, în mişcări, în expresia trăsăturilor, în întreaga sa înfăţişare, ceva care sugera în mod irezistibil un porc, trăsăturile porceşti, semnul evident al animalităţii.

Am rămas copleşit de această constatare uluitoare, şi cele mai oribile întrebări mi-au năvălit în minte. Ei începură să sară în sus, unul câte unul, ţipând şi mormăind. Unul dintre ei alunecă şi rămase pentru o clipă în patru labe, pentru ca să se ridice imediat. Dar imaginea trecătoare, de adevărat animalism, al acestor monştri, mi-a fost de ajuns.

M-am întors pe cât puteam mai fără zgomot, şi, oprindu-mă la fiecare pas, de teama de a nu fi descoperit prin trosnetul vreunei crengi sau foşnetul vreunei frunze, am

pornit înapoi, prin tufişuri. După mult timp, mi-am recăpătat curajul şi am început să mă mişc mai liber.

Pentru moment, singurul meu gând era să mă îndepărtez de aceste fiinţe respingătoare şi aproape că nu am băgat de seamă că dădusem peste o potecă abia vizibilă printre copaci. Apoi, în timp ce traversam un mic luminiş, am văzut, cu o tresărire neplăcută, două picioare strâmbe, mergând fără zgomot, printre copaci, paralel cu direcţia în care mergeam şi eu, cam la treizeci de metri de mine. Capul şi partea de sus a corpului erau ascunse de un desiş de liane. M-am oprit brusc, sperând că creatura aceea încă nu mă văzuse. Picioarele se opriră şi ele. Eram atât de nervos, încât cu greu mi-am putut stăpâni impulsul de a o rupe la fugă.

Apoi, încordându-mi privirea, am desluşit, prin desişul încâlcit, capul şi trupul brutei pe care o văzusem bând apă. Îşi mişcă uşor capul. Când mă privi din umbra copacilor, din ochii săi țâșni o fulgerare verzuie, o culoare aproape luminoasă, care dispăru când îşi întoarse iar capul. Rămase o clipă nemişcată, şi, apoi, cu un mers fără zgomot, începu să alerge prin desişul verde. În clipa următoare, dispăruse în dosul unor tufişuri. N-o puteam vedea, dar simţeam că se oprise şi mă privea din nou.

Ce naiba putea să fie - om sau animal? Ce voia de la mine? Nu aveam nici o armă, nici măcar un băţ. Ar fi fost o nebunie să fug. Dar, orice ar fi fost această fiinţă, nu avea curajul să mă atace. Strângând tare din dinţi, m-am îndreptat spre ea. Voiam să nu las să mi se vadă frica care părea că-mi îngheaţă oasele. Am trecut printr-un tufiş de arbori înalţi cu flori albe, şi am văzut-o, la douăzeci de metri mai departe, privindu-mă peste umăr şi ezitând. Am mai înaintat un pas sau doi, privind-o ţintă în ochi.

— Cine eşti? întrebai eu.

Fiinţa încercă să-mi susţină privirea.

— Nu! zise deodată şi, întorcându-se, porni în salturi şi se depărtă prin tufişuri. Apoi se întoarse şi mă privi din nou. Ochii îi străluceau puternic din umbra de sub copaci.

Eram cu inima cât un purice, dar simţeam că singura mea şansă era să bravez, şi am pornit drept spre ciudata creatură. Se întoarse din nou şi dispăru în umbră. Mi s-a părut că mai zăresc o dată lumina ochilor săi, şi asta fu tot.

Pentru prima dată am înţeles atunci că ora târzie ar putea să-mi fie neprielnică. Soarele apusese de câteva minute, amurgul rapid al tropicului se şi ştergea de pe cerul dinspre răsărit, iar întâiul fluture de noapte fâlfâi tăcut pe lângă capul meu. Dacă nu voiam să-mi petrec noaptea printre primejdiile necunoscute ale pădurii misterioase, trebuia să mă grăbesc să ajung din nou la locul îngrădit.

Gândul de a mă întoarce la acel adăpost bântuit de durere era extrem de neplăcut, dar şi mai neplăcută era ideea de a fi surprins de întuneric, în loc deschis, şi de tot ceea ce întunericul ar putea ascunde. Am mai privit o dată la umbrele albastre care înghiţiseră acea creatură stranie, şi apoi m-am înapoiat pe pantă în jos, către pârâu, mergând, după cum socoteam, în direcţia de unde venisem.

Mergeam grăbit, uimit de toate aceste întâmplări şi m-am trezit, destul de repede, într-un loc neted, printre nişte copaci rari. Limpezimea incoloră care urmează după roşeaţa apusului începea să se întunece. Cerul albastru de deasupra devenea tot mai profund, şi stelele mici apăreau una câte una prin lumina tot mai slabă; spaţiile dintre copaci, golurile din vegetaţie, care fuseseră de un albastru şters în lumina albastră a zilei, deveneau negre şi misterioase.

Am continuat să merg. Culorile dispăreau, vârfurile copacilor se ridicau ca nişte siluete negre pe cerul albastru luminos, iar, în jos, acest contur se topea într-un întuneric fără formă. Apoi copacii deveniră mai rari, iar tufişurile de arbuşti mai abundente. Apăru un spaţiu pustiu, acoperit cu nisip, şi apoi o altă întindere cu tufişuri încâlcite.

Eram neliniştit de un foşnet uşor dinspre dreapta mea. Am crezut mai întâi că era o simplă impresie, căci de câte ori mă opream nu se mai auzea nimic, în afară de briza serii legănându-se în vârful copacilor. Apoi, când am pornit din nou mai departe, am auzit ca un ecou al paşilor mei.

M-am îndepărtat de desişuri, ţinându-mă mai mult la loc deschis, întorcându-mă brusc din când în când, pentru a-l surprinde pe cel ce mă urmărea, dacă exista vreun urmăritor. N-am văzut nimic, dar totuşi senzaţia unei alte prezenţe devenea tot mai precisă. Am grăbit pasul, şi după câtva timp am ajuns la o mică ridicătură; am trecut de ea şi m-am întors brusc, privind ţintă, de pe partea cealaltă. Se desluşea limpede conturul negru al dâmbului, pe cerul întunecat.

Şi, imediat, o umbră fără formă se ridică pentru o clipă pe linia orizontului, şi dispăru îndată. Eram sigur acum că adversarul meu cu faţa oacheşă mă urmărea iar. Şi, o dată cu aceasta, am mai făcut o constatare neplăcută: rătăcisem drumul.

Am continuat să merg câtva timp în grabă, complet uluit, urmărit de această fiinţă nevăzută. Se ţinea departe, fie că nu avea curajul să mă atace, fie că aştepta să mă prindă într-un moment când eram într-o situaţie nefavorabilă. Mă aţineam, cu grijă, numai la loc deschis. Uneori mă întorceam şi ascultam, şi aproape că mă convingeam că urmăritorul abandonase vânătoarea, sau că nu fusese decât o închipuire a imaginaţiei mele răvăşite. Apoi am auzit zgomotul mării. Mi-am iuţit paşii, aproape alergând, şi imediat am auzit pe cineva poticnindu-se în urma mea.

M-am întors brusc, privind cercetător spre copacii nedesluşiţi din spatele meu. O umbră neagră sări şi păru să se contopească cu o altă umbră. Ascultam, nemişcat, neauzind nimic decât pulsarea sângelui în urechi. Am socotit că nervii îmi erau slăbiţi, şi că imaginaţia mă înşela, şi m-am întors cu hotărâre spre zgomotul mării.

După un minut-două, copacii se răriră şi am ieşit pe o limbă de pământ gol şi jos, care se prelungea până în apa întunecată. Noaptea era liniştită şi senină, şi reflexul mulţimilor de stele se înfiora pe legănarea liniştită a mării. Mai spre larg, valurile care se izbeau de o fâșie neregulată de recife străluceau cu o lumină palidă. Spre apus se vedea lumina zodiacală amestecându-se cu licărirea galbenă a luceafărului de seară. Coasta dispărea înspre răsărit, iar înspre apus era ascunsă de spinarea promontoriului. Atunci mi-am amintit că plaja lui Moreau se afla înspre apus.

O cracă trosni în spatele meu şi se auzi un foşnet. M-am întors, rămânând cu faţa la copacii întunecoşi. Nu puteam vedea nimic - sau mai bine zis puteam vedea prea multe. Fiecare umbră din întuneric avea un aspect sinistru, amintea de ceva care pândea cu atenţie. Am stat astfel aproape un minut şi, apoi, continuând să am ochii aţintiţi asupra copacilor, m-am îndreptat spre apus, pentru ca să străbat limba de pământ. În clipa când m-am mişcat, cineva care pândea din umbră se mişcă, în urmărirea mea.

Inima îmi bătea cu putere. Începu să se zărească spre apus curba largă a unui golf şi m-am oprit din nou. Umbra se opri, fără zgomot, la vreo zece metri de mine. Un mic punct de lumină lucea la celălalt capăt al curbei şi întinderea cenuşie a plajei de nisip se pierdea sub cerul înstelat. Punctul de lumină se afla cam la două mile depărtare. Pentru ca să ajung pe plajă trebuia să trec printre copacii de unde mă pândeau umbrele şi să cobor o pantă acoperită cu tufişuri.

Acum puteam să-l văd mai desluşit pe cel ce mă urmărea. Nu era animal, căci stătea în picioare. Am deschis gura să vorbesc, dar un fel de flegmă răguşită mi-a sugrumat glasul. Am încercat din nou şi am strigat: „Cine-i acolo?” Nu se auzi nici un răspuns. Am făcut un pas înainte. Fiinţa nu se mişcă; păru doar că se strânge. Piciorul meu izbi o piatră.

Atunci mi-a venit o idee. Fără să-mi iau ochii de pe forma neagră din faţa mea, m-am aplecat şi am ridicat piatra. Dar,

la mişcarea mea, fiinţa aceea se întoarse brusc, aşa cum ar fi făcut un câine, şi fugi pieziş în întunericul de mai departe. Mi-am adus aminte de un mijloc folosit de băieţii de şcoală împotriva dulăilor, şi, legând piatra în batistă, am răsucit legătura în jurul încheieturii mâinii. Se auzea o mişcare mai îndepărtată, printre umbre, ca şi cum urmăritorul meu s-ar fi retras. Şi, deodată, intensa mea încordare se risipi; m-au trecut toate năduşelile şi am început să tremur, în timp ce adversarul meu fugea, iar eu stăteam cu această armă în mână.

A trecut câtva timp până când să mă pot hotărî să cobor printre copaci şi desişuri de-a lungul marginii promontoriului, spre plajă. În cele din urmă, am făcut-o într-o goană, şi pe când ieşeam din desiş, am auzit pe nisip zgomotul paşilor celui care venea după mine.

Atunci mi-am pierdut cu desăvârșire capul de frică şi am pornit să alerg pe nisip. Imediat se auzi ritmul rapid al unor paşi uşori care mă urmăreau. Am scos un strigăt sălbatec şi mi-am dublat viteza. Nişte fiinţe negre şi nedesluşite, de vreo trei sau patru ori mai mari decât un iepure, urcau în fugă sau în salturi de pe plajă înspre tufişuri, trecând pe lângă mine. Îmi voi aminti cât timp voi trăi groaza acelei urmăriri. Alergam pe lângă malul apei şi auzeam din când în când pleoscăitul picioarelor care se apropiau de mine. Departe, dezesperant de departe, se zărea lumina galbenă. Toată noaptea din jurul nostru era neagră şi liniştită. Pleosc, pleosc, se auzeau paşii care mă urmăreau, din ce în ce mai aproape. Simţeam că mi se taie respiraţia, căci eram complet neantrenat; şuieram, trăgând aer în piept, iar într-o parte a pieptului simţeam o durere ca de cuţit. Vedeam că voi fi ajuns din urmă cu mult înainte de a ajunge la locul îngrădit: deznădăjduit, trăgându-mi cu greu respiraţia, m-am dat brusc într-o parte şi, când ajunse lângă mine, am lovit fiinţa ce mă urmărea - am lovit din toate puterile. Piatra căzu din praştia formată de batistă.

Când m-am întors, creatura aceea, care alergase în patru labe, tocmai se ridica în picioare şi proiectilul i-a căzut drept în tâmpla stângă. Ţeasta răsună puternic şi omul-animal se poticni de mine, mă împinse cu mâinile, şi trecu împleticindu-se pe lângă mine, ca să cadă cât era de lung pe nisip, cu faţa în apă. A rămas acolo, nemişcat.

N-am avut curajul să mă apropii de acea formă neagră. Am lăsat-o acolo, sub stelele liniştite, cu apa clipocind în jurul său şi, dându-i un mare ocol, mi-am urmat drumul către lucirea galbenă a casei. Şi, imediat, cu un efect de mare uşurare, am auzit geamătul jalnic al pumei, sunetul care mă gonise, la început, în explorarea acestei insule misterioase. Atunci, deşi eram slăbit şi îngrozitor de obosit, mi-am adunat toate forţele şi am început să alerg din nou spre lumină. Mi s-a părut că mă strigă cineva.

X. STRIGĂTELE OMULUI

Când am ajuns aproape de casă am văzut că lumina venea pe uşa deschisă a camerei mele; şi apoi am auzit, venind din întunericul de lângă acea deschidere gălbuie, vocea lui Montgomery care striga „Prendick!”

Am continuat să alerg. L-am auzit strigându-mă din nou. Am răspuns cu un uşor „Alo!” şi în clipa următoare am ajuns, clătinându-mă, lângă el.

— Unde ai fost? întrebă el, ţinându-mă la distanţa braţelor, astfel ca lumina ce venea din uşă să-mi cadă în faţă. Amândoi am fost atât de ocupaţi, încât am uitat de dumneata, până acum vreo jumătate de oră.

Mă duse în odaie şi mă aşeză în şezlong. Câteva clipe am rămas orbit de lumină.

— Nu ne-am gândit că ai să începi să explorezi insula asta a noastră fără să ne anunţi, zise el. Şi apoi: Mi-a fost teamă! Dar... ce... Hei!

Ultima rămăşiţă de putere m-a părăsit şi capul mi-a căzut în faţă, pe piept. Cred că a avut o oarecare satisfacţie, dându-mi să beau brandy.

— Pentru Dumnezeu, zisei eu, închide uşa aceea.

— Ai întâlnit vreuna din curiozităţile noastre, ai? zise el.

Încuie uşa şi se întoarse iar spre mine. Nu-mi puse întrebări, ci îmi mai dădu să beau brandy şi apă şi mă sili să mănânc ceva. Eram într-o stare de totală epuizare. El spuse ceva vag despre faptul că uitase să mă prevină şi mă întrebă, scurt, când părăsisem casa, şi ce anume văzusem. I-am răspuns cât am putut mai succint, în fraze întretăiate.

— Spune-mi ce înseamnă toate acestea, zisei eu, într-o stare vecină cu isteria.

— Nu-i nimic prea înspăimântător, zise el. Dar cred că ţi-e destul pentru o singură zi.

Deodată, puma scoase un urlet ascuţit de durere. Auzindu-l, el mormăi o înjurătură:

— Să fiu al dracului, zise el, dacă locul acesta nu este tot atât de rău ca pe Gower Street - cu pisicile acelea.

— Montgomery, zisei eu, cine era fiinţa care s-a luat după mine? Era animal, sau om?

— Dacă n-ai să dormi în noaptea asta, zise el, mâine ai să-ţi pierzi minţile.

M-am oprit în faţa lui:

— Cine s-a luat după mine? întrebai eu.

Mă privi drept în ochi şi îşi strâmbă gura. Ochii săi, care cu o clipă înainte păreau că se însufleţesc, deveniră inexpresivi.

— După spusele dumitale, zise el, cred că a fost o stafie.

Am simţit un val de enervare violentă, care trecu tot atât de repede precum venise. M-am trântit din nou pe scaun,

apăsându-mi mâinile pe frunte. Puma începu din nou să geamă.

Montgomery trecu în spatele meu, punându-mi mâinile pe umeri.

— Ascultă, Prendick, zise el, nu trebuia să te las să rătăceşti pe această stupidă insulă a noastră. Dar nu-i atât de rău precum îţi închipui, omule. Nervii dumitale sunt zdruncinaţi. Lasă-mă să-ţi dau ceva care să te facă să dormi. *Asta*... va mai dura ceasuri întregi. Trebuie neapărat să dormi, sau, altminteri, nu mai răspund de nimic.

Nu i-am răspuns. Am lăsat capul în jos şi mi-am acoperit faţa cu mâinile. El se întoarse îndată, cu un păhărel conţinând un lichid negricios. Mi-l dădu să beau. L-am luat fără să mă împotrivesc, şi Montgomery mă ajută să mă urc în hamac.

Când m-am trezit, era în plină zi. Câtăva vreme am rămas aşa culcat, privind tavanul de deasupra mea. Căpriorii, am descoperit atunci, erau făcuţi din cheresteaua unui vas. Apoi mi-am întors privirea şi am văzut micul dejun aşezat pe masă. Am simţit că mi-era foame şi m-am pregătit să cobor din hamac, care, foarte politicos, ghicindu-mi intenţia, se răsuci şi mă depuse în patru labe pe duşumea.

M-am ridicat şi m-am aşezat la masă. Îmi simţeam capul greu, şi aveam doar o vagă amintire a celor ce mi se întâmplaseră cu o seară înainte. Briza de dimineaţă bătea foarte plăcut prin fereastra fără geamuri, şi asta, împreună cu mâncarea, contribuia la senzaţia de bună stare animalică pe care o simţeam. Deodată, uşa din spatele meu, uşa interioară care dădea în curtea îngrădită, se deschise. M-am întors şi am văzut chipul lui Montgomery.

— Te simţi bine? zise el. Sunt teribil de ocupat.

Şi închise uşa. Mai târziu am descoperit că uitase s-o încuie la loc.

Atunci mi-am adus aminte de expresia feţei sale din seara precedentă, şi, o dată cu aceasta, mi-a apărut din nou înaintea ochilor tot ceea ce mi se întâmplase. Chiar în clipa

când frica prin care trecusem îmi reveni, se auzi un strigăt dinăuntrul curţii. Dar, de data aceasta, nu mai era strigătul pumei.

Am lăsat îmbucătura pe care o duceam la gură şi am ascultat. Linişte, în afară de şoapta brizei de dimineaţă. Începeam să cred că mă înşelau urechile.

După o lungă pauză, mi-am reluat masa, dar cu auzul încă încordat. Imediat se auzi un alt sunet, foarte slab şi grav. Am rămas ca trăsnit. Deşi tonul era slab şi grav, m-a mişcat mai profund decât tot ce pătrunsese până atunci până la mine, din grozăviile de dincolo de pereţi. De data aceasta nu era nici o îndoială în privinţa naturii acestor sunete slabe şi întretăiate, nici o îndoială în privinţa provenienţei lor; căci erau gemete, întrerupte de suspine şi horcăieli de durere. De data aceasta nu era vorba de un animal. Era chinuită o fiinţă omenească!

La această constatare m-am ridicat şi, din trei paşi, am străbătut odaia, am apucat clanţa uşii dinspre curte şi am deschis-o larg.

— Prendick, omule! Opreşte-te! strigă Montgomery, intervenind.

Un câine mare, speriat, lătră şi mârâi. Am văzut, într-un şanţ, sânge închegat şi sânge roşu proaspăt şi am simţit mirosul caracteristic de acid fenic. Apoi, în fundul curţii, printr-o uşă deschisă, în lumina slabă din umbră, am văzut ceva legat fără milă pe un fel de ramă, ciopârţit, roşu, şi bandajat. Şi apoi, acoperindu-mi această imagine, apăru faţa bătrânului Moreau, albă şi teribilă.

Într-o clipă mă apucă de umăr cu o mână pătată de sânge, mă răsuci pe picioare, şi mă azvârli cât eram de lung, în odaia mea. Mă ridicase de parcă aş fi fost un copil. Am căzut lungit pe duşumea, iar uşa se trânti şi îmi ascunse furia intensă ce se vedea pe faţa sa. Apoi, am auzit cheia răsucindu-se în broască şi glasul lui Montgomery, dezvinovăţindu-se.

— Munca mea de-o viaţă întreagă! îl auzii pe Moreau spunând.

— Nu înţelege nimic, zise Montgomery, printre altele, pe care n-am reuşit să le desluşesc.

— Nu pot să-mi pierd acum vremea, zise Moreau.

Restul nu l-am mai auzit. M-am ridicat în picioare, tremurând, având în minte un haos în care se amestecau cele mai oribile bănuieli. Este oare cu putinţă, gândeam eu, să fie vorba chiar despre asta, despre vivisecţie asupra oamenilor? Întrebarea izbucni ca fulgerul pe un cer furtunos. Şi, deodată, groaza nebuloasă din mintea mea se condensă în imaginea vie a pericolului în care mă aflam.

XI. GOANA DUPA OM

Mi-a venit în minte, ca o speranţă disperată de salvare, că uşa dinspre afară a camerei mele era încă deschisă. Eram convins acum, absolut sigur, că Moreau făcea vivisecţie asupra unei fiinţe umane. De când auzisem numele lui, încercasem tot timpul să fac în gând vreo legătură între ororile lui şi animalismul grotesc al locuitorilor acestei insule; acum credeam că înţeleg totul. Amintirea lucrărilor lui asupra transfuziei de sânge mi-a revenit în minte. Aceste creaturi pe care le văzusem erau victimele unor experienţe hidoase!

Aceşti dezgustători ticăloşi intenţionau pur şi simplu să mă reţină, să mă prostească cu confidenţele pe care voiau să mi le facă şi apoi să-mi hărăzească o soartă mai oribilă decât moartea, şi anume tortura, şi după tortură cea mai

teribilă degradare care se putea concepe - să mă trimită, un suflet pierdut, un animal, în mijlocul gloatei celorlalţi monştri. Am căutat, prin preajmă, vreo armă. Nimic. Atunci, cu o inspiraţie subită, am răsturnat şezlongul, am pus piciorul pe el şi i-am smuls stinghia laterală. S-a întâmplat ca o dată cu lemnul să se desprindă şi un cui care, fiind ieşit în afară, dădea un aer periculos acestei arme, neînsemnate de altfel. Auzind paşi, afară, m-am repezit să deschid uşa şi l-am găsit pe Montgomery la un metru de ea. Avea de gând să încuie şi uşa exterioară.

Am ridicat băţul prevăzut cu un cui şi i l-am repezit spre obraji, dar el se dădu înapoi. Am ezitat o clipă, apoi m-am întors şi am luat-o la fugă pe după colţul casei.

— Prendick, omule! se auzea ţipătul său plin de uimire. Nu face tâmpenii, omule!

Încă o clipă, m-am gândit, şi ar fi încuiat uşa şi aş fi fost tot atât de sigur de soarta mea ca şi un cobai la spital. El apăru de după colţul zidului, căci l-am auzit chemându-mă „Prendick!” Apoi începu să alerge după mine, strigând din fugă nu mai ştiu ce.

De data aceasta, alergând din răsputeri, m-am îndreptat spre nord-est, într-o direcţie în unghi drept cu cea a expediţiei mele precedente. În timp ce urcam malul, drept în sus, am aruncat o privire peste umăr şi am văzut că era şi servitorul său cu Montgomery. Am alergat cu furie până în vârful pantei. L-am trecut, apoi am cotit spre răsărit, de-a lungul unei văi stâncoase, mărginită pe fiecare parte de junglă. Am alergat aproape o milă, cu pieptul gâfâind, cu inima bătându-mi până în urechi, şi apoi, nemaiauzind paşii lui Montgomery sau ai omului său, şi simţindu-mă aproape sleit, m-am îndreptat spre mal, după cum socoteam, şi m-am întins la adăpostul unei tufe de trestie.

Am rămas acolo mult timp, prea înspăimântat ca să mă mişc, şi chiar prea înfricoşat ca să-mi fac vreun plan de acţiune. Priveliştea sălbatecă din jurul meu dormea liniştită sub bătaia soarelui şi singurul zgomot de lângă mine era

zumzetul subţire al câtorva țânțari care mă descoperiseră. Apoi mi-a ajuns la urechi un sunet molcom, ca o respiraţie - freamătul mării la ţărm.

După vreo oră l-am auzit pe Montgomery strigându-mă, departe, spre nord. Aceasta m-a făcut să mă gândesc la planul meu de acţiune. După cum socoteam atunci, insula era locuită numai de aceşti doi vivisecţionişti şi victimele lor animalizate. Fără îndoială că ei îi vor putea folosi pe câţiva dintre aceştia împotriva mea, dacă se va ivi nevoia. Ştiam că atât Moreau, cât şi Montgomery, aveau revolvere; iar eu eram neînarmat, în afară de bara subţire de lemn, prevăzută cu un mic cui, simplă caricatură de măciucă.

Am rămas astfel liniştit, acolo unde mă aflam, până când am început să mă gândesc la mâncare şi băutură. În clipa aceea, mi-am dat seama cât de disperată era situaţia mea. Nu cunoşteam nici un mod de a-mi procura ceva de mâncare; eram prea ignorant în botanică pentru ca să descopăr, prin jurul meu, rădăcini sau fructe comestibile; nu aveam nici un mijloc ca să prind cei câţiva iepuri de pe insulă. Cu cât mă gândeam mai mult, cu atât situaţia mi se părea mai grea. În cele din urmă, disperat de starea în care mă aflam, gândul mi s-a întors la oamenii-animale pe care îi întâlnisem. Încercam să găsesc o licărire de speranţă în cele ce îmi aminteam despre ei. M-am gândit pe rând la toţi cei pe care îi văzusem, încercând să găsesc în memorie vreo prevestire de sprijin din partea lor.

Atunci, deodată, am auzit un câine lătrând, şi mi-am dat seama de acest nou pericol. N-am stat mult pe gânduri, căci altfel aş fi fost prins, şi, apucând băţul meu cu cui, am pornit în fugă din ascunzătoarea mea spre locul de unde venea zgomotul mării. Îmi amintesc de un tufiş de plante spinoase, cu ghimpi care tăiau ca nişte lame de briceag. Am ieşit dintre ele, sângerând şi cu hainele sfâşiate, pe malul unui golfuleţ lung care se deschidea spre nord. Am trecut de-a dreptul, fără să ezit nici o clipă, prin apa care îmi venea până la genunchi. Am reuşit să ajung, în cele din

urmă, pe malul dinspre apus şi, cu inima bătând să-mi spargă pieptul, m-am târât într-un desiş de ferigi, aşteptând să se ivească urmăritorii. Am auzit câinele - era numai unul - apropiindu-se şi lătrând când ajunse între spini. Apoi nu l-am mai auzit şi am început să cred că scăpasem.

Minutele treceau, tăcerea se prelungea şi în cele din urmă, după o oră, curajul începuse să-mi revină.

Între timp, nu mai eram nici prea îngrozit, nici prea nenorocit. Căci trecusem, ca să zic aşa, de limitele groazei şi ale deznădejdii. Acum simţeam că viaţa îmi era practic pierdută şi această convingere mă făcea în stare să îndrăznesc orice. Aveam chiar o oarecare dorinţă să mă întâlnesc faţă în faţă cu Moreau. Şi, deoarece trecusem cu picioarele prin apă, mi-am amintit că, dacă aş fi încolţit, îmi rămânea cel puţin o cale de scăpare din chinurile mele - şi anume că ei nu mă puteau împiedica să mă înec. Aproape că eram hotărât să mă înec chiar atunci, dar mă reţinea o dorinţă ciudată de a vedea sfârşitul întregii aventuri, un straniu interes impersonal de a vedea propriul meu spectacol. Mi-am dezmorţit membrele, rănite şi îndurerate de înţepăturile plantelor spinoase, privind la copacii din jurul meu; şi, atât de brusc încât păru că țâșnește din codrul de verdeaţă din jurul ei, apăru o faţă neagră, care mă privea cercetător.

Era o creatură cu aspect de maimuţă care întâmpinase, de pe mal, şalupa. Stătea agăţată de trunchiul oblic al unui palmier. Am strâns băţul în mână şi m-am ridicat, cu faţa spre el. Începu să vorbească:

— Dumneata, dumneata, a fost tot ce am putut să desluşesc la început.

Deodată sări jos din copac şi în clipa următoare dădu frunzişul la o parte, cercetându-mă cu curiozitate.

Nu mai simţeam, faţă de această creatură, aceeaşi repulsie, ca atunci când mă întâlnisem cu ceilalţi oameni-animale.

— Dumneata, zise, în barcă.

Era deci un om - cel puţin tot atât cât servitorul lui Montgomery - căci putea să vorbească.

— Da, zisei eu, am venit în barcă. De pe vapor.

— Oh! zise el, şi ochii săi strălucitori şi neobosiţi se plimbară de-a lungul meu, de la mâini la băţul pe care îl ţineam, la picioare, la rupturile din haina mea şi la tăieturile şi zgârieturile pe care le căpătasem din cauza spinilor. Părea nedumerit de ceva. Ochii săi se îndreptară din nou spre mâinile mele. Îşi ridică mâna în sus şi îşi numără încet degetele: „unu, doi, trei, patru, cinci - eh?”

N-am înţeles atunci ce însemna asta. Mai târziu, aveam să aflu că majoritatea acestor oameni-animale aveau mâini deformate, cărora le lipseau uneori chiar trei degete. Dar, închipuindu-mi că aceasta era un fel de salut, am făcut şi eu la fel, în semn de răspuns. Omul rânji cu o imensă satisfacţie. Apoi privirea lui rapidă şi mobilă mă cercetă iar. Făcu o mişcare bruscă şi dispăru. Ramurile ferigilor între care stătuse se împreunară din nou.

Am ieşit din tufiş pentru a-l urmări, şi am rămas mirat, găsindu-l legănându-se vesel, agăţat cu o mână subţire de o funie de liane care atârna din frunzişul de deasupra. Era cu spatele la mine.

— Hei! făcui eu.

Sări jos cu un salt răsucit, şi rămase cu faţa spre mine.

— Ia spune-mi, zisei eu, unde pot găsi ceva să mănânc?

— Să mănânci! zise el. De acum mănânci hrana oamenilor.

Şi ochii i se îndreptară din nou spre leagănul de liane.

— La colibe.

— Dar unde sunt colibele?

— Oh!

— Sunt nou, înţelegi.

Atunci el se întoarse şi porni cu un pas grăbit. Toate mişcările lui erau ciudat de iuţi.

— Vino cu mine, zise el.

M-am luat după el, curios să văd cum se termină această aventură. Presupuneam că colibele erau vreun adăpost grosolan unde locuiau el şi alţi asemenea oameni-animale. Poate că îi voi găsi prietenoşi, poate că voi găsi în mintea lor ceva prin care să mă pot apropia de ei. Încă nu ştiam cât de mult uitaseră ei moştenirea omenească pe care le-o atribuiam.

Însoţitorul meu cu înfăţişarea de maimuţă alerga alături de mine, cu mâinile atârnând în jos şi cu bărbia scoasă în afară. Mă întrebam câtă memorie ar mai putea avea.

— De cât timp eşti pe insula aceasta? întrebai eu.

— De cât timp? întrebă el.

Şi după ce repetă întrebarea, îşi ridică trei degete. Nu era deci chiar complet idiot. Am încercat să aflu ce voia să spună prin aceasta, însă păru deodată obosit. După încă o întrebare sau două, el se îndepărtă brusc de mine şi sări după un fruct care atârna într-un copac. Smulse o mână plină de păstăi ţepoase şi începu să le mănânce conţinutul. Am observat aceasta cu satisfacţie căci aveam, cel puţin, o indicaţie în ceea ce priveşte hrana. Am încercat să-i mai pun şi alte întrebări, dar răspunsurile lui prompte şi incoherente erau, de cele mai multe ori, fără legătură cu întrebările mele. Câteva din ele aveau un înţeles, dar altele păreau pur şi simplu repetate papagaliceşte.

Eram atât de atent la aceste amănunte, încât abia dacă mai ţineam seama de drumul pe care mergeam. Am ajuns la nişte copaci, arşi şi înnegriţi de tot şi, apoi, într-un loc deschis, acoperit cu o încrustaţie alb-gălbuie, din care se ridica un fum care te înţepa în nări şi în ochi. Înspre dreapta, pe deasupra spinării unei stânci goale, se vedea întinderea albastră a mării. Cărarea, cotea brusc într-o scobitură îngustă dintre două mase prăvălite şi noduroase de zgură negricioasă. Pe-acolo am coborât.

Această trecere era extrem de întunecoasă după soarele orbitor ce se reflecta pe pământul sulfuros. Pereţii deveniră

râpoşi şi apropiaţi unul de celălalt. Pete verzi şi roşii îmi pluteau în faţa ochilor. Conducătorul meu se opri deodată.

— Acasă, zise el, şi am văzut că mă aflu în fundul unei văgăuni care mi se păru la început complet acoperită de întuneric.

Se auzeau zgomote stranii, şi m-am frecat la ochi cu dosul palmei stângi. Simţeam un miros neplăcut, ca acela ai unei cuşti de maimuţe, necurăţate. Mai în fund, stânca se deschidea din nou pe o pantă lină de verdeaţă însorită şi, de fiecare parte, lumina bătea, printr-un canal îngust, în întunericul din mijloc.

XII. CEI CARE ROSTEAU LEGEA

Atunci, ceva rece mă atinse pe mână. Am tresărit brusc şi am văzut chiar lângă mine ceva vag, de culoare roz, semănând mai mult cu un copil jupuit decât cu orice altceva pe lume. Creatura avea exact trăsăturile blânde şi respingătoare ale animalului numit leneş[1], aceeaşi frunte joasă şi aceleaşi gesturi lente. Când primul şoc al schimbării de lumină trecu, am început să văd ceva mai desluşit în jurul meu. Mica creatură cu aspect de leneş stătea şi mă privea. Însoţitorul meu dispăruse.

Locul era o trecere îngustă printre ziduri înalte de lavă, o crăpătură în masa gloduroasă, şi, de fiecare parte, grămezi de iarbă de mare, palmieri şi trestii care se aplecau peste stânci, formau văgăuni sălbatice, cu un întuneric de

[1] leneş - animal mamifer din America de Sud, cu mişcări încete, şi care rămâne zile întregi agăţat de aceeaşi creangă (*Bradyjuns*) (n. t.)

nepătruns. Deschizătura sinuoasă de deasupra văii formate de aceste ziduri abia dacă era largă de trei metri şi era acoperită de mormane de fructe putrezite şi alte resturi, care explicau mirosul puturos al acestui loc.

Mica creatură roz cu aspect de leneş continua să mă privească clipind, când Omul-Maimuţă apăru din nou, în deschizătura celei mai apropiate din aceste văgăuni, şi îmi făcu semn să intru. Tot atunci, un monstru greoi se târa dintr-una din văgăunile din celălalt capăt al acestei străzi ciudate, şi se ridică în picioare, privind ţintă la mine ca o siluetă informă proiectată pe verdele strălucitor din spatele său. Am ezitat - eram cât pe-aci să o iau la fugă pe unde venisem - şi apoi, hotărât să duc aventura până la capăt, am strâns bine, de mijloc, băţul meu prevăzut cu cui, şi m-am furişat, după călăuza mea, în micul bordei rău mirositor.

Era un spaţiu semicircular, de forma unei jumătăţi de stup de albine, iar lângă peretele stâncos care forma partea interioară se afla o grămadă de fructe felurite, nuci de cocos şi altele. Câteva vase de lavă şi de lemn erau răspândite pe jos, şi unul era aşezat pe un scăunel grosolan. Nu exista foc. În colţul cel mai întunecos al colibei se afla o masă informă de întuneric care, când am intrat, mormăi:

— Hei!

Omul-Maimuţă care venise cu mine rămase în lumina slabă a intrării, întinzându-mi o nucă de cocos despicată, în timp ce eu mă furişam în celălalt colţ, ghemuindu-mă pe jos. Am luat nuca şi am început s-o ronţăi, pe cât puteam mai calm, în ciuda intensei mele emoţii şi a înăbuşelii aproape de nesuportat din văgăună. Mica fiinţă roză cu aspect de leneş stătea în deschizătura colibei, iar o alta, cu o faţă negricioasă şi ochi strălucitori, veni să privească peste umărul ei.

— Hei! se auzi dinspre grămada nedesluşită din partea opusă.

— Este un om! Este un om! turui călăuza mea - un om, un om, un om viu, ca mine.

— Gura! zise vocea din întuneric, şi mormăi ceva.

Eu ronţăiam nuca de cocos, într-o tăcere impresionantă. Mă uitam atent în beznă, dar nu puteam să disting nimic.

— Este un om, repetă vocea.

— Vine să trăiască cu noi?

Era o voce înăbuşită care avea ceva, un fel de timbru şuierător, care mă izbi în mod special, dar accentul englezesc era neaşteptat de corect.

Omul-Maimuţă privi spre mine ca şi cum ar fi aşteptat ceva. Mi-am dat seama că pauza aceasta era interogativă.

— El vine să trăiască cu voi, zisei eu.

— Este un om. Trebuie să înveţe Legea.

Începusem să disting în întuneric o pată şi mai neagră, conturul nelămurit al unei forme ghemuite. Atunci, am observat că deschizătura colibei era umbrită de încă două capete. Am strâns şi mai tare băţul în mână. Fiinţa din întuneric repetă pe un ton mai ridicat:

— Spuneţi cuvintele!

Nu auzisem ultimele ei vorbe.

— Să nu mergi în patru labe; aceasta este Legea - repeta, cu un fel de melodie tărăgănată.

Eram uluit.

— Spune cuvintele, zise Omul-Maimuţă, repetând, iar făpturile din deschizătura uşii repetară şi ele cu un ton de ameninţare în glas.

Mi-am dat seama că trebuia să repet această formulă idioată. Şi atunci începu cea mai dementă ceremonie. Glasul din întuneric începu să intoneze, rând cu rând, o litanie smintită pe care eu şi ceilalţi o repetam, în timp ce făceam asta, se legănau dintr-o parte într-alta şi îşi loveau genunchii cu palmele, iar eu le-am urmat exemplul. Puteam să-mi închipui că eram mort şi mă aflam în altă lume. Coliba întunecoasă, aceste făpturi vagi şi groteşti, pătate ici şi colo de câte o rază de lumină, toţi legănându-se în cadenţă şi cântând:

„Să nu mergi în patru labe; *aceasta* este Legea. Oare nu suntem Oameni?”

„Să nu lipăi când bei; *aceasta* este Legea. Oare nu suntem Oameni?”

„Să nu mănânci carne sau peşte; *aceasta* este Legea. Oare nu suntem Oameni?”

„Să nu zgârii scoarţa copacilor; *aceasta* este Legea. Oare nu suntem Oameni?”‘

„Să nu vânezi alţi Oameni; *aceasta* este Legea. Oare nu suntem Oameni?”

Şi, astfel, de la declaraţia de interzicere a acestor acte de nebunie, până la interzicerea a ceea ce eu gândeam atunci că sunt lucrurile cele mai nebuneşti, mai imposibile şi mai indecente, trecerea se poate închipui uşor. Ne-a cuprins pe toţi un fel de nebunie a ritmului, turuiam şi ne legănam din ce în ce mai repede, repetând această lege uluitoare. Superficial, mă cuprinse şi pe mine contagiunea acestor oameni-brute, dar, în adâncul fiinţei mele, râsul şi dezgustul se luptau unui cu altul. Am parcurs un lung şir de oprelişti, şi apoi cântecul se schimbă pe o nouă formulă:

,,*A lui* este casa durerii.”

„*A lui* este mâna care creează.”

„*A lui* este mâna care răneşte.”

„*A lui* este mâna care vindecă”

Şi aşa mai departe, încă o serie lungă, în cea mai mare parte într-un jargon de neînţeles pentru mine, despre *El,* oricine ar fi putut fi acesta. Aş fi putut să-mi închipui că era un vis, dar niciodată nu mai auzisem cântându-se în vis.

„*A lui* este flacăra fulgerului”, cântam noi. „*A lui* este marea sărată şi adâncă.”

Îmi trecu prin minte ideea teribilă că Moreau, după ce animalizase aceşti oameni, le infectase minţile închircite cu un fel de zeificare a lui însuşi. Totuşi, îmi dădeam prea bine seama de dinţii albi şi ghearele puternice din jurul meu, ca să mă opresc din această cauză din cântat.

„*Ale lui* sunt stelele din cer.”

În cele din urmă, cântecul se opri. Am văzut faţa Omului-Maimuţă lucind de transpiraţie, şi, ochii mei fiind acum obişnuiţi cu întunericul, am văzut mai limpede fiinţa din colţul de unde venea vocea. Era de înălţimea unui om, dar părea acoperit cu un păr cenuşiu şters, aproape ca un terrier. Ce era el? Ce erau toţi aceştia? Închipuiţi-vă că aţi fi înconjuraţi de toţi schilozii şi nebunii cei mai oribili care se pot imagina şi veţi putea înţelege ceva din sentimentele pe care le încercam, având în jurul meu aceste groteşti caricaturi de oameni.

— Este un om cu cinci degete, un om cu cinci degete, un om cu cinci degete… ca mine, zise Omul-Maimuţă.

Mi-am întins mâinile. Creatura cenuşie din colţ se aplecă înainte.

— Să nu mergi în patru labe; *aceasta* este Legea. Oare nu suntem Oameni? zise el.

Întinse o gheară ciudat de răsucită şi mă apucă de degete. Era aproape ca o copită de cerb despărţită în gheare. Era să urlu de surpriză şi de durere. Îşi apropie faţa şi îmi examină unghiile. Se apropie de lumina deschizăturii colibei şi am văzut, cu un val de scârbă, că nu avea nici figură de om şi nici de animal, ci doar o claie de păr cenuşiu cu trei arcuiri întunecoase care indicau ochii şi gura.

— Are unghii mici, rosti prin barba-i păroasă această creatură groaznică. Este foarte bine.

Dădu drumul mâinii mele, iar eu am apucat, instinctiv, băţul.

— Mănâncă rădăcini şi legume, aceasta este voinţa *lui,* zise Omul-Maimuţă.

— Eu sunt Cel ce rosteşte Legea, zise făptura cenuşie. Aici vin toţi cei noi, ca să înveţe Legea. Eu stau în întuneric şi spun Legea.

— Chiar aşa este, zise unul din animalele de la intrare.

— Cumplite sunt pedepsele celor care calcă Legea. Nimeni nu scapă.

— Nimeni nu scapă, ziseră Oamenii-Animale, privind pe furiş unii la alţii.

— Nimeni, nimeni, zise Omul-Maimuţă. Nimeni nu scapă! Uite! Am făcut odată un lucru mic, un lucru rău. Trăncăneam, trăncăneam, nu mai vorbeam. Nimeni nu putea să înţeleagă. Sunt ars, însemnat cu fierul roşu pe mână. El este mare, El este bun!

— Nimeni nu scapă, zise fiinţa cenuşie din colţ.

— Nimeni nu scapă, ziseră Oamenii-Animale, privind pieziş unii la alţii.

— Fiecare are câte o dorinţă rea, zise cel ce rostea Legea. Ce ai să doreşti tu, noi nu ştim. O să ştim. Unii doresc să urmărească lucrurile care se mişcă, să pândească şi să se furişeze şi să aştepte şi să sară, să ucidă şi să muşte, să muşte adânc şi din plin, sugând sângele... Este rău. Să nu vânezi alţi Oameni; aceasta este Legea. Oare nu suntem Oameni? Să nu mănânci carne sau peşte; aceasta este Legea. Oare nu suntem Oameni?

— Nimeni nu scapă, zise o brută pestriţă, care stătea în deschizătura colibei.

— Fiecare are câte o dorinţă rea, zise cel ce rostea Legea. Unii doresc să meargă să scurme cu dinţii şi cu mâinile la rădăcinile arborilor, adulmecând prin pământ... Este rău!

— Nimeni nu scapă, ziseră cei de lângă intrare.

— Unii merg să zgârie copacii, unii merg să scormonească mormintele celor morţi; unii se bat cu frunţile, sau cu picioarele, sau cu ghearele, unii muşcă deodată, fără vreo pricină; unora le plac murdăriile.

— Nimeni nu scapă, zise Omul-Maimuţă, scărpinându-se pe pulpă.

— Nimeni nu scapă, zise mica creatură roz cu chip de leneş.

— Pedeapsa este aspră şi sigură. De aceea, învaţă Legea. Rosteşte cuvintele, - şi imediat începu din nou strania litanie a Legii, şi eu, împreună cu toate aceste creaturi, am pornit din nou să cânt şi să mă legăn.

Capul mi se învârtea de această flecăreală şi de putoarea înăbuşitoare a locului, dar am continuat, sperând să găsesc în curând vreo ocazie să aflu ceva nou.

— Să nu mergi în patru labe; aceasta este Legea. Oare nu suntem Oameni?

Făceam atâta gălăgie, încât n-am băgat de seamă zgomotele de afară, până când cineva, care cred că era unul din cei doi Oameni-Porci pe care îi văzusem, îşi vârî capul pe deasupra micii creaturi roz cu aspect de leneş şi strigă ceva pe un ton speriat, ceva ce n-am înţeles. Într-o clipă, cei din dreptul deschizăturii colibei dispărură, Omul-Maimuţă se repezi afară, fiinţa care stătuse în întuneric îl urmă - am văzut doar că era mare şi stângace, şi acoperită cu păr argintiu - şi eu am rămas singur.

Apoi, înainte ca să ajung şi eu la deschizătură, am auzit lătratul unui câine.

În clipa următoare mă aflam în afara colibei, cu stinghia mea de la scaun în mână, tremurând din toate încheieturile. În faţa mea se aflau spinările grosolane ale Oamenilor-Animale, vreo douăzeci, cu capetele diforme, pe jumătate ascunse între omoplaţi. Gesticulau cu însufleţire. Alte feţe pe jumătate animalice se iveau, întrebătoare, din colibe. Uitându-mă în direcţia în care priveau, am văzut venind, prin ceaţa de sub copaci, dincolo de capătul trecerii dintre văgăuni, forma întunecată şi teribila faţă albă a lui Moreau. Ţinea legat un câine care se smucea, iar imediat în spatele lui venea Montgomery, cu revolverul în mână.

O clipă am rămas încremenit de groază.

M-am întors şi am văzut trecerea din spatele meu blocată de o altă brută masivă, cu o imensă faţă cenuşie şi ochi mici care clipeau des, înaintând spre mine. Am privit în jur şi am văzut, în dreapta mea, şi cam la şase metri în faţă, o deschidere îngustă în peretele stâncii, prin care o rază de lumină trecea pieziş prin umbră.

— Opreşte-te! strigă Moreau, în timp ce eu făceam un salt spre deschizătură, şi apoi strigă: Prindeţi-l!

La aceasta, feţele celor din jur se întoarseră una câte una spre mine. Din fericire, minţile lor animalice erau prea încete.

Mi-am repezit umărul într-un monstru greoi care se întorcea să vadă ce voia să spună Moreau, proiectându-l asupra altuia. Am simţit cum mâna i se roti în jur, căutând să mă apuce, şi dădu greş. Mica creatură roz cu chip de leneş se repezi la mine şi am doborât-o, brăzdându-i faţa pocită cu cuiul băţului meu, şi, în clipa următoare, mă căţăram pe o potecă lăturalnică, în pantă, un fel de horn înclinat, care ducea afară din vâlcea. Am auzit în urmă un urlet şi strigăte de „Ţineţi-l!” „Prindeţi-l!” şi creatura cu faţa cenuşie apăru în urma mea şi îşi vârî trupul enorm în crăpătură.

— Înainte, înainte! urlau ceilalţi.

M-am urcat prin crăpătura îngustă din stâncă, şi am ieşit pe terenul sulfuros din partea de apus a aşezării Oameniior-Animale.

Crăpătura aceea a fost un mare noroc pentru mine, deoarece drumul îngust şi înclinat oblic în sus i-a împiedicat pe urmăritorii mei cei mai apropiaţi. Am străbătut în goană locul deschis, am coborât o pantă abruptă printre câţiva copaci rari, şi am ajuns pe o întindere joasă, acoperită cu trestii înalte. Am trecut printre ele şi am ajuns într-un tufiş des şi întunecos, unde pământul negru mustea sub picioare. Când m-am afundat printre trestii, urmăritorii mei cei mai apropiaţi abia ieşeau din crăpătură. Timp de câteva minute am continuat să-mi croiesc drum prin tufişuri. În spatele meu şi împrejur văzduhul era plin de strigăte ameninţătoare. Auzeam tumultul urmăritorilor, de la crăpătura din susul pantei, apoi foşnetul trestiilor, şi, din când în când, trosnetul câte unei crengi rupte. Unele din aceste creaturi mugeau ca nişte fiare de pradă întărâtate. Câinele lătra înspre stânga. Îi auzeam pe Moreau şi Montgomery strigând din aceeaşi direcţie. M-am întors

brusc spre dreapta. Chiar atunci mi se păru că îl aud pe Montgomery strigându-mi să fug, ca să scap cu viaţă.

În curând pământul, gras şi noroios, începu să cedeze sub picioarele mele; dar eu eram disperat şi am trecut de-a dreptul, m-am luptat cufundat cu picioarele până la genunchi, şi am ajuns astfel la o cărare întortocheată printre trestii înalte. Zgomotul urmăritorilor mei se îndepărtă înspre stânga. Într-un loc, trei animale ciudate, săltăreţe, de culoare roz, cam de mărimea unor pisici, o luară la fugă prin faţa mea. Cărarea aceasta urca în sus, de-a curmezişul unui alt spaţiu deschis, acoperit cu încrustaţii albe, şi se afunda din nou într-un desiş de trestii.

Apoi, paralel cu malul unei scobituri cu pereţii abrupţi, cotea brusc, ca şanţul unui parc englezesc. Continuam să alerg din toate puterile şi n-am văzut această adâncitură până când nu m-am trezit zburând prin aer cu capul înainte.

Am căzut în mâini şi în cap, printre spini, şi m-am ridicat cu o ureche sfâşiată şi cu faţa însângerată. Căzusem într-o scobitură adâncă, plină de stânci şi de mărăcini, cu o ceaţă care se încolăcea în jurul meu în valuri, şi cu un pârâiaş îngust, din care se ridica ceaţa, şerpuind în mijlocul ei. Am rămas mirat de această ceaţă subţire ridicându-se în plină strălucire a zilei, dar nu aveam vreme să stau să mă mai minunez. M-am întors spre dreapta, în josul apei, sperând să ajung în direcţia aceea la mare, şi astfel să am drum liber pentru a mă îneca. Abia mai târziu mi-am dat seama că, în cădere, scăpasem din mână băţul meu cu cui.

În curând, valea se făcu mai îngustă, pentru o bucată de drum şi, nepăsător, m-am aruncat în apă. Am ieşit afară cât am putut mai iute, căci apa aproape că dădea în clocot. Am observat, de asemenea, că o spumă subţire sulfuroasă plutea pe apa învolburată. Aproape imediat scobitura făcu o cotitură, şi am zărit, nelămurit, orizontul albastru. Marea apropiată reflecta soarele în mii şi mii de sclipiri. Mi-am văzut moartea cu ochii. Dar eram înfierbântat şi gâfâiam, şi sângele cald mi se prelingea pe faţă şi îmi alerga voios prin

vine. Simţeam şi un fel de exaltare de a fi întrecut pe urmăritorii mei. Aşa că atunci nu îmi venea să mă înec. Am privit înapoi pe drumul pe care venisem.

Am ciulit urechile. În afară de zumzetul ţânţarilor şi ţârâitul unor insecte mici care săreau printre mărăcini, văzduhul era complet liniştit. Apoi se auzi, foarte slab, lătratul unui câine şi nişte murmure nelămurite, pocnetul unui bici, şi glasuri. Se auziră mai tare, şi apoi iar mai slab. Zgomotul se îndepărtă în susul pârâului şi se pierdu în depărtare. Pentru o vreme, vânătoarea era terminată.

Dar acum ştiam câte nădejdi puteam să-mi pun în ajutorul Oamenilor-Animale.

XIII. PARLAMENTĂRI

M-am întors şi mi-am continuat drumul spre mare. Pârâiaşul de apă fierbinte se lărgea şi devenea foarte puţin adânc, trecând peste un nisip acoperit de ierburi, prin care mişunau, la trecerea mea, nenumăraţi crabi şi alte vietăţi lungi şi cu multe picioare. Am mers până la marginea apei sărate, şi abia atunci m-am simţit în siguranţă. M-am întors şi am privit - cu mâinile în şolduri - la vegetaţia deasă din urma mea, în care râpa cu aburi făcea ca o tăietură fumegândă. Dar, după cum spuneam, eram prea surexcitat şi - cu adevărat, deşi cei care n-au cunoscut niciodată primejdia s-ar putea să se îndoiască - prea disperat pentru a muri.

Atunci mi-a trecut prin minte că mai aveam încă o şansă. În timp ce Moreau şi Montgomery împreună cu gloata lor

animalică mă căutau prin insulă, oare n-aş putea eu să înconjur ţărmul până când aş ajunge la locul îngrădit? Să fac, de fapt, un drum prin flancul lor şi, apoi, poate că aş putea să sparg broasca uşii cu o piatră şi să văd ce aş putea găsi - cuţit, pistol, orice o fi - ca să mă lupt cu ei când se vor întoarce. În orice caz, era o şansă de a-mi vinde scump pielea.

M-am îndreptat deci, spre apus şi am mers de-a lungul malului apei. Soarele care apunea îşi arunca razele orbitoare drept în ochii mei. Fluxul slab al Pacificului se ridica într-o ondulaţie uşoară.

În curând, ţărmul se îndreptă spre sud şi soarele îmi veni spre dreapta. Apoi, deodată, departe în faţa mea, văzui mai întâi una şi apoi mai multe figuri apărând din tufişuri - Moreau cu câinele său cenuşiu, apoi Montgomery şi încă alţi doi.

Mă văzură şi începură să gesticuleze, înaintând. Am aşteptat să se apropie. Cei doi Oameni-Animale începură să alerge pentru a-mi tăia drumul spre desişurile din interiorul insulei. Montgomery începu şi el să alerge, dar drept spre mine. Moreau îl urmă, mai încet, ţinând câinele.

În cele din urmă, m-am smuls din nemişcare şi, întorcându-mă, spre mare, am intrat drept în apă. Apa era, la început, foarte puţin adâncă. Abia după vreo treizeci de metri valurile mi-au ajuns până la brâu. Puteam vedea, nelămurit, cum îmi ţâşneau printre picioare vietăţile târâte de flux.

— Ce faci, omule? strigă Montgomery.

M-am întors, cufundat în apă până la mijloc, şi am privit spre ei.

Montgomery stătea pe mal, gâfâind. Faţa lui devenise de un roşu aprins, din cauza efortului, părul său lung şi drept flutura în jurul capului, iar buza de jos, atârnând, lăsa să i se vadă dinţii neregulaţi. Moreau tocmai ajungea şi el, cu figura lui palidă şi hotărâtă, şi câinele pe care îl ţinea lătră

spre mine. Amândoi ţineau în mână bice puternice. Mai departe, pe ţărm, stăteau Oamenii-Animale, privind.

— Ce fac? Am de gând să mă înec, zisei eu.

Montgomery şi Moreau se uitară unul la celălalt.

— De ce? întrebă Moreau.

— Pentru că este mai bine aşa, decât să fiu torturat de dumneata.

— Ţi-am spus eu, îi zise Montgomery, şi Moreau îi răspunse ceva, cu o voce joasă.

— Ce te face să crezi că te voi tortura? întrebă Moreau.

— Ceea ce am văzut, zisei eu. Şi ăia de colo.

— Sst! făcu Moreau, şi îşi ridică mâna.

— N-am să tac, zisei eu, ei au fost oameni: ce sunt acum? Eu, cel puţin, n-am să fiu ca ei.

Am privit dincolo de interlocutorii mei. Pe ţărm erau M’ling, servitorul lui Montgomery, şi una dintre brutele înfăşate în alb, pe care o văzusem în şalupă. Mai departe, în umbra copacilor, şedea micul Om-Maimuţă, şi, în spatele lui, încă vreo câteva figuri nelămurite.

— Cine sunt aceste fiinţe? întrebai eu, arătând spre ei, şi ridicând glasul din ce în ce mai tare, ca să mă poată auzi cu toţii. Au fost oameni - oameni ca voi, pe care i-aţi infectat cu vreo otravă animalică, oameni pe care i-aţi înrobit şi de care totuşi vă mai temeţi. Voi care ascultaţi, strigai eu, arătând acum spre Moreau, şi adresându-mă, pe deasupra lui, Oamenilor-Animale, voi care ascultaţi! Nu vedeţi că oamenii aceştia se mai tem încă de voi, că le e frică de voi? Atunci, de ce vă temeţi de ei? Voi sunteţi mulţi…

— Pentru numele lui Dumnezeu! strigă Montgomery, încetează, Prendick!

— Prendick! strigă Moreau.

Strigară amândoi în acelaşi timp, ca să-mi acopere glasul. În spatele lor se vedeau Oamenii-Animale privind curioşi, cu feţele întunecate, cu mâinile lor diforme atârnând în jos, cu umerii curbaţi. Păreau, îmi închipuiam eu atunci, că

încearcă să mă înţeleagă, să-şi amintească ceva din trecutul lor omenesc.

Am continuat să strig, nici eu nu mai ştiu ce. Spuneam că Moreau şi Montgomery ar putea fi ucişi; că nu trebuie să le fie teamă de ei, acesta era sensul vorbelor care voiam să le vâr în cap Oamenilor-Animale, înainte de pieirea mea definitivă. L-am văzut pe omul îmbrăcat în zdrenţe întunecate, cu ochii verzi, pe care-l întâlnisem în seara sosirii mele, ieşind dintre copaci, şi pe alţii care-l urmau, ca să mă audă mai bine.

În cele din urmă, m-am oprit ca să-mi trag răsuflarea.

— Ascultă-mă o clipă, se auzi glasul ferm al lui Moreau, şi apoi spune tot ce vrei.

— Ei bine? zisei eu.

Tuşi, se gândi o clipă şi apoi strigă:

— Pe latineşte, Prendick! În latina vulgară! În latina de şcolar! Dar încearcă să înţelegi. *Hi non sunt homines, sunt animalia qui nos habemus... vivisectat.*[1] Un proces umanizator. Îţi voi explica totul. Vino pe ţărm.

Am râs:

— Bună poveste, zisei eu. Ei vorbesc, îşi construiesc locuinţe, gătesc. Au fost oameni. Nici gând să ies de aici.

— Apa, chiar de lângă locul unde stai dumneata începe să fie adâncă... şi mişună rechinii.

— Chiar asta şi vreau, zisei eu. Scurt şi clar. Chiar acum.

— Aşteaptă o clipă.

Scoase din buzunar ceva care sclipi în lumina soarelui, şi aruncă obiectul la picioarele sale.

— Este un revolver încărcat, zise el. Montgomery va face la fel. Vom urca pe ţărm în sus, până când vei considera că distanţa este suficientă. Apoi vino şi ia revolverele.

— Nici nu mă gândesc. Unul dintre voi mai are unul.

— Te rog să te gândeşti mai bine, Prendick. În primul rând, nu ţi-am cerut niciodată să vii pe această insulă. În al

[1] Aceştia nu sunt oameni, sunt animale pe care noi le-am... supus vivisecţiunii (n. t.).

doilea, te-am fi drogat noaptea trecută, dacă am fi vrut să-ţi facem vreun rău; şi în al treilea, acum, când prima panică ţi-a trecut şi poţi să judeci puţin - are Montgomery caracterul pe care i-l atribui dumneata? Te-am urmărit spre binele dumitale. Pentru că insula aceasta este plină de... fenomene duşmănoase. De ce am vrea să te împuşcăm, când chiar dumneata te-ai oferit să te îneci?

— De ce ai pus... oamenii dumitale pe urmele mele, când eram în colibă?

— Eram siguri că te vom prinde şi te vom feri de pericol. Mai târziu, ne-am îndepărtat de urmele dumitale - spre binele dumitale.

Am rămas pe gânduri. Părea posibil. Apoi mi-am amintit de altceva:

— Dar am văzut, zisei eu, în locul îngrădit...

— Aceea era puma.

— Ascultă, Prendick, zise Montgomery. Eşti un nătărău. Ieşi din apă, ia aceste revolvere şi să stăm de vorbă. Nu-ţi vom putea face mai mult decât ţi-am putea face acum.

Trebuie să mărturisesc că atunci, şi de fapt întotdeauna, nu aveam încredere şi mă temeam de Moreau. Dar Montgomery era un om cu care simţeam că pot să mă înţeleg.

— Urcaţi pe faleză, zisei eu, după puţină gândire, adăugând: ţinând mâinile în sus.

— Asta nu se poate, zise Montgomery, făcând semn cu capul peste umăr. E ceva nedemn.

— Mergeţi până la copaci, în cazul acesta, zisei eu, cum doriţi.

— Ce idioată ceremonie, zise Montgomery.

Amândoi se întoarseră cu faţa spre cei şase sau şapte monştri groteşti, care stăteau acolo în soare, umbre solide, mişcătoare şi totuşi neverosimil de ireale. Montgomery plesni din bici spre ei, şi imediat se întoarseră cu toţii şi fugiră, înghesuindu-se printre copaci. Când Montgomery şi Moreau ajunseră la o depărtare pe care am socotit-o

suficientă, m-am îndreptat spre ţărm, am ridicat de jos şi am examinat revolverele. Ca să mă conving că nu era vreo înşelătorie, am descărcat unul asupra unei bucăţi de lavă şi am avut satisfacţia să văd piatra pulverizată şi ţărmul împroşcat cu plumb.

Totuşi, am mai rămas o clipă în cumpănă.

— Am să-mi iau riscul, zisei eu în cele din urmă, şi, cu un revolver în fiecare mână, am urcat ţărmul până la ei.

— Aşa este mai bine, zise Moreau, fără afectare. În orice caz, m-ai făcut să-mi pierd cea mai bună parte a zilei cu imaginaţia dumitale blestemată.

Şi, cu un aer dispreţuitor, care m-a făcut să mă ruşinez, el şi Montgomery se întoarseră şi porniră în tăcere înaintea mea.

Oamenii-Animale, încă uimiţi, stăteau retraşi printre copaci. Am trecut pe lângă ei cât am putut de senin. Unul încercă să mă urmeze, dar se retrase din nou, când Montgomery plesni din bici. Restul rămaseră liniştiţi - privindu-ne. Poate că au fost cândva animale. Dar niciodată n-am mai văzut un animal să încerce să gândească.

XIV. DOCTORUL MOREAU EXPLICĂ

— Şi acum, Prendick, am să-fi explic, zise doctorul Moreau, după ce îmi astâmpărasem foamea şi setea. Trebuie să-ţi mărturisesc că eşti cel mai dictatorial oaspete pe care l-am avut vreodată. Te anunţ că acesta este ultimul lucru pe care-l mai fac pentru ca să-ţi fiu pe plac. Data

viitoare când vei mai ameninţa să te sinucizi, nu voi mai face nimic - chiar cu riscul anumitor neplăceri personale.

Se aşeză pe şezlong, cu o ţigară de foi pe jumătate consumată între degetele sale albe şi îndemânatice. Lumina lămpii care atârna din tavan cădea pe părul lui alb; privi prin mica fereastră afară, la stele. Eu şedeam cât mai departe de el, având între noi masa şi revolverele la îndemână. Montgomery nu era de faţă. Nu mi-ar fi convenit să fiu cu amândoi într-o cameră atât de mică.

— Admiţi că fiinţa omenească vivisectată, după cum ai numit-o dumneata, nu este la urma urmei decât puma? zise Moreau.

El mă dusese să vizitez oroarea aceea, în încăperea din interiorul curţii, ca să mă asigur că nu este o fiinţă omenească.

— Este puma, zisei eu, vie încă, dar atât de tăiată şi mutilată, încât mă rog să nu mai văd niciodată carne vie. Din toate grozăviile...

— N-are importanţă asta, zise Moreau. Cel puţin, scuteşte-mă de aceste manifestări copilăreşti. La început, Montgomery era exact la fel. Admiţi că este puma. Acum stai liniştit, cât timp am să-mi desfăşor conferinţa de fiziologie.

Şi, imediat, începând cu tonul unui om extrem de plictisit, dar în scurt timp încălzindu-se puţin, îmi explică lucrările sale. Vorbea foarte simplu şi convingător. Din când în când simţeam în glasul său o urmă de sarcasm. În curând m-am simţit cuprins de ruşine faţă de poziţiile noastre reciproce.

Creaturile pe care le văzusem nu erau oameni, nu fuseseră niciodată oameni. Erau animale - animale umanizate - un triumf al vivisecţiei.

— Uiţi ceea ce poate să facă cu fiinţele vii un vivisecţionist îndemânatic, zise Moreau. În ceea ce mă priveşte, eu nu înţeleg de ce lucrurile pe care le-am făcut aici n-au fost făcute mai înainte. Desigur, s-au făcut slabe eforturi - amputaţii, tăieri de limbă, excizii. Ştii desigur că

strabismul poate fi provocat sau vindecat prin chirurgie? Apoi, în cazul exciziilor, se obţin tot felul de schimbări secundare, tulburări pigmentare, modificări ale pasiunilor, alterări în secreţia ţesutului adipos. Nu mă îndoiesc că ai auzit despre toate acestea!

— Desigur, zisei eu. Dar aceste creaturi respingătoare ale dumitale...

— Totul la timpul său, zise el, făcându-mi un semn cu mâna; abia am început. Acestea sunt cazuri obişnuite de modificări. Chirurgia poate face lucruri mai bune decât acestea. Se poate construi, la fel cum se poate distruge sau modifica. Ai auzit, poate, despre o operaţie chirurgicală obişnuită la care se recurge în cazul când nasul a fost distrus. Se taie o porţiune de piele de pe frunte, se răsfrânge în jos, pe nas, şi se prinde în această nouă poziţie. Aceasta este un fel de grefare într-o nouă poziţie a unei părţi dintr-un animal pe el însuşi. Grefarea unei părţi recent obţinute de la un alt animal este de asemenea posibilă - cazul dinţilor, de exemplu. Grefarea pielii şi a oaselor este făcută pentru a uşura vindecarea. Chirurgul pune în mijlocul rănii bucăţi de piele tăiate de la un alt animal, sau fragmente de os de la o victimă recent ucisă. Pintenul de cocoş al lui Hunter - poate că ai auzit de asta - era grefat pe gâtul unui taur. Şi mai trebuie amintiţi şi şobolanii-rinoceri ai zuavilor algerieni - monştri creaţi de mâna omenească prin transferarea pe bot a unei bucăţi din coada unui şobolan obişnuit, lăsată să se prindă în această poziţie.

— Monştri creaţi de mâna omenească, zisei eu. Atunci, vrei să spui că...

— Da. Aceste creaturi pe care le-ai văzut sunt animale tăiate şi modelate în noi forme. Acestui studiu - al plasticităţii formelor vii - mi-am închinat întreaga mea viaţă. Am studiat ani întregi, căpătând tot mai multe cunoştinţe. Văd că te uiţi îngrozit, şi totuşi nu-ţi spun nimic nou. Totul se află de ani de zile la suprafaţa anatomiei aplicate, dar nimeni n-a avut curajul să se atingă de aceasta. Eu pot

schimba nu numai forma exterioară a unui animal. Fiziologia, ritmul chimic al creaturii pot fi de asemenea făcute să sufere o modificare de durată, din care vaccinarea şi alte metode de inoculare cu substanţe vii sau moarte sunt exemple care, fără îndoială, îţi sunt familiare. O operaţie similară este transfuzia de sânge, cu care de fapt am şi început. Toate acestea sunt cazuri cunoscute. Mai puţin obişnuite, şi probabil pe o scară mult mai mare, erau operaţiile acelor practicieni din evul mediu care făureau pitici, şi schilozi, şi monştri de bâlci; din a căror artă mai rămân încă unele vestigii în manipularea preliminară a tinerilor saltimbanci şi contorsionişti. Victor Hugo dă o relatare despre ei în *„L'homme qui rit"*[1]... Dar poate că acum îţi este mai limpede ceea ce vreau să spun. Începi să înţelegi că este posibil să transplantezi un ţesut dintr-o parte a unui animal într-alta, sau de la un animal la altul, să-i schimbi reacţiile chimice şi metodele de creştere, să-i modifici articulaţiile membrelor, şi să-l schimbi, de fapt, în structura sa cea mai intimă?

Şi totuşi, această ramură extraordinară a ştiinţei n-a fost niciodată studiată ca un scop în sine, şi sistematic, de cercetătorii moderni, până când am abordat-o eu! Câteva lucruri de acest gen au fost indicate în unele încercări chirurgicale extreme; cele mai multe exemple de acest fel care îţi vor veni în minte au fost demonstrate, ca să spunem aşa, prin accident - de către tirani, criminali, de către crescători de cai şi de câini, de către tot felul de oameni neexperimentaţi şi neîndemânatici, care lucrau pentru scopurile lor imediate. Eu am fost primul om care am abordat această problemă, înarmat cu chirurgia antiseptică şi cu cunoştinţe într-adevăr ştiinţifice asupra legilor creşterii.

Totuşi, s-ar putea crede că aceasta a mai fost practicată. În secret şi mai înainte. Creaturi cum ar fi fraţii siamezi... Şi în beciurile Inchiziţiei. Fără îndoială că ţelul lor principal

[1] „Omul care râde" - cunoscut roman al scriitorului francez. (n. t.)

era tortura, ca să zic aşa, artistică, dar cel puţin unii dintre inchizitori probabil că aveau şi o urmă de curiozitate ştiinţifică.

— Dar, zisei eu, aceste fiinţe - aceste animale *vorbesc*!

Mi-a spus că într-adevăr era aşa şi continuă să-mi arate că posibilităţile vivisecţiei nu se opresc doar la o metamorfoză fizică. Un porc poate fi educat. Structura mintală este şi mai puţin determinată decât cea corporală. În ştiinţa hipnotismului, care se dezvoltă tot mai mult, găsim promisiunea unei posibilităţi de a înlocui vechi instincte înnăscute prin sugestii noi, grefate pe, sau înlocuind, ideile fixe moştenite. De fapt, mare parte din ceea ce noi numim educaţie morală este tot o astfel de modificare artificială şi o prelucrare a instinctului; combativitatea este educată într-un curajos sacrificiu de sine, iar sexualitatea transformată în emoţie religioasă. Şi marea diferenţă dintre om şi maimuţă stă în laringe, zise el, în incapacitatea de a forma în mod delicat diferite sunete-simboluri prin care gândirea poate fi susţinută. În această problemă eram de altă părere, dar cu o oarecare lipsă de politeţă el refuză să ia în seamă obiecţia mea. Repetă că era aşa cum spunea el, şi îşi continuă relatarea lucrărilor.

L-am întrebat de ce îşi alesese ca model tocmai forma omenească. Mi s-a părut atunci, şi mi se pare încă şi acum că era o stranie perversitate în această alegere.

Mi-a mărturisit că alesese această formă din întâmplare.

— Aş fi putut tot atât de bine să transform oi în lame, şi lame în oi. Cred că există ceva în forma omenească care face apel la simţul artistic mai mult decât orice altă formă de animal. Dar nu m-am rezumat la a crea numai oameni. O dată sau de două ori...

Rămase tăcut aproape un minut.

— Anii ăştia! Cum s-au scurs! Şi iată că mi-am mai pierdut o zi pentru ca să-ţi salvez viaţa, şi-mi pierd acum o oră ca să-ţi dau explicaţii!

— Dar, zisei eu, totuşi nu înţeleg. Unde este justificarea dumitale pentru dreptul de a răspândi în jur atâta suferinţă? Singurul lucru care cred că ar putea să scuze vivisecţia este vreo aplicaţie…

— Exact, zise el. Dar vezi că eu sunt altfel construit. Ne situăm pe poziţii diferite. Dumneata eşti materialist.

— Tocmai că nu sunt materialist, începui eu să-i răspund.

— Din punctul meu de vedere - din punctul meu de vedere. Căci tocmai chestiunea aceasta a suferinţei este ceea ce ne desparte. Atâta timp cât suferinţa pe care o vezi sau o auzi te îmbolnăveşte, atât timp cât eşti influenţat de propria ta suferinţă, atât timp cât suferinţa stă la baza principiilor despre păcat, nu eşti, ţi-o spun eu, decât un animal, gândind doar ceva mai puţin obscur despre ceea ce simte un animal. Această suferinţă…

Am ridicat nerăbdător din umeri, auzind asemenea sofisme.

— Oh! dar asta este un lucru atât de mărunt. O minte cu adevărat deschisă faţă de tot ceea ce trebuie să ne înveţe ştiinţa îşi dă seama că este un lucru cu totul neînsemnat. Poate că, în afară de această mică planetă, acest fir de praf cosmic, invizibil de la cea mai apropiată stea - poate că, zic, nicăieri în altă parte nu mai există acest lucru numit durere. Dar legile spre care ne căutăm drumul… Ei bine, chiar pe acest pământ, chiar printre fiinţele vii, ce înseamnă oare durerea?

În timp ce vorbea scoase un mic briceag din buzunar, deschise lama cea mică şi îşi trase scaunul în aşa fel încât să-i pot vedea coapsa. Apoi, alegând cu atenţie locul, îşi înfipse lama în picior, şi apoi o scoase.

— Fără îndoială că ai mai văzut asta. Nu doare mai mult decât o înţepătură de ac. Dar ce dovedeşte? Capacitatea de durere nu este necesară în muşchi, şi nici nu este plasată acolo; este necesară doar puţin în piele, şi doar ici şi colo pe coapsă există câte un loc capabil de a simţi durerea. Durerea este doar sfătuitorul nostru medical intern, care ne

previne şi ne stimulează. Nu toată carnea vie este dureroasă, nici toţi nervii, nici chiar toţi nervii senzoriali. Nu există nici o urmă de durere, de adevărată durere, în senzaţiile nervului optic. Dacă răneşti nervul optic, vezi doar fulgerări de lumină, la fel cum boala nervului auditiv înseamnă doar un zumzet în urechi. Plantele nu simt durerea; iar animalele inferioare - s-ar putea ca animale ca steaua de mare sau racul să nu simtă durerea. Şi apoi, oamenii, cu cât devin mai inteligenţi, cu atât vor căuta în mod mai inteligent propria lor bunăstare, şi cu atât mai puţin vor avea nevoie de busola care să-i ţină departe de primejdie. N-am auzit niciodată ca un lucru inutil să nu fie smuls din existentă, mai curând sau mai târziu, de către evoluţie. Auzi? Iar durerea va deveni inutilă.

Şi, apoi, eu sunt un om credincios, Prendick, după cum trebuie să fie orice om normal. S-ar putea să mă înşel, dar eu am văzut mai mult decât dumneata din metodele Creatorului acestei lumi - căci eu i-am cercetat în felul *meu* legile, toată viața, în timp ce dumneata, îmi închipui, colecţionai fluturi. Şi, îţi spun, plăcerea si durerea n-au nimic de-a face cu raiul sau iadul. Plăcerea şi durerea - bah! Ce este extazul teologului dumitale altceva decât o hurie[1] a lui Mahomed în întuneric? Acest mare caz pe care bărbaţii şi femeile îl fac cu privire la plăcere şi durere, Prendick, este semnul animalului din ei, semnul animalului din care se trag. Durere! Durere şi plăcere - ele există pentru noi, numai atât timp cât ne zvârcolim prin ţărână...

Vezi, eu mi-am continuat cercetările pe calea pe care m-au dus chiar ele. Acesta este singurul fel în care cred că se pot face cercetările. Puneam o întrebare, găseam vreo metodă ca să capăt un răspuns, şi obţineam - o nouă întrebare. Este posibil cutare sau cutare lucru? Nu-ţi poţi imagina ce înseamnă asta pentru un cercetător, ce pasiune intelectuală îl cuprinde. Nu-ţi poţi imagina strania şi

[1] *hurie* - fecioară promisă de religia musulmană credincioşilor, în paradis. (n. t.)

sublima încântare a acestor dorinţi intelectuale. Fiinţa pe care o ai în faţă nu mai este un animal, sau o creatură asemănătoare, ci o problemă. Durerea prin simpatie - tot ce ştiu despre ea este o amintire a unui lucru din a cărui cauză suferеam acum mulţi ani. Doream - era singurul lucru pe care îl doream - să găsesc limita extremă a plasticităţii unei forme vii.

— Dar, zisei eu, acest lucru este ceva îngrozitor...

— Până astăzi nu mi-a păsat niciodată de etica materiei. Studiul Naturii îl face pe om până la urmă tot atât de nemilos ca şi Natura. Am mers mai departe, neluând în seamă nimic altceva decât problema pe care o urmăream, iar materialul s-a... adunat în colibele de acolo... Sunt aproape unsprezece ani de când am venit aici, eu cu Montgomery, şi şase canaci[1]. Îmi amintesc, de parcă ar fi fost ieri, de liniştea înverzită a insulei şi de oceanul pustiu din jurul nostru. Locul acesta părea că mă aşteaptă.

Am descărcat proviziile şi am construit această casă. Canacii şi-au făcut câteva colibe lângă râpă. Am început să lucrez chiar asupra animalelor aduse de mine. La început, s-au întâmplat câteva lucruri neplăcute. Am început cu o oaie, şi printr-o alunecare greşită a scalpelului, am ucis-o după o zi şi jumătate; am luat o altă oaie, am făcut din ea un lucru de spaimă şi durere, şi am lăsat-o bandajată, aşteptând să se vindece. Când am terminat-o mi s-a părut perfect umană, dar când m-am dus din nou lângă ea, am fost nemulţumit; îşi amintea de mine şi se îngrozea neînchipuit de mult, şi nu avea mai multă inteligenţă decât o oaie. Cu cât priveam mai mult la acest monstru, cu atât îmi părea mai diform, până când i-am pus capăt suferinţelor. Aceste animale fără curaj, aceste fiinţe fricoase, mânate de durere, fără o fărâmă de energie

[1] canaci - locuitori din mările sudului, în special cei folosiţi odinioară în Queensland pe plantaţiile de zahăr. (În limba hawaiană, *kanaka* înseamnă om.) (n. t.)

combativă pentru a înfrunta suferinţa - nu sunt bune pentru a face din ele oameni.

Apoi am luat o gorilă şi din ea, lucrând cu o grijă infinită, şi învingând greutăţi nenumărate, am făcut primul meu om. L-am modelat o săptămână întreagă, zi şi noapte. Cel mai mult trebuia să lucrez asupra creierului; trebuia să-i adaug mult, şi să-l modific mult. După ce l-am terminat, l-am considerat drept un frumos specimen al tipului negroid, iar el zăcea, bandajat, legat, şi nemişcat în faţa mea. Am plecat de lângă el numai atunci când am fost sigur că va trăi şi întorcându-mă în cameră l-am găsit pe Montgomery în aceeaşi stare ca şi dumneata. Auzise parte din strigăte, pe măsură ce animalul devenea om, strigăte asemănătoare celor care te-au tulburat şi pe dumneata atât de mult. La început, nu îi împărtăşisem totul. Canacii, de asemenea, au resimţit acelaşi lucru. Simpla mea vedere îi făcea să se înspăimânte. Am reuşit să-l recâștig pe Montgomery - într-un fel, dar eu şi cu el am avut mult de furcă ca să-i împiedicăm pe canaci să dezerteze. Până la urmă câţiva au reuşit să fugă şi astfel ne-am pierdut yachtul. Mi-am petrecut multe zile educând bruta aceea - în total m-am ocupat de el trei sau patru luni. L-am învăţat rudimentele limbii engleze, i-am dat câteva idei despre numere, l-am făcut chiar să citească alfabetul. Dar în această privinţă, s-a dovedit a fi greoi la minte - deşi am întâlnit unii idioţi şi mai greoi. Din punct de vedere mintal, el a început de la zero; nu avea în minte nici o amintire de ceea ce fusese înainte. Când rănile i-au fost complet vindecate, şi nu a mai fost îndurerat şi înţepenit, şi a fost în stare să vorbească puţin, l-am prezentat canacilor ca pe un interesant pasager clandestin.

La început au fost teribil de înfricoşaţi de el - lucru care m-a cam ofensat, căci eram mândru de creaţia mea, dar felul lui de a fi era atât de blând, şi era atât de neajutorat, încât după o vreme ei l-au acceptat şi au luat asupra lor grijile educaţiei lui. Învăţa repede, era foarte imitativ şi

adaptabil, şi îşi construi o colibă ceva mai bună, am impresia, decât bordeiele lor. Unul dintre canaci, un fel de misionar, l-a învăţat să citească, sau cel puţin să silabisească literele, şi i-a dat câteva idei rudimentare despre moralitate, dar se pare că apucăturile animalului nu erau câtuşi de puţin dintre cele mai de dorit.

M-am odihnit, după muncă, timp de câteva zile şi aveam de gând să scriu o dare de seamă asupra întregii operaţii, pentru a trezi interesul fiziologilor englezi. Atunci, însă, am dat peste creatura aceea ghemuită într-un pom, maimuţărindu-se la doi dintre canacii care o necăjiseră. Am ameninţat-o, i-am spus cât de inuman era felul în care proceda, i-am trezit simţul ruşinii, şi m-am întors aici hotărât să fac ceva mai bun, înainte de a-mi trimite rezultatul lucrărilor în Anglia. Am făcut lucruri mai bune; dar, în orice caz, fiinţele acestea dau înapoi, animalul din ei revine cu îndărătnicie, din zi în zi tot mai mult... Am de gând să fac lucruri şi mai bune. Sunt hotărât. Puma asta...

Şi, iată, aceasta este povestea. Toţi canacii sunt acum morţi. Unul a căzut peste bordul şalupei, altul a murit dintr-o rană la călcâi, pe care a otrăvit-o în vreun fel cu un suc de plante. Trei au fugit cu yachtul şi bănuiesc, şi sper, că s-au înecat. Ultimul... a fost ucis. Ei bine - l-am înlocuit. Montgomery s-a comportat ca şi dumneata la început, şi apoi...

— Ce s-a întâmplat cu celălalt? zisei eu tăios - celălalt canac care a fost ucis?

— Adevărul este că, după ce am făcut un număr de fiinţe omeneşti, am făcut un lucru...

El ezită.

— Ei? făcui eu.

— A fost ucis.

— Nu înţeleg, zisei eu; vrei să spui că...

— L-a ucis pe canac - da. A ucis mai multe fiinţe pe care le-a prins. L-am urmărit vreo două zile. Scăpase printr-un accident - nu avusesem niciodată de gând să-i dau drumul.

Nu era terminat. Era doar o experienţă. Era o fiinţă fără membre, cu un aspect oribil, care se zvârcolea pe pământ ca un şarpe. Avea o forţă imensă şi era furios de durere, mergea rostogolindu-se ca un purcel de mare când înoată. A stat ascuns în pădure câteva zile, distrugând tot ce îi ieşea în cale, până când l-am pus pe fugă, şi atunci s-a târât în partea de nord a insulei, iar noi ne-am împărţit pentru a-l încolţi. Montgomery a insistat să vină cu mine. Canacul avea o carabină şi când i-am găsit trupul, una din ţevi era îndoită în formă de S şi aproape străpunsă de muşcături... Montgomery a împuşcat monstrul... După aceea, m-am rezumat la idealul omenesc - cu câteva mici excepţii.

Tăcu. Am rămas tăcut, privindu-l.

— Astfel, douăzeci de ani în total - socotind şi cei nouă ani din Anglia - am continuat să lucrez, şi încă mai este ceva în toate acestea care mă depăşeşte, mă face să fiu nemulţumit, mă împinge către noi eforturi. Uneori mă întrec pe mine însumi, alteori sunt sub nivelul meu, dar niciodată nu reuşesc să obţin rezultatele la care năzuiesc. Forma omenească pot s-o obţin, acum, cu oarecare uşurinţă, după cum vreau, mlădioasă şi graţioasă, sau greoaie şi puternică; dar adesea am de furcă, cu mâinile şi ghearele - lucruri dureroase pe care nu îndrăznesc să le modelez în voie. Dar cel mai mult am de furcă cu grefarea şi transformarea subtilă pe care trebuie s-o fac creierului. Adesea inteligenţa este neînchipuit de scăzută, cu inexplicabile spaţii albe, cu goluri neaşteptate. Şi cel mai puţin satisfăcător dintre toate este ceva ce nu pot atinge, pe undeva - nu ştiu precis unde - în lăcaşul emoţiilor. Pofte, instincte, dorinţe care dăunează umanităţii, un straniu rezervor ascuns, care izbucneşte de-odată şi inundă întreaga făptură a creaturii cu mânie, cu ură, sau cu teamă. Aceste creaturi ale mele ţi-au părut stranii şi primejdioase de îndată ce ai început să le observi, dar mie, imediat după ce le-am făcut, îmi par a fi indiscutabil nişte fiinţe umane. Abia după aceea, în timp ce le observ, convingerea se

şterge. Mai întâi o trăsătură animalică, apoi alta, se furişează la suprafaţă şi-mi apare limpede... Dar am să înving şi asta. De fiecare dată când cufund o creatură vie în baia arzătoare de durere, îmi spun: „De data aceasta voi arde tot animalul din ea, de data aceasta voi face o creatură raţională. La urma urmei, ce înseamnă zece ani? Omul s-a format în timp de sute de mii de ani”.

Rămase pe gânduri, întunecat.

— Dar mă apropii de ţintă. Această puma de acum...

Şi după o pauză:

— Ei dau înapoi. De îndată ce îi las din mână, animalul din ei începe să revină cu încetul, începe din nou să-şi arate prezenţa.

O altă lungă tăcere.

— Apoi, fiinţele pe care le faci, le trimiţi în vizuinile acelea? întrebai eu.

— Se duc singure. Când încep să simt animalul din ei, le dau drumul şi ei se duc într-acolo. Cu toţii se tem de casa aceasta, şi de mine. Acolo, este un fel de imitaţie de societate omenească. Montgomery ştie mai bine toate acestea, căci el se amestecă în treburile lor. El a învăţat pe câţiva să ne servească. Deşi îi este ruşine de asta, cred însă că oarecum îi simpatizează pe câţiva dintre ei. E treaba lui, nu-i a mea. Ei îmi provoacă doar silă, ca un lucru care mi-a eşuat. Nu mă mai interesează de loc. Cred că urmează regulile care le-au fost predate de misionarul canac, şi au un fel de parodie de viaţă raţională - sărmanele animale! Există ceva numit de ei Legea. Cântă nişte imnuri despre „totul este al Tău”. Îşi construiesc singuri vizuinile, culeg fructe şi smulg ierburi - şi chiar se împerechează. Dar eu pot să-mi dau seama, pot să pătrund chiar în sufletele lor şi să văd că nu sunt decât suflete de animale, animale care pier - şi poftele de a trăi şi de a se satisface... Şi totuşi, sunt ciudaţi. Complecşi, ca tot ceea ce este viu. Este în ei un fel de năzuinţă spre mai sus, în parte vanitate, în parte emoţie sexuală inutilă, în parte curiozitate inutilă. Doar o

maimuţăreală... Am oarecari speranţe cu această puma; am lucrat intens la capul şi creierul ei... Şi acum, zise el, ridicându-se în picioare, după o lungă tăcere, în timpul căreia fiecare din noi ne-am urmărit propriile noastre gânduri - ce părere ai? Tot mai ţi-e teamă de mine?

M-am uitat la el, şi n-am văzut decât un om palid, cu părul alb, cu ochii liniştiţi. În afară de seninătatea, de frumuseţea care rezulta din liniştea sa, şi de constituţia sa impunătoare, ar fi putut trece neobservat printre alţi o sută de bătrâni gentlemeni cumsecade. Atunci, m-a trecut un fior. În chip de răspuns la cea de a doua întrebare a sa, i-am întins câte un revolver în fiecare mână.

— Păstrează-le, zise el, şi îşi ascunse cu mâna un căscat.

Ridicându-se în picioare, mă privi ţintă o clipă, şi zâmbi:

— Ai avut două zile pline de peripeţii, zise el. Te-aş sfătui să dormi puţin. Sunt bucuros că acum totul e limpede. Noapte bună.

Rămase o clipă pe gânduri, apoi ieşi prin uşa interioară. Am răsucit imediat cheia în broasca uşii ce dădea în afară.

M-am aşezat din nou şi am rămas un timp într-un fel de apatie, atât de obosit din punct de vedere emoţional, intelectual şi fizic, încât nu puteam să-mi duc gândul mai departe din punctul în care mă lăsase. Fereastra neagră privea spre mine ca un ochi. În cele din urmă, cu un efort, am stins lampa şi m-am urcat în hamac. Am adormit foarte repede.

XV. CU PRIVIRE LA OAMENII-ANIMALE

M-am deşteptat devreme. Chiar din clipa deşteptării explicaţia lui Moreau mi-a revenit în minte, limpede şi lămurită. Am coborât din hamac şi m-am dus să văd dacă uşa era încuiată. Apoi am încercat bara de la fereastră, şi am văzut că era fixată solid. Faptul că aceste creaturi cu aspect omenesc erau în realitate doar monştri animalici, doar imitaţii groteşti de oameni, mă umplea de o vagă nelinişte în privinţa posibilităţilor lor, nelinişte care era mult mai rea decât orice frică precisă. A răsunat o bătaie în uşă, şi am auzit glasul cu accente onctuoase al lui M'ling. Am vârât în buzunar unul din revolvere (ţinând mâna pe el), şi i-am deschis.

— Bună dimineaţa, domnu', zise el, aducând pe lângă obişnuitul dejun de legume şi un iepure fript fără pricepere.

Montgomery îl urma. Ochiul său cercetător observă poziţia braţului meu şi zâmbi pieziş.

Puma era lăsată să se odihnească în ziua aceea, ca să se vindece; dar Moreau, care era solitar din fire, nu veni la noi. Am stat de vorbă cu Montgomery, pentru a-mi limpezi ideile despre felul cum trăiesc Oamenii-Animale. Eram nerăbdător să aflu, în special, cum erau reţinuţi aceşti monştri inumani ca să nu se repeadă la Moreau şi Montgomery sau să nu se sfâşie unii pe alţii.

Mi-a explicat că siguranţa relativă a lui Moreau şi a lui însuşi se datora dezvoltării mintale limitate a acestor monştri. Cu toată inteligenţa lor crescută şi tendinţa instinctelor lor animalice de a se redeştepta, ei au anumite idei fixe implantate de Moreau în minţile lor, care le mărgineşte în mod absolut imaginaţia. Erau de fapt hipnotizaţi, li se spusese că anumite lucruri erau imposibile şi că anumite lucruri nu trebuie făcute, şi aceste oprelişti erau împletite în ţesătura minţilor lor mai presus de orice

posibilităţi de nesupunere sau discuţie. Cu toate acestea, unele lucruri, în care vechiul instinct venea în contradicţie cu ceea ce îi convenea lui Moreau, erau într-un echilibru mai puţin stabil. O serie de propoziţiuni, denumite „Legea” - le auzisem recitate - se luptau în minţile lor cu poftele adânc înrădăcinate, mereu rebele, ale naturii lor animalice. Am aflat că ei repetau mereu această Lege şi o încălcau mereu. Dar Montgomery şi Moreau aveau mare grijă să-i ţină departe de gustul sângelui. Se temeau de sugestiile inevitabile ale acestui gust.

Montgomery îmi spuse că Legea, mai ales printre Oamenii-Animale felini, devenea foarte şubredă o dată cu căderea nopţii; că animalul din ei era atunci mai puternic; un spirit de aventură se năştea în ei, după apusul soarelui; îndrăzneau atunci lucruri la care nici nu visau în timpul zilei. Acestui fapt îi datoram urmărirea mea de către Omul-Leopard, în seara sosirii mele. Dar, în timpul primelor zile ale şederii mele, ei nu încălcau Legea decât pe furiş, şi numai după apusul soarelui; în timpul zilei domnea în general o atmosferă de respect faţă de numeroasele ei oprelişti.

Şi, acum, poate că ar trebui să dau câteva date generale despre insulă şi despre Oamenii-Animale. Insula, care avea un contur neregulat, şi se ridica doar puţin deasupra întinderii mării, avea o suprafaţă totală, cred, de şapte sau opt mile pătrate[1]. Era de origină vulcanică, mărginită acum de trei părţi de recife de corali. Câteva fumarole[2] în partea de nord, şi un izvor cald, erau singurele rămăşiţe ale forţelor care îi dăduseră cândva naştere. Din când în când se făcea simţit câte un uşor cutremur de pământ şi uneori înălţarea spiralelor de fum devenea tumultuoasă, sub izbucnirile de vapori. Dar asta era totul. Populaţia insulei, mă informă Montgomery, număra acum ceva mai mult de

---

[1] Această descriere corespunde întru totul cu insula lui Noble. - C.E.P.

[2] Fumarole - gaze emanate de vulcani prin cratere şi prin crăpături; locul pe unde emană aceste gaze. (n. t.)

şaizeci din aceste creaturi stranii ale artei lui Moreau, fără să mai socotim monştrii mai mici care trăiau prin tufişuri şi care nu aveau formă omenească. În total, el crease aproape o sută douăzeci, dar mulţi muriseră; iar alţii, ca animalul fără picioare, târâtorul despre care îmi vorbise, suferiseră un sfârşit violent. Răspunzând întrebării mele, Montgomery zise că ei năşteau într-adevăr copii, dar că aceştia în general mureau. Nu exista nici o urmă de moştenire a caracterelor omeneşti căpătate. Dacă supravieţuiau, Moreau îi lua şi le dădea o formă omenească. Femelele erau mai puţin numeroase decât masculii, şi supuse multor persecuţii făcute pe furiş, în ciuda monogamiei pe care o ordona Legea.

Mi-ar fi imposibil să-i descriu amănunţit pe aceşti Oameni-Animale - ochii mei nu sunt obişnuiţi cu amănuntele - şi din nefericire nu ştiu să desenez. Poate că lucrul cel mai izbitor din aspectul lor general era disproporţia dintre picioarele acestor creaturi şi lungimea trupului lor; şi totuşi - atât de relativă este părerea noastră despre graţie - ochiul mi s-a obişnuit cu formele lor, şi în cele din urmă am început chiar să fiu de aceeaşi părere eu ei, şi anume că picioarele mele lungi erau disproporţionate. O altă caracteristică era capul, ţinut înainte, şi curbarea grosolană şi neomenească a coloanei vertebrale. Chiar şi Omului-Maimuţă îi lipsea acea curbare sinuoasă, spre înăuntru, a spatelui, care face forma omenească atât de graţioasă. Cei mai mulţi aveau umerii teşiţi în mod grosolan, iar antebraţele lor scurte atârnau, slabe, în lături. Câţiva dintre ei erau vizibil păroşi - cel puţin atât timp cât am stat eu pe insulă.

O altă diformitate foarte evidentă era în feţele lor, care, aproape toate, aveau maxilarele ieşite în afară, diforme spre urechi, cu nasuri mari şi proeminente, cu părul foarte des sau foarte ţepos, şi adesea cu ochii coloraţi sau aşezaţi în mod straniu. Nici unul nu ştia să râdă, deşi Omul-Maimuţă avea un fel de rânjet cârâit. În afară de aceste

caractere generale, capetele lor aveau prea puţin comun unele cu altele: fiecare păstra calitatea speciei sale particulare; amprenta omenească denatura, dar nu ascundea specificul leopardului, boului, scroafei, sau altui animal din care fusese modelată creatura. Vocile, de asemenea, variau extrem de mult. Mâinile erau întotdeauna diforme; şi, deşi unele mă uimeau prin neaşteptata lor asemănare cu cele omeneşti, aproape toate aveau câteva degete lipsă, erau grosolan făcute spre unghii, şi erau lipsite de orice sensibilitate tactilă.

Cei mai puternici Oameni-Animale erau Omul-Leopard şi o creatură făcută din Hienă şi Porc. Mai mari decât aceştia erau cei trei Oameni-Tauri care trăseseră şalupa. Apoi veneau Omul-cu-Părul-Argintiu, care era şi cel care rostea Legea, apoi M’ling, şi o creatură asemănătoare cu un satir, făcută din Maimuţă şi Capră. Erau şi trei Oameni-Porci şi o Femeie-Porc, o Iapă-Rinocer şi alte câteva femele ale căror origini nu le puteam preciza. Mai erau câţiva Oameni-Lupi, un Urs-Taur, şi un Om-Câine-Saint-Bernard. Pe Omul-Maimuţă l-am descris înainte şi mai era o femeie bătrână, deosebit de oribilă (şi urât mirositoare), făcută din Vulpoaică şi Ursoaică, pe care am urât-o încă de la început. Se spunea că este o adeptă înfocată a Legii. Creaturi mai mici erau puii lor pestriţi şi mica fiinţă cu aspect de leneş. Dar destul cu această listă!

La început am simţit o groază care mă înfiora faţă de aceste brute, simţeam, foarte puternic, că erau încă brute, dar pe nesimţite am început să mă obişnuiesc şi, de altfel, am fost influenţat de atitudinea lui Montgomery faţă de ei. Era de atâta vreme cu ei, încât ajunsese să-i privească ca pe nişte fiinţe omeneşti aproape normale - zilele sale din Londra îi păreau acum un trecut glorios şi neverosimil. Se ducea la Arica numai o dată pe an, ca să trateze cu agentul lui Moreau, un negustor de animale din partea locului. În acest orăşel maritim, locuit de metişi spanioli, cu greu putea el vedea cel mai frumos tip de oameni. Oamenii de pe

vapor, îmi spuse el, îi păreau la început tot atât de ciudaţi pe cât îmi păreau mie Oamenii-Animale - cu picioare anormal de lungi, cu faţa turtită, cu fruntea proeminentă, bănuitori, primejdioşi şi nesimţitori. Adevărul este că el nu iubea oamenii. Inima lui se încălzea faţă de mine, credea el, pentru că îmi salvase viaţa.

Aveam chiar impresia că el avea o tainică bunăvoinţă faţă de aceste brute metamorfozate, o simpatie vicioasă faţă de unele din acţiunile lor, dar pe care, la început, încerca să mi-o ascundă.

M'ling, omul cu faţa neagră, servitorul său, primul dintre Oamenii-Animale pe care îl întâlnisem, nu trăia împreună cu ceilalţi, în insulă, ci într-un mic coteţ din dosul locului îngrădit. Nu era atât de inteligent ca Omul-Maimuţă, dar era mult mai docil, şi semăna cel mai mult a om dintre toţi Oamenii-Animale, iar Montgomery îl învăţase să pregătească mâncarea, şi de fapt să îndeplinească toate măruntele treburi casnice care i se cereau. Era o izbândă complexă a oribilei îndemânări a lui Moreau, un urs, amestecat cu câine şi bou, una din creaturile cele mai îngrijit făcute. Îl trata pe Montgomery cu o stranie tandreţe şi duioşie; acesta îi dădea uneori atenţie, îl mângâia, îi dădea diverse nume pe jumătate în bătaie de joc, pe jumătate în glumă, făcându-l astfel să ţopăie, cu o bucurie extraordinară; alteori îl maltrata, mai ales după ce băuse whisky, lovindu-l cu picioarele, cu mâinile, aruncând în el cu pietre sau cu lemne aprinse. Dar, fie că era tratat bine sau rău, nimic nu-i plăcea mai mult decât să fie cu stăpânul său.

După cum spuneam, mă obişnuisem cu Oamenii-Animale, astfel încât mii de lucruri care mi se păruseră nefireşti şi respingătoare deveniră curând pentru mine naturale şi obişnuite. Eu cred că totul în viaţă îşi ia culoarea din nuanţa medie care ne înconjoară: Montgomery şi Moreau erau prea particulari şi individuali ca să-mi păstrez impresiile generale asupra umanităţii bine definite. Am văzut pe una

dintre grosolanele creaturi bovine care vâsliseră la şalupă păşind greoi prin tufişuri, şi m-am trezit întrebându-mă, încercând cu greu să-mi amintesc, prin ce se deosebea de vreun ţăran, om de-adevărat, întorcându-se obosit spre casă de la munca lui obişnuită; şi, când am văzut faţa şireată de vulpe a Femeii-Vulpe-Urs, ciudat de omenească în viclenia ei interesată, mi-am închipuit că o mai întâlnisem cândva prin vreo fundătură a unui oraş.

Şi, totuşi, din când în când animalul din ei îmi apărea fără putinţă de îndoială sau de tăgadă. Un om urât, un sălbatic cocoşat după toate aparenţele, ghemuit în deschizătura uneia dintre colibe, se întindea şi căsca, lăsând să se vadă deodată nişte incisivi ca nişte foarfeci şi nişte canini ca nişte săbii, ascuţiţi şi lucitori ca nişte cuţite. Sau, pe vreo cărare îngustă, privind cu o îndrăzneală trecătoare în ochii vreunei femele mlădioase învestmântată în alb, observam deodată (cu un spasm de repulsie) că avea pupile despicate, sau, privind mai jos, observam unghia curbată cu care îşi ţinea în jurul trupului vestmântul inform. Este un lucru curios, de altfel, pe care nu pot să mi-l explic, felul în care aceste creaturi - vreau să spun femelele - îşi manifestau, în prima parte a şederii mele acolo, un simţ instinctiv al propriei lor înfăţişări respingătoare, şi dădeau, în consecinţă, o atenţie mai mult decât omenească decenţei şi aspectului exterior.

XVI. CUM AU GUSTAT SÂNGE OAMENII-ANIMALE

Dar lipsa mea de experienţă ca scriitor mă trădează, şi văd că mă îndepărtez de firul povestirii. După ce am terminat micul dejun, Montgomery m-a luat cu el de-a curmezişul insulei ca să-mi arate fumarolele şi izvorul în ale cărei ape fierbinţi intrasem cu o zi mai înainte. Amândoi aveam câte un bici şi un revolver încărcat. În timp ce treceam printr-o junglă deasă din drumul nostru într-acolo, am auzit ţipând un iepure. Ne-am oprit şi am ascultat, dar, cum n-am mai auzit nimic, ne-am continuat drumul, iar incidentul ni s-a şters din minte. Montgomery mi-a atras atenţia asupra unor mici animale de culoare roz, cu picioarele dinapoi lungi, care ţopăiau prin tufişuri. Îmi spuse că acestea erau create de Moreau din progeniturile Oamenilor-Animale. El crezuse că ar putea servi drept hrană, dar un obicei asemănător cu al iepurilor, de a-şi devora puii, îl făcuse să renunţe la această intenţie. Întâlnisem şi mai înainte câteva dintre aceste creaturi, o dată în noaptea când am fost urmărit de Omul-Leopard, şi apoi în timp ce Moreau mă urmărise, cu o zi mai înainte. Printr-o întâmplare, sărind să se ferească de noi, una din fiinţele acestea căzu în groapa făcută prin dezrădăcinarea unui copac trântit de vânt. Înainte de a se putea descurca de acolo, am reuşit s-o prindem. Scuipa ca o pisică, zgâria şi dădea cu putere din picioarele de dinapoi, şi încerca să şi muşte, dar dinţii îi erau prea slabi ca să facă altceva decât o pişcătură nedureroasă. Mi s-a părut că este o mică creatură frumoasă, şi deoarece Montgomery spunea că nu distruge iarba, pentru a-şi săpa vizuini, şi este foarte curată de fel, cred că ar putea fi, în parcurile gentlemenilor, un înlocuitor convenabil al iepurelui obişnuit.

Am văzut, de asemenea, în drumul nostru, trunchiul unui copac jupuit în fâșii lungi şi crăpat adânc. Montgomery îmi atrase atenţia.

— „Să nu zgârii scoarţa copacilor; *aceasta* este Legea”, zise el. Multora dintre ei nu le prea pasă de asta!

Cred că după aceea l-am întâlnit pe Satir şi pe Omul-Maimuţă. Satirul era o rămăşiţă a amintirilor clasice ale lui Moreau, având pe faţă o expresie ovină - cu glasul ca un behăit aspru, cu extremităţile inferioare ca ale lui Satan. Când a trecut pe lângă noi, ronţăia coaja unui fruct ca o păstaie. Amândoi îl salutară pe Montgomery.

— Salutăm, ziseră ei, pe Cel-de-al-doilea-cu-bici!

— Este şi un al treilea cu bici acum, zise Montgomery. Aşa că, aveţi grijă!

— El n-a fost făcut? zise Omul-Maimuţă. El spunea - el spunea că a fost făcut.

Omul-Satir mă privi cu curiozitate.

— Cel-de-al-treilea-cu-bici, cel care merge plângând prin mare, are o faţă albă şi subţire.

— Are şi un bici lung şi subţire, zise Montgomery.

— Ieri sângera şi plângea, zise Satirul. Dumneata nu sângerezi şi nici nu plângi niciodată. Stăpânul nu sângerează şi nici nu plânge.

— O sărmane! zise Montgomery. Ai să sângerezi şi ai să plângi, chiar acum, dacă nu iei seama.

— El are cinci degete; este un om cu cinci degete ca şi mine, zise Omul-Maimuţă.

— Haidem, Prendick, zise Montgomery, luându-mă de braţ, şi ne-am continuat drumul.

Satirul şi Omul-Maimuţă continuară să ne privească şi să-şi împărtăşească unul altuia impresiile.

— El nu spune nimic, zise Satirul. Oamenii au glas.

— Ieri mi-a cerut ceva de mâncare, zise Omul-Maimuţă. El nu ştia.

Apoi vorbiră lucruri pe care nu le-am mai desluşit şi l-am auzit pe Satir râzând.

În timp ce ne întorceam, am dat peste iepurele mort. Corpul roşu al nenorocitului animal era rupt în bucăţi, multe din coaste se vedeau despuiate, iar şira spinării era vizibil roasă.

Văzând aceasta, Montgomery se opri.

— Dumnezeule! zise el, aplecându-se şi ridicând câteva vertebre zdrobite ca să le examineze mai de aproape. Dumnezeule! repetă el, ce poate să însemne asta?

— Vreunul din carnivorii voştri şi-a adus aminte de vechile obiceiuri, zisei eu, după o pauză. Şira spinării a fost sfărâmată de muşcături.

Rămase privind ţintă, alb la faţă şi cu buzele strânse pieziş.

— Asta nu-mi place, zise el încet.

— Am văzut ceva asemănător, zisei eu, în prima zi când am venit aici.

— Ei drăcie! Şi ce era?

— Un iepure, cu capul răsucit.

— În ziua când ai venit?

— În ziua când am venit. În tufişuri, în spatele locului îngrădit, când am ieşit seara. Capul era complet smuls.

Scoase un fluierat prelung.

— Ba mai mult, chiar presupun cine este cel care a făcut acest lucru. E numai o bănuială, înţelegi. Înainte de a da peste iepure, am văzut pe unul din monştrii aceştia bând din pârâu.

— Lipăind în timp ce bea?

— Da.

— Să nu lipăi, când bei; aceasta este Legea. Mult le mai pasă lor de Lege, eh - când Moreau nu este lângă ei!

— Era monstrul care m-a urmărit.

— Sigur, zise Montgomery; este chiar ceea ce fac carnivorele. După ce ucid, beau. Este gustul de sânge, înţelegi? Cum era bruta? întrebă el. Ai putea să-l recunoşti?

Privi în jurul nostru, stând cu picioarele desfăcute deasupra resturilor iepurelui mort, cu ochii rătăcind printre

umbrele şi perdelele de verdeaţă, printre cursele şi piedicile pădurii, care ne înconjurau.

— Gustul de sânge, zise el iar.

Îşi scoase revolverul, examină cartuşele din el, şi îl puse la loc. Apoi începu să se tragă de buza care îi atârna în jos.

— Cred că aş putea să recunosc bruta. L-am izbit de l-am ameţit. Cred că are pe frunte o vânătaie de toată frumuseţea.

— Dar atunci va trebui să *dovedim* că el a ucis iepurele, zise Montgomery. Aş fi făcut mai bine să nu-i fi adus aici.

Voiam s-o pornesc la drum, dar el stătea acolo nedumerit, gândindu-se la iepurele mutilat. Aşa că m-am îndepărtat atât de mult, încât rămăşiţele iepurelui nu se mai văzură.

— Haide! zisei eu.

Se trezi de îndată şi veni spre mine.

— Vezi, zise el, aproape în şoaptă, ei cu toţii au fost siliţi să aibă o idee fixă de a nu mânca nimic din ceea ce se mişcă pe pământ. Dacă, printr-un accident, vreo brută a gustat sânge...

Continuă să meargă o bucată de drum în tăcere.

— Mă întreb ce s-o fi întâmplat, îşi zise el. Apoi, după o pauză, iar: am făcut o prostie deunăzi. Servitorul acesta al meu... I-am arătat cum să jupoaie şi să gătească un iepure. E ciudat... L-am văzut cum îşi lingea mâinile... Nu m-am gândit niciodată.

Şi apoi:

— Trebuie să punem capăt acestor blestemăţii. Trebuie să-i spun lui Moreau.

N-a mai fost în stare să se gândească la nimic altceva în tot drumul spre casă.

Moreau luă lucrurile şi mai în serios decât Montgomery, şi nu mai este nevoie să spun că începeam şi eu să fiu cuprins de evidenta lor consternare.

— Trebuie să le dăm un exemplu, zise Moreau. Nu mă îndoiesc de loc că Omul-Leopard este cel vinovat. Dar cum putem s-o dovedim? Era bine, Montgomery, dacă te-ai fi

abţinut de la pofta de a mânca carne şi n-ai fi adus aceste noutăţi aţâţătoare. S-ar putea să avem neplăceri din cauza asta.

— Am fost un dobitoc, zise Montgomery. Dar acum faptul este consumat. Şi ştii bine, chiar dumneata mi-ai spus că pot să-i aduc.

— Trebuie să ne îngrijim de treaba asta imediat, zise Moreau. Bănuiesc că, dacă se întâmplă ceva, M'ling poate să se descurce?

— Nu sunt prea sigur de M'ling, zise Montgomery. Cred că nu-l cunosc îndeajuns.

După-amiază, Moreau, Montgomery, eu şi M'ling am străbătut insula, către colibele din râpă. Noi trei eram înarmaţi. M'ling ducea cu el toporişca pe care o folosea la despicatul lemnelor pentru foc, şi un colac de sârmă. Moreau avea atârnat de umăr un corn imens de văcar.

— Ai să vezi o adunare a Oamenilor-Animale, zise Montgomery. Este un spectacol frumos.

Moreau n-a scos nici o vorbă tot drumul, dar faţa sa mare, încadrată de alb, era de o hotărâre necruţătoare.

Am străbătut râpa, în fundul căreia fumega pârâul de apă fierbinte, şi am urmat cărarea întortocheată prin desişul de trestii, până când am ajuns la o suprafaţă întinsă, acoperită cu un strat gros dintr-o substanţă ca un praf galben, care cred că era sulf. Pe deasupra unui mal acoperit de mărăcini se zărea, sclipind, marea. Am ajuns într-un fel de amfiteatru natural, puţin adânc, şi aici ne-am oprit toţi patru. Atunci Moreau sună din corn şi rupse liniştea adormită a acestei după-amiezi tropicale. Se pare că avea plămâni puternici. Sunetul vuitor se înălţa din ce în ce printre ecouri, până când ajunse de o intensitate asurzitoare.

— Ah! zise Moreau, lăsând instrumentul curb să-i cadă iar într-o parte.

Imediat se auziră trosnete printre trestiile galbene, şi un zvon de glasuri, din jungla deasă şi verde care mărginea mlaştina prin care alergasem eu cu o zi mai înainte. Apoi,

din trei sau patru locuri de pe marginea suprafeţei sulfuroase, apărură formele groteşti ale Oamenilor-Animale, venind în grabă spre noi. Nu mi-am putut stăpâni o groază crescândă, pe măsură ce îi vedeam, unul câte unul, ieşind în fugă dintre copaci sau trestii, şi venind bălăbănindu-se spre noi, prin praful fierbinte. Dar Moreau şi Montgomery erau destul de calmi şi, de nevoie, am rămas şi eu lângă ei. Primul care sosi fu Satirul, ciudat de ireal, cu toate că arunca o umbră şi azvârlea praful cu copitele; după el, din desiş, apăru o matahală monstruoasă, un animal între cal şi rinocer, mestecând un pai; şi apoi apăru Femela-Porc şi două Femei-Lup; apoi vrăjitoarea Urs-Vulpe cu ochii ei roşii pe figura roşie şi ascuţită, şi apoi alţii - toţi grăbindu-se nerăbdători. Pe măsură ce se apropiau, începeau să se ploconească în faţa lui Moreau şi să cânte, neţinând seama unii de alţii, fragmente din cea de a doua jumătate a litaniei Legii: *„A lui* este mâna care răneşte, *a lui* este mâna care vindecă” şi aşa mai departe.

De îndată ce ajungeau la o distanţă de vreo treizeci de metri de noi se opreau şi, aplecându-se pe genunchi şi coate, începeau să-şi arunce praful albicios pe cap. Închipuiţi-vă scena, dacă puteţi. Noi, trei oameni, îmbrăcaţi în albastru, împreună cu servitorul nostru diform şi cu faţa neagră, stând într-un spaţiu întins de praf galben bătut de soare, sub cerul albastru arzător, şi înconjuraţi de acest cerc de monstruozităţi ghemuite şi care făceau tot felul de gesturi, unii aproape umani, doar din expresia şi gesturile lor subtile, unii ca nişte schilozi, unii atât de ciudat de diformi, încât nu semănau cu nimic decât doar cu personajele celor mai îngrozitoare vise ale noastre. În fund, liniile mlădioase ale unui desiş de trestii, într-o parte, un desiş încâlcit de palmieri, într-alta, despărţindu-ne de râpa cu colibe, iar înspre nord orizontul neguros al Oceanului Pacific.

— Şaizeci şi doi, şaizeci şi trei, număra Moreau. Mai sunt încă patru.

— Nu-l văd pe Omul-Leopard, zisei eu.

Moreau sună din nou din cornul cel mare, şi, la sunetul lui, toţi Oamenii-Animale se zvârcoliră, târându-se prin praf. Atunci, furişându-se dintre trestii, aplecat aproape de pământ, şi încercând să ajungă cercul celor ce se tăvăleau prin praf, apăru, din spatele lui Moreau, Omul-Leopard. Fruntea îi era învineţită. Ultimul dintre Oamenii Animale care sosi fu micul Om-Maimuţă. Cei ce veniseră mai înainte, încălziţi şi obosiţi de zvârcolelile lor, îi aruncară priviri pline de răutate.

— Încetaţi, zise Moreau cu vocea sa puternică şi fermă, şi Oamenii-Animale se aşezară pe vine şi îşi încetară adoraţia.

— Unde este cel ce rosteşte Legea? întrebă Moreau, şi monstrul cenuşiu şi păros îşi înclină faţa în țărână.

— Spune vorbele, zise Moreau.

Şi de îndată toţi cei din adunare îngenunchează, legănându-se dintr-o parte în cealaltă şi aruncând în sus sulful cu mâinile, mai întâi un nor de praf, cu mâna dreaptă, şi apoi altul cu stânga, începură încă o dată să îngâne strania lor litanie.

Când ajunseră la „Să nu mănânci carne sau peşte; aceasta este Legea”, Moreau îşi întinse mâna-i albă şi fină:

— Stai! strigă ei, şi o tăcere absolută se aşternu asupra tuturor.

Cred că toţi ştiau şi se temeau de ceea ce va urma. Am privit în jur la ciudatele figuri. Văzând atitudinile lor şovăielnice şi spaima care se ascundea în ochii lor strălucitori, m-am mirat cum de crezusem vreodată că ar putea să fie oameni.

— Această Lege a fost încălcată, zise Moreau.

— Nimeni nu scapă, zise creatura fără obraji, cu păr argintiu.

— Nimeni nu scapă, repetă cercul îngenunchiat al Oamenilor-Animale.

— Cine este cel ce a călcat-o? strigă Moreau şi privi în jur, la feţele lor, plesnind din bici.

Am avut impresia că Hiena-Porc arăta cam abătută, şi tot astfel şi Omul-Leopard. Moreau se opri, cu faţa spre acesta, care se târî în faţa lui cu amintirea şi spaima suferinţelor infinite.

— Cine este acela? repetă Moreau, cu glas tunător.

— Rău este de cel care încalcă Legea, îngână cel ce rostea Legea.

Moreau privi în ochii Omului-Leopard, şi păru că scrutează însuşi sufletul acestei creaturi,

— Cel ce încalcă Legea... zise Moreau, luându-şi ochii de la victima sa şi întorcându-se spre noi.

Mi s-a părut că disting o nuanţă de exaltare în glasul său.

— ... se întoarce în Casa Durerii, exclamară cu toţii; se întoarce în Casa Durerii, o, Stăpâne!

— În Casa Durerii - în Casa Durerii, sporovăi Omul-Maimuţă, ca şi cum această idee i-ar fi fost pe plac.

— Auzi? zise Moreau, întorcându-se către vinovat, priete... Hei!

Căci Omul-Leopard, eliberat de privirea lui Moreau, se ridicase din genunchi şi acum, cu ochii în flăcări şi cu colţii săi imenşi de felină lucind de sub buzele răsfrânte, sări asupra călăului său. Sunt convins că numai nebunia unei frici insuportabile a putut să-l îndemne la acest atac. Întregul cerc de vreo şaizeci de monştri păru că se ridică în jurul nostru. Am scos revolverul. Cele două făpturi se ciocniră. Îl văzui pe Moreau clătinându-se pe spate de izbitura Omului-Leopard. Se auzi un urlet furios şi un răcnet în jurul nostru. Toţi se mişcau cu repeziciune. O clipă, am crezut că era o revoltă generală.

Faţa furioasă a Omului-Leopard ţâşni pe lângă mine, cu M’ling pe urmele lui. Am văzut ochii galbeni ai Hienei-Porc strălucind de aţâţare, cu o atitudine ca şi cum ar fi fost aproape hotărât să mă atace. Satirul privea, de asemenea spre mine, peste umerii aduşi ai Hienei-Porc. Am auzit pocnitura pistolului lui Moreau, şi am văzut fulgerul roşu izbucnind prin tumult. Întreaga mulţime păru să se întoarcă

în direcţia flăcării, şi eu, de asemenea, m-am întors ca atras de magnetismul acestei mişcări. În clipa următoare alergam, în mijlocul gloatei care urla, în urmărirea Omului-Leopard fugărit.

Asta este tot ce pot să spun cu precizie. L-am văzut pe Omul-Leopard lovindu-l pe Moreau, şi apoi totul se învârti în jurul meu, până când m-am trezit alergând din răsputeri.

M’ling era în frunte, urmărind de aproape pe fugar. În urma lui, cu limbile deja scoase, alergau Femeile-Lup sărind cu paşi mari. Urmau Oamenii-Porci, urlând aţâţaţi, şi cei doi Oameni-Tauri, înfăşaţi în alb. Apoi venea Moreau, într-un grup de Oameni-Animale, pălăria lui de paie cu boruri mari îi fusese smulsă - cu revolverul în mână, şi cu părul alb şi moale fâlfăind. Hiena-Porc alerga lângă mine, ţinând acelaşi pas, şi privindu-mă pe furiş cu ochii ei de felină, iar ceilalţi veneau tropăind şi urlând în urma noastră.

Omul-Leopard îşi croia drum printre trestiile lungi, care zvâcneau înapoi în urma lui şi-l izbeau în faţă pe M’ling. Noi, ceilalţi de la urmă, am găsit o cărare bătătorită când am ajuns la desişul de trestie. Goana printre trestii dură aproape un sfert de milă, şi apoi se afundă într-un desiş care ne întârzia foarte mult mişcările, deşi mergeam prin el în grup compact; frunzişul ne izbea în faţă, lianele ca nişte funii ne prindeau de sub bărbie sau ni se încurcau printre glezne, plante spinoase ni se agăţau şi ne sfâșiau hainele şi carnea, laolaltă.

— A mers pe aici în patru labe, gâfâi Moreau, care era acum chiar în faţa mea.

— Nimeni nu scapă, zise Lupul-Urs, râzându-mi în faţă, surescitat de urmărire.

Am ieşit din nou printre stânci, şi am văzut vânatul nostru în faţă, alergând uşor în patru labe, şi mârâind spre noi, peste umăr. Văzând aceasta, Oamenii-Lupi urlară de plăcere. Animalul era îmbrăcat şi, de departe, faţa îi părea încă omenească, dar mişcările celor patru labe erau feline, şi curbura discretă a umerilor era vădit a unui animal

fugărit. Sări peste nişte tufişuri spinoase cu flori galbene şi dispăru. M'ling era la jumătatea distanţei dintre noi.

Cei mai mulţi dintre noi pierduseră în acest moment viteza de la începutul alergării şi ne stabilisem la un pas mai lung şi mai regulat. În timp ce traversam locul deschis, am văzut că urmărirea, care începuse în coloană, se desfăşurase acum în linie. Hiena-Porc alerga tot alături de mine, privindu-mă din fugă, şi din când în când zbârlindu-și botul într-un rânjet mârâit.

La marginea stâncilor, Omul-Leopard, dându-şi seama că se îndrepta spre promontoriul pe care mă urmărise în seara venirii mele, coti spre desişuri. Dar Montgomery văzuse manevra şi îl sili să se întoarcă din nou.

Astfel, gâfâind, poticnindu-mă de stânci, zgâriat de mărăcini, împiedicându-mă de ferigi şi trestii, ajutam la urmărirea Omului-Leopard, care încălcase Legea, iar Hiena-Porc alerga, râzând sălbatic, alături de mine. Continuam să alerg, poticnindu-mă, simţind cum mi se învârtește capul şi cum inima bate să-mi spargă pieptul, obosit de moarte, şi totuşi neîndrăznind să pierd din ochi vânătoarea, de teamă să nu rămân singur cu acest oribil însoţitor. Continuam să alerg, în ciuda unei oboseli fără margini, şi a puternicei arşiţe din după-amiaza tropicală.

În sfârşit, furia urmăririi slăbi. Îl încolţisem pe nenorocitul animal într-un colţ al insulei. Moreau, cu biciul în mână, ne aranjă într-o linie neregulată, şi de data aceasta am înaintat încet, strângându-ne unii pe alţii pe măsură ce înaintam, şi strângând cercul în jurul victimei noastre. Acesta se ascundea, fără zgomot şi nevăzut, în tufişurile prin care alergasem şi eu în urmărirea din noaptea aceea.

— Atenţie! strigă Moreau, atenţie!

În timpul acesta, capetele liniei se închideau în jurul tufişurilor şi încercuiau bruta.

— Vedeţi să nu scape! se auzi glasul lui Montgomery de după tufişuri.

Eu mă aflam pe panta de deasupra tufişurilor. Montgomery şi Moreau băteau malul de jos. Înaintam încet prin reţeaua încâlcită de ramuri şi frunze. Prada noastră stătea liniştită.

— Înapoi în Casa Durerii, în Casa Durerii, în Casa Durerii! schelălăia glasul Omului-Maimuţă, la vreo douăzeci de metri spre dreapta.

Auzind aceasta, i-am iertat sărmanului nenorocit toată frica pe care mi-o inspirase.

Se auzeau crenguţele trosnind şi ramurile dându-se în lături în faţa paşilor greoi ai Calului-Rinocer, înspre dreapta. Apoi, deodată, printr-un poligon de verdeaţă, în semiîntunericul de sub vegetaţia luxuriantă, am zărit creatura pe care o vânam. M-am oprit. Era ghemuită în cel mai mic spaţiu posibil, cu ochii săi verzi luminoşi îndreptaţi spre mine, privindu-mă peste umăr.

S-ar putea să pară că mă contrazic - nu pot să-mi explic acest fapt, - dar acum, văzând acolo creatura într-o atitudine perfect animalică, cu lumina lucindu-i în ochi şi cu faţa sa imperfect omenească schimonosită de groază, am avut din nou senzaţia umanităţii sale. Ştiam că în clipa următoare vreun alt urmăritor îl va zări, şi va fi copleşit şi capturat, pentru ca să împărtăşească din nou oribilele torturi din curtea îngrădită.

Am scos brusc revolverul, am ţintit între ochii săi cuprinşi de groază, şi am tras.

În acel moment, Hiena-Porc îl văzu şi se aruncă asupra lui cu un strigăt nesăţios, înfigându-şi cu sete colţii în gâtul său. De jur împrejurul meu desişul începu să foşnească şi să trosnească în timp ce Oamenii-Animale se strângeau în grabă. Îşi făcură unul câte unul apariţia.

— Nu-l omorî, Prendick, strigă Moreau. Nu-l omorî!

Îl vedeam cum se apleacă pentru a-şi face drum pe sub frunzişul ferigilor înalte.

În clipa următoare, goni Hiena-Porc cu mânerul biciului şi, împreună cu Montgomery, ţinându-i la distanţă pe

Oamenii-Animale, carnivori şi aţâţaţi, şi mai ales pe M'ling, de trupul care încă mai mişca. Fiinţa cu păr cenuşiu se apropie de cadavru adulmecând, pe sub braţul meu. Celelalte animale, în ardoarea lor bestială, mă îmbrânceau ca să vadă mai de aproape.

— Să te ia dracu', Prendick! zise Moreau. Îl voiam viu.

— Îmi pare rău, zisei eu, deşi nu-mi părea. A fost impulsul momentului.

Mă simţeam rău de oboseală şi de surescitare.

Întorcându-mă, mi-am croit drum prin gloata de Oameni-Animale, şi am urcat singur panta, către partea superioară a promontoriului. Printre ordinele pe care le striga Moreau, i-am auzit pe cei trei Oameni-Tauri, înfăşaţi în alb, târând victima în jos, spre ţărm.

Acum îmi era uşor să rămân singur. Oamenii-Animale manifestau o curiozitate cu totul omenească faţă de trupul mort şi îl urmau în grup compact, mirosindu-l şi mârâind spre el, în timp ce Oamenii-Tauri îl târau în jos spre ţărm. Am ajuns pe promontoriu şi i-am văzut pe Oamenii-Tauri, negri pe cerul de seară, ducând povara cadavrului înspre mare şi, ca un val, mi-a trecut prin minte nespusa inutilitate a tot ceea ce se petrecea pe această insulă. Pe ţărm, printre stâncile de dedesubtul meu, se aflau Omul-Maimuţă, Hiena-Porc, şi alţi câţiva Oameni-Animale, stând în jurul lui Montgomery şi al lui Moreau. Cu toţii erau încă foarte surescitaţi, şi toţi revărsau un torent de asigurări despre fidelitatea lor faţă de Lege. Şi, totuşi, eu aveam, în sinea mea, certitudinea absolută că Hiena-Porc era implicată în uciderea iepurelui. M-a cuprins o stranie convingere că, în afară de grosolănia trăsăturilor, de grotescul formelor, aveam aici în faţa mea întreaga balanţă a vieţii omeneşti în miniatură. Întreg jocul de instincte, raţiune şi destin, în cea mai simplă formă a sa. Se întâmplase ca Omul-Leopard să fie învins. Asta era toată diferenţa.

Sărmane brute! Începusem să înţeleg aspectul josnic al cruzimii lui Moreau. Mai înainte nu mă gândisem la durerea

şi suferinţele care se abăteau asupra acestor sărmane victime, după ce ieşeau din mâinile lui Moreau. Mă înfioraseră doar zilele de chinuri din curtea îngrădită. Dar, acum, acestea păreau să fie partea cea mai mică a suferinţei. Înainte, ei fuseseră animale, cu instinctele perfect adaptate la natura înconjurătoare, şi ferite atât cât pot fi nişte fiinţe vii. Acum, ei se poticneau de piedicile umanităţii, trăiau într-o frică care nu se stingea niciodată, înlănţuiţi de o lege pe care nu o puteau înţelege; parodia lor de existenţă omenească începea cu o agonie, era o lungă luptă interioară, o lungă groază de Moreau - şi pentru ce? Ceea ce mă revolta era toată această inutilitate.

Dacă Moreau ar fi urmărit vreun scop anume, aş fi avut cât de cât simpatie faţă de el. Nu sunt chiar atât de impresionabil în faţa durerii. Aş fi putut oarecum să-l iert, chiar dacă mobilul său ar fi fost ura. Dar el era atât de iresponsabil, atât de complet nepăsător. Era târât doar de curiozitatea şi cercetările sale nebuneşti şi fără nici un ţel, iar fiinţele acestea erau menite să trăiască câţiva ani, să lupte, să se zbată, să sufere; şi până la urmă să moară în chinuri. Erau nenorociţi în sinea lor, vechea lor ură animalică îi împingea să-şi facă rău unii altora, iar Legea îi oprea de la o scurtă luptă crâncenă care să pună hotărât capăt animozităţilor naturale dintre ei.

În zilele acelea, teama mea de Oamenii-Animale avu aceeaşi soartă cu teama mea faţă de Moreau. Am căzut într-adevăr într-o stare morbidă: adâncă şi durabilă, străină de frică, care a lăsat urme neşterse în mintea mea. Trebuie să mărturisesc că mi-am pierdut încrederea în judecata sănătoasă a întregii lunii, când am văzut-o suferind dezordinea dureroasă din această insulă. Un destin orb, un vast mecanism neîndurător, părea să croiască şi să modeleze structura existenţelor, iar eu, Moreau (prin pasiunea lui pentru cercetări), Montgomery (prin pasiunea lui pentru băutură), Oamenii-Animale, cu instinctele lor şi cu restricţiile lor mintale, eram sfâşiaţi şi zdrobiţi, nemilos

şi inevitabil, în infinita complexitate a roţilor care se mişcau neîncetat. Dar această situaţie nu s-a produs dintr-o dată... Cred chiar că anticipez puţin vorbind de pe acum despre asta.

XVII. O CATASTROFĂ

Abia dacă trecuseră şase săptămâni, că şi pierdusem orice sentiment, afară de dezgust şi silă, faţă de infamele experienţe ale lui Moreau. Singurul meu gând era să scap de aceste oribile caricaturi ale imaginii Creatorului, să mă întorc la relaţiile plăcute şi sănătoase cu oamenii. Semenii mei, de care mă aflam astfel despărţit, începură să capete în amintirea mea virtuţi şi frumuseţi idilice. Prietenia mea de la început cu Montgomery nu mai crescu. Îndelungata lui separare de oameni, viciul său ascuns pentru băutură, simpatia lui evidentă pentru Oamenii-Animale mi-l făceau odios. De mai multe ori l-am lăsat să se ducă singur printre ei. Evitam cu orice chip să am de-a face cu ei. Îmi petreceam tot mai mult timp pe ţărm, căutând să zăresc vreo pânză eliberatoare, care nu apărea niciodată, până când într-o zi se abătu asupra noastră un dezastru înspăimântător, care dădu un aspect cu totul diferit ciudatelor lucruri care mă înconjurau.

Era cam după şapte sau opt săptămâni după debarcarea mea - poate mai mult, cred, deşi nu mă îngrijisem să ţin socoteala timpului - când s-a produs catastrofa. S-a întâmplat dis-de-dimineaţă - cred că pe la orele şase. Mă sculasem şi mâncasem devreme, fiind trezit de zgomotul a

trei Oameni-Animale care aduceau lemne în curtea îngrădită.

După micul dejun m-am dus până la poarta deschisă a curţii îngrădite şi am stat acolo, fumând o ţigară şi bucurându-mă de răcoarea dimineţii. Moreau apăru îndată de după colţul zidului şi mă salută. Trecu pe lângă mine, şi l-am auzit, în spatele meu, descuind uşa şi intrând în laborator. Atât de nesimţitor devenisem atunci faţă de lucrurile abominabile din jurul meu, încât am auzit fără nici o urmă de emoţie pe victima sa, puma, începând o nouă zi de tortură. Ea îl întâmpină pe călăul ei cu un răcnet aproape exact ca acela al unei furii întărâtate.

Atunci se întâmplă ceva neprevăzut. Până astăzi nu ştiu exact cum s-a întâmplat. Am auzit un ţipăt ascuţit, în spatele meu, o căzătură, şi, întorcându-mă, am văzut năpustindu-se spre mine o faţă îngrozitoare, nici omenească, nici animalică, ci pur şi simplu infernală, brună, brăzdată de cicatrice roşii, din care mai picura sânge, şi cu ochii aprinşi, fără pleoape. Am întins braţul, să mă apăr de lovitura care mă aruncă cât eram de lung, cu antebraţul fracturat, iar uriaşul monstru, înfăşat în alb şi fluturându-şi bandajele pătate de sânge, sări peste mine şi fugi. M-am rostogolit de câteva ori în jos, spre ţărm, am încercat să mă ridic şi m-am prăbuşit pe braţul rupt. Atunci apăru Moreau, cu faţa sa palidă şi masivă devenită şi mai teribilă din cauza sângelui care îi şiroia de pe frunte. Avea un revolver în mână. Nu-mi aruncă nici măcar o privire, ci o luă de îndată la goană în urmărirea pumei.

Mi-am încercat celălalt braţ şi m-am ridicat.

Făptura bandajată alerga în faţă, de-a lungul ţărmului, în salturi mari şi Moreau o urmărea. Ea îşi întoarse capul şi-l văzu, şi atunci, cotind brusc, se îndreptă spre tufişuri. Se depărta de el tot mai mult cu fiecare salt. O văzui afundându-se în desiş, iar Moreau, alergând oblic ca s-o ajungă, trase şi dădu greş, în timp ce ea dispărea. Apoi, dispăru şi el în desişul verde.

Am rămas locului privind după ei, şi apoi durerea din braţ se înteţi, şi, cu un geamăt, m-am ridicat cu greu în picioare. Montgomery apăru în pragul uşii, îmbrăcat, cu un revolver în mână.

— Dumnezeule mare, Prendick! zise el, neobservând că eram rănit. Bruta aceea a scăpat! A smuls lanţul din perete, l-ai văzut?

Apoi deodată, văzând că mă ţineam de braţ:

— Ce s-a întâmplat?

— Stăteam în faţa uşii, zisei eu.

Se apropie de mine şi mă luă de braţ.

— Ai sânge pe mânecă, zise el, şi-mi ridică flanela.

Puse arma în buzunar, îmi pipăi peste tot braţul dureros, şi mă duse în casă.

— Ai braţul rupt, zise el, şi apoi: Spune-mi exact cum s-a întâmplat - ce s-a întâmplat.

I-am povestit ceea ce văzusem, i-am povestit în fraze întretăiate, cu gemete de durere între ele, iar el, repede şi cu multă îndemânare, mi-a bandajat în acest timp braţul. Mi-l atârnă de umăr, se dădu înapoi şi mă privi:

— Aşa mai merge, zise el. Şi acum?

Rămase pe gânduri. Apoi ieşi şi încuie porţile curţii îngrădite. Lipsi câtăva vreme.

Eu eram îndeosebi îngrijorat de braţul meu. Incidentul mi se părea unul în plus printre atâtea lucruri oribile. M-am aşezat în şezlong şi, trebuie să mărturisesc, am pornit să înjur din toată inima această insulă. Prima senzaţie surdă de durere din braţ lăsase acum loc unei dureri cumplite, când Montgomery îşi făcu apariţia din nou.

Faţa lui era palidă, şi lăsa să i se vadă gingia de jos mai mult decât oricând.

— Nu zăresc şi nici nu aud nimic, zise el. Mă gândeam că s-ar putea să aibă nevoie de ajutor. Se uită la mine cu ochi rătăciţi. Era o brută puternică, zise el. A smuls pur şi simplu lanţul din zid.

Se duse spre fereastră, apoi spre uşă şi de acolo se întoarse spre mine.

— Trebuie să mă duc după el, zise. Mai este un revolver, pe care ţi-l las dumitale. Ca să-ţi spun drept, mă simt oarecum neliniştit.

Luă arma şi mi-o puse la îndemână pe masă, apoi ieşi, lăsând în aer o nelinişte contagioasă. N-am mai stat mult după plecarea lui. Am luat revolverul în mână şi am ieşit în pragul uşii.

Dimineaţa era liniştită ca moartea. Nu se auzea nici o şoaptă de vânt, marea era ca o oglindă lucioasă, cerul era gol, şi ţărmul pustiu. În starea mea, pe jumătate de surescitare, pe jumătate de febră, această linişte a naturii mă apăsa.

Am încercat să fluier, şi cântecul îmi murea pe buze. Am înjurat din nou - a doua oară în dimineaţa aceea. M-am dus până la colţul gardului de zid şi am privit spre interiorul insulei, la tufişul verde care îi înghiţise şi pe Moreau şi pe Montgomery. Când se vor întoarce oare? Şi cum?

Apoi, departe pe ţărm, apăru un mic Om-Animal cenuşiu, alergă la marginea apei, şi începu să se bălăcească. M-am întors până la uşă, apoi din nou până la colţ, şi am început să mă plimb tot aşa, de colo până colo, ca o sentinelă în post. O dată m-am oprit, auzind glasul îndepărtat al lui Montgomery care striga:

— Oo-hee... Mo-reau!

Braţul începu să mă doară mai puţin, dar încă mă ardea. Aveam febră şi mi-era sete. Umbra îmi devenea tot mai scurtă. M-am uitat la figura îndepărtată, până când dispăru iar. Oare Moreau şi Montgomery nu vor mai reveni niciodată? Trei păsări de mare începură să se certe pentru vreo pradă de pe ţărm.

Atunci, de undeva de departe, am auzit o împuşcătură de pistol. O lungă tăcere, şi apoi se auzi alta. Apoi un urlet, mai aproape, şi iarăşi o tăcere sinistră. Nefericita mea

imaginaţie se puse pe lucru, ca să mă chinuiască. Apoi, deodată, am auzit o împuşcătură foarte apropiată.

M-am dus până la colţ, speriat, şi l-am văzut pe Montgomery, cu faţa roşie, cu părul în dezordine, şi cu pantalonii rupţi la genunchi. Faţa îi exprima o profundă consternare. În spatele lui mergea cu greu Omul-Animal M'ling. În jurul maxilarelor lui M'ling se vedeau nişte sinistre pete întunecate.

— A venit? întrebă Montgomery.

— Moreau? zisei eu. Nu.

— Doamne sfinte!

Gâfâia din greu, aproape sufocându-se.

— Intră înăuntru, zise el, luându-mă de braţ. Au înnebunit. Aleargă cu toţii ca nişte nebuni. Ce s-o fi întâmplat oare? Nu ştiu. Am să-ţi spun când am să-mi trag răsuflarea. Unde-i coniacul?

Intră în odaie înaintea mea, şchiopătând, şi se aşeză pe şezlong. M'ling se trânti pe jos, chiar în faţa uşii, şi începu să gâfâie ca un câine. I-am dat lui Montgomery nişte coniac cu apă. Stătea privind fix înaintea lui, ca să-şi recapete răsuflarea. După câteva minute începu să-mi spună ce i se întâmplase.

Se ţinuse pe urmele lor câtăva vreme. Urmele se distingeau uşor, după tufişurile călcate sau rupte, bucăţile albe smulse din bandajele pumei, petele de sânge ici-colo pe frunzele tufişurilor şi ale mărăcinilor. Totuşi, el pierduse urma pe terenul pietros de dincolo de pârâul unde îl văzusem pe Omul-Animal bând apă, şi continuase să meargă la întâmplare spre apus, strigându-l pe Moreau. Atunci M'ling venise la el purtând un mic topor. M'ling nu văzuse nimic din afacerea cu puma, tăiase lemne şi auzise doar strigătele. Merseră mai departe, strigând împreună. Doi Oameni-Animale veniră spre ei, târându-se şi privindu-i dintre tufişuri, cu nişte gesturi şi cu o purtare atât de ciudată şi furişată, încât Montgomery se alarmă. I-a strigat şi ei fugiseră ca şi cum ar fi fost vinovaţi de ceva. După

aceasta, încetă să mai strige, şi după ce mai rătăcise câtăva vreme nehotărât, porni să viziteze colibele.

Găsi râpa pustie.

Devenind din ce în ce mai alarmat, se înapoie. Atunci i-a întâlnit pe cei doi Oameni-Porci, pe care îi văzusem dansând în seara sosirii mele; erau mânjiţi de sânge pe la gură, şi extrem de surescitaţi. Veneau făcând zgomot printre ferigi şi, când îl văzură, se opriră, cu nişte expresii feroce. El plesni din bici, cam înfricoşat, şi imediat ei se repeziră la el. Niciodată nu mai îndrăznise un Om-Animal să facă una ca asta. Pe unul îl împuşcă în cap, M’ling se aruncă asupra celuilalt şi amândoi se rostogoliră încleştaţi unul de altul. M’ling reuşi să-l pună jos şi îşi înfipse dinţii în gâtlejul lui, iar Montgomery îl împuşcă şi pe acesta în timp ce se lupta să scape din strânsoarea lui M’ling. Cu greu reuşi să-l facă pe M’ling să vină cu el.

După aceea, se grăbiseră să se întoarcă la mine. În drum. M’ling se aruncă brusc într-un tufiş şi scoase de acolo un mic Om-Ocelot[1] de asemenea mânjit de sânge, şi şchiopătând, cu o rană la picior. Animalul fugi o bucată de drum şi apoi se întoarse repezindu-se sălbatic spre ei, iar Montgomery - cam fără rost, cred - îl împuşcase.

— Ce înseamnă toate astea? întrebai eu.

Clătină din cap şi îşi mai turnă nişte coniac.

---

[1] Patruped felin din America de Sud şi Centrală, asemănător cu leopardul. (n. t.)

XVIII. MOREAU ESTE GĂSIT

Când l-am văzut pe Montgomery înghiţind a treia porţie de coniac, m-am hotărât să intervin. Era mai mult decât pe jumătate beat. I-am spus că lui Moreau i se întâmplase, probabil, ceva serios, altfel s-ar fi întors până acum, şi că se cuvenea ca noi să ne încredinţăm dacă se întâmplase vreo nenorocire. Montgomery ridică câteva obiecţii slabe şi, în cele din urmă, consimţi. Am mâncat ceva, şi apoi am pornit toţi trei.

Poate că era din cauza tensiunii în care mă aflam în acel moment, dar am şi acum impresia nespus de vie a plecării noastre în liniştea fierbinte a după-amiezii tropicale. M'ling mergea înainte, cu umerii curbaţi, cu straniul său cap negru mişcându-se cu tresăriri bruşte, privind când într-o parte a drumului, când în cealaltă. Era neînarmat. Toporul îi scăpase, când se întâlnise cu Oamenii-Porci. Dacă ajungea la luptă, armele lui erau dinţii... Montgomery mergea după el, cu paşi şovăielnici, cu mâinile în buzunare, privind în jos; era într-o dispoziţie morocănoasă faţă de mine, din cauza coniacului. Aveam mâna stângă în eşarfă - din fericire era mâna stângă - iar în dreapta ţineam revolverul.

Am apucat pe o cărare îngustă, prin vegetaţia luxuriantă a insulei, mergând spre nord-vest. Şi, deodată, M'ling se opri şi rămase nemişcat la pândă. Montgomery aproape că se poticni de el, şi atunci se opri la rândul lui. Apoi, ascultând cu atenţie, am auzit, venind printre copaci, zgomot de glasuri şi de paşi care se apropiau de noi.

— El este mort, zise un glas profund şi sonor.

— Nu este mort, nu este mort, sporovăi altul.

— Am văzut, am văzut, ziseră mai multe glasuri.

— Hei! strigă deodată Montgomery. Hei, voi de acolo!

— La dracu! zisei eu, strângând pistolul în mână.

Se făcu tăcere, apoi se auzi o trosnitură prin vegetaţia încâlcită şi se iviră, una după alta, şase figuri, feţe ciudate, luminate de o lumină ciudată. M'ling scoase un mârâit din gâtlej. L-am recunoscut pe Omul-Maimuţă - de altfel, îl recunoscusem după voce - şi două dintre creaturile cu feţe brune şi înfăşate în alb pe care le văzusem în şalupa lui Montgomery. Împreună cu ei erau şi cele două brute pestriţe, şi creatura aceea cenuşie şi oribil de pocită care rostea Legea, cu obrajii acoperiţi de păr cenuşiu, cu sprâncene groase cenuşii, şi şuviţe cenuşii care se scurgeau de pe creştet pe fruntea teşită, o fiinţă greoaie şi lipsită de obraji, cu nişte ciudaţi ochi roşii, privind spre noi curioşi din mijlocul tufişurilor.

Câteva clipe nu vorbi nimeni. Apoi Montgomery spuse sughiţând:

— Cine... a spus că el a murit?

Omul-Maimuţă privi pe furiş la fiinţa cu păr cenuşiu.

— Este mort, zise monstrul. Ei au văzut.

În orice caz, acest grup nu avea nimic ameninţător. Păreau speriaţi şi nedumeriţi.

— Unde este el? zise Montgomery.

— Acolo, şi creatura cenuşie arătă cu mâna.

— Mai există acum vreo Lege? întrebă Omul-Maimuţă. Au să mai fie toate cum au fost? Oare el este mort cu adevărat? Mai există vreo Lege? repetă omul în alb. Mai există vreo Lege, tu Cel-de-al-doilea-cu-biciul? El este mort, zise fiinţa cu păr cenuşiu.

Şi toţi stăteau în loc şi ne priveau.

— Prendick, zise Montgomery întorcându-şi ochii săi tulburi spre mine. E mort - e limpede.

În tot timpul acestei convorbiri, eu rămăsesem în spatele lui. Începeam să înţeleg cum stăteau lucrurile. Am păşit deodată în faţă şi mi-am ridicat glasul.

— Copii ai Legii, zisei eu, el *nu* este mort.

M'ling îşi întoarse spre mine ochii săi pătrunzători.

— El şi-a schimbat forma - şi-a schimbat trupul, continuai eu. Câtva timp nu-l veţi mai vedea... El este... acolo - arătai în sus - de unde vă poate vedea. Voi nu-l puteţi vedea. Dar el poate să vă vadă. Temeţi-vă de Lege.

I-am privit drept în faţă. Ei şovăiră.

— El este mare, este bun, zise Omul-Maimuţă, privind înfricoşat în sus printre copacii deşi.

— Şi fiinţa cealaltă? întrebai eu.

— Fiinţa care sângera şi fugea urlând şi gemând - aceea este şi ea moartă, zise Omul-Cenuşiu, continuând să mă privească.

— Asta-i bine, mormăi Montgomery.

— Cel-de-al-doilea-cu-biciul... începu Omul-Cenuşiu.

— Ei, bine? zisei eu.

— A spus că este mort.

Dar Montgomery era încă destul de treaz ca să înţeleagă motivele mele de a tăgădui moartea lui Moreau.

— Nu este mort, zise el încet. Nu-i mort de loc. Nu-i mai mort decât mine.

— Unii, zisei eu, au încălcat Legea. Ei vor muri. Unii au şi murit. Arătaţi-ne acum unde se află vechiul său trup. Trupul pe care el l-a lepădat pentru că nu mai avea nevoie de el.

— Este pe aici, Omule-care-ai-mers-prin-mare, zise fiinţa cenuşie.

Şi, împreună cu aceste şase creaturi care ne călăuzeau, am pornit prin desişul de ferigi, de liane şi de trunchiuri de copaci, spre nord-vest. Atunci s-a auzit printre ramuri un urlet, un trosnet şi un mic omuleţ roz se repezi spre noi, ţipând. Imediat în urma lui apăru un monstru sălbatic, stropit de sânge, urmărindu-l de aproape, care ajunse printre noi aproape înainte de a se putea opri din fugă. Fiinţa cenuşie sări în lături: M'ling, cu un mârâit, se aruncă asupra lui şi fu aruncat în lături; Montgomery trase, dar nu-l nimeri, îşi aplecă capul, întinse braţul, şi se întoarse să fugă. Am tras, dar monstrul continuă să se apropie; am tras din nou, ţintind drept în faţa lui urâtă. I-am văzut

trăsăturile dispărând într-un fulger. Faţa îi era complet învăluită. Totuşi trecu pe lângă mine, îl apucă pe Montgomery, şi ţinându-l, căzu cât era de lung alături de el şi îl trase prăvălindu-l peste el - în agonia lui de moarte.

M-am trezit singur cu M'ling, cu bruta moartă şi cu omul răsturnat pe jos. Montgomery se ridică încet şi privi năucit la Omul-Animal zdrobit, de lângă el. Asta îl făcu să se trezească pe jumătate. Se ridică cu greu în picioare. Atunci îl văzui pe Omul-Cenuşiu întorcându-se cu precauţie printre copaci.

— Priveşte, zisei eu, arătând spre bruta moartă. Nu este Legea încă vie? Acesta a încălcat Legea.

Se uită la cadavru.

— El trimite Focul care ucide, zise el cu glasul său profund, repetând o parte din ritual.

Ceilalţi se strânseră în jur şi priviră o bucată de timp.

În cele din urmă, ne-am îndreptat spre extremitatea de vest a insulei. Am dat peste cadavrul roz şi mutilat al pumei, cu umărul zdrobit de un glonte, şi, cam la vreo douăzeci de metri mai departe, am găsit în sfârşit pe cel pe care îl căutam. Zăcea cu faţa în jos, într-un spaţiu bătătorit dintr-un desiş de trestii. O mână era aproape despărţită de încheietura braţului, iar părul său argintiu era mânjit de sânge. Capul îi fusese învineţit de lanţurile pumei. Trestiile rupte de sub el erau pătate de sânge. Revolverul nu l-am putut găsi. Montgomery răsturnă corpul pe spate.

*

Odihnindu-ne în răstimpuri, şi cu ajutorul celor şapte Oameni-Animale - căci cadavrul era greu - l-am dus înapoi, în curtea îngrădită. Se lăsă noaptea. De două ori am auzit creaturi nevăzute urlând şi ţipând în urma micului nostru grup, şi o dată mica creatură roz cu aspect de leneş apăru şi privi ţintă la noi, şi apoi dispăru iar. Dar n-am mai fost atacaţi. La porţile curţii îngrădite, grupul de Oameni-

Animale ne părăsi - iar M’ling plecă împreună cu ceilalţi. Ne-am încuiat înăuntru, şi apoi am dus în curte cadavrul mutilat al lui Moreau, aşezându-l pe un morman de nuiele.

Apoi ne-am dus în laborator şi am ucis tot ce am mai găsit viu acolo.

XIX. MONTGOMERY „PETRECE”

Când am terminat şi treaba aceasta, şi după ce ne-am spălat şi am mâncat, am intrat împreună cu Montgomery în odăiţa mea şi am discutat pentru prima dată cu seriozitate situaţia în care ne aflam. Era aproape de miezul nopţii. El era aproape treaz, dar mintea îi era foarte tulburată. Fusese prea mult sub influenţa personalităţii lui Moreau. Nu cred că s-a gândit vreodată că Moreau ar putea să moară. Acest dezastru a însemnat prăbuşirea bruscă a obiceiurilor care deveniseră o parte a naturii sale în cei peste zece ani monotoni pe care îi petrecuse pe insulă. Spunea lucruri vagi, îmi răspundea în doi peri la întrebări, se rătăcea în probleme de ordin general.

— Stupidă e şi lumea aceasta, spuse el. Cât de inutil este totul! N-am avut nici un fel de viață. Mă întreb când voi începe şi eu să trăiesc. Şaisprezece ani am fost tiranizat de doici şi pedagogi, după bunul lor plac, cinci în Londra, tocind din greu la medicină - hrană proastă, locuinţă murdară, haine murdare, vicii murdare - apoi o prostie - nu cred că există vreuna mai mare - şi apoi azvârlit pe această insulă blestemată. Zece ani aici! La ce bun, Prendick? Suntem nişte jucării, în voia întâmplării?

Era greu s-o scoţi la capăt cu asemenea absurdităţi.

— Lucrul la care trebuie să ne gândim acum, zisei eu, este cum să plecăm din această insulă.

— La ce bun să plecăm? Eu sunt un proscris. Unde să mă duc *eu*? Totul este foarte bine pentru *dumneata*, Prendick. Sărmanul Moreau! Nu putem să-l lăsăm aici, ca să-i fie roase oasele. După cum se vede... Şi apoi, ce se va alege din Oamenii-Animale care n-au degenerat?

— Ei bine, zisei eu. Vom vedea mâine. M-am gândit că am putea face din nuiele un rug şi să-i ardem corpul - şi pe celelalte... Şi apoi ce se va întâmpla cu Oamenii-Animale?

— Nu ştiu. Presupun că acei care au fost făcuţi din animale de pradă vor degenera, mai curând sau mai târziu. Nu putem să-i masacrăm pe toţi. Nu-i aşa? Presupun că asta ar vrea să sugereze umanitatea *dumitale*?... Dar ei se vor schimba. Cu siguranţă că se vor schimba.

Continuă astfel să vorbească fără nici o noimă, până când, în cele din urmă, am simţit că îmi ies din sărite.

— La dracu! exclamă el, la o replică a mea mai iritată. Nu vezi că eu sunt într-o situaţie mai proastă decât dumneata? Se ridică şi se duse după coniac. Bea, zise el, întorcându-se. Hai, filosofule care tot tai firul în patru, mutră de ateu sfânt, spoită cu var, bea!

— Nu beau, zisei eu, şi m-am aşezat, privind întunecat la faţa lui ca de ceară galbenă, îmbujorându-se pe măsură ce se îmbăta.

Aluneca într-o flecăreală josnică. Îmi amintesc că eram nespus de plictisit. Se pierdu într-o argumentare plângăreaţă în favoarea Oamenilor-Animale şi a lui M’ling. M’ling, zicea el, era singura fiinţă care s-a ataşat vreodată de el. Şi deodată îi veni o idee.

— Să fiu al dracului! zise el, clătinându-se pe picioare, şi apucând sticla de coniac.

Într-o sclipire a intuiţiei, mi-am dat seama ce avea de gând să facă.

— Să nu dai de băut acestui animal! zisei eu, ridicându-mă şi aşezându-mă în faţa lui.

— Animal! zise el. Dumneata eşti animal. El o să bea ca orice bun creştin. Dă-te la o parte din drum, Prendick.

— Pentru numele lui Dumnezeu, zisei eu.

— Cară-te din drumul meu! mugi el, şi îşi scoase brusc revolverul.

— Foarte bine, zisei eu, dându-mă la o parte, aproape hotărât să mă arunc asupra lui când va pune mâna pe clanţă, dar m-am oprit gândindu-mă la braţul meu scos din uz. Ai făcut din dumneata un animal. Du-te să stai cu animalele.

Deschise larg uşa şi rămase aşa, pe jumătate întors spre mine, între lumina galbenă a lămpii şi luciul palid al lunii; orbitele ochilor erau ca două pete negre sub sprâncenele lui stufoase.

— Eşti un înfumurat stupid, Prendick, un dobitoc! Mereu ţi-e frică de lucruri închipuite. Suntem la marginea prăpastiei. Mâine va trebui să-mi tai beregata. Dar în seara aceasta am de gând să petrec.

Se întoarse şi o porni sub lumina lunii.

— M’ling, strigă el, M’ling, prietene!

Trei creaturi nedesluşite apărură în lumina argintie de la marginea ţărmului palid, una din ele înveştmântată în alb, celelalte două ca nişte pete de întuneric care o urmau. Se opriră, privind cu atenţie. Apoi am zărit umerii curbaţi ai lui M’ling, care dădea colţul casei.

— Beţi, strigă Montgomery; beţi, voi brute! Beţi, şi fiţi oameni. Să fiu al dracului, dacă nu sunt eu cel mai deştept! Moreau a uitat acest lucru. Asta-i ultimul retuş. Beţi, când vă spun!

Şi clătinând sticla în mână, o porni către vest, într-un fel de trap mărunt, iar M’ling alerga între el şi cele trei creaturi nedesluşite care îl urmau.

M-am dus la uşă. Când Montgomery se opri, abia se mai zăreau în lumina slabă a lunii. L-am văzut administrând o

porţie de coniac lui M’ling, apoi cele cinci siluete s-au topit într-o singură pată nelămurită.

— Cântați, îl auzii pe Montgomery strigând: cântați cu toţii împreună aşa: „Blestematul de Prendick”... Foarte bine. Acum, încă o dată: „Blestematul de Prendick”

Grupul întunecat se despărţi în cinci figuri separate şi se îndepărtă încet de mine, de-a lungul fâşiei luminate a ţărmului. Fiecare urla după bunul său plac, strigând insulte la adresa mea sau dând frâu liber la tot ce îi îndemna această nouă inspiraţie a băuturii.

Apoi am auzit glasul îndepărtat al lui Montgomery strigând:

— La dreapta!

Şi intrară, împreună cu strigătele şi urletele lor, în bezna copacilor din interiorul insulei. Încetul cu încetul, se cufundară în tăcere.

Splendoarea liniştită a nopţii se aşternu din nou. Luna era acum trecută de meridian şi cobora spre apus. Era plină şi strălucitoare, trecând printr-un cer albastru şi gol. Umbra zidului se aşternea, lată de un metru, şi neagră ca cerneala, la picioarele mele. Spre răsărit, marea era de un cenuşiu fără formă, întunecoasă şi misterioasă, şi între mare şi umbră nisipul cenuşiu (din cristale şi sticlă vulcanică) sclipea şi strălucea ca o plajă de diamante. În spatele meu, lampa cu gaz arunca o lumină caldă şi roşiatică.

Am închis uşa, am încuiat-o, şi m-am dus în curtea îngrădită, unde Moreau zăcea alături de ultimele lui victime - câinii şi lama, şi alte câteva nenorocite animale - cu faţa lui masivă, calmă chiar după această moarte teribilă, şi cu ochii lui aspri deschişi, privind fix la luna albă şi moartă de deasupra. M-am aşezat jos, pe marginea şanţului şi, cu ochii la această îngrămădire oribilă de lumină argintie şi de umbre sinistre, am pornit să rumeg în minte diverse planuri.

Mă gândeam ca dimineaţa să strâng ceva provizii în barcă, şi după ce voi fi dat foc rugului din faţa mea, să

pornesc din nou pe pustietatea întinsă a mării. Îmi dădeam seama că nu era nimic de făcut pentru Montgomery; că, de fapt, el era pe jumătate înrudit cu aceşti Oameni-Animale, incapabil de a trăi printre oameni. Nu ştiu cât timp am stat acolo făcând planuri. Trebuie că vreo oră şi mai bine. Apoi, gândurile mi-au fost întrerupte de întoarcerea lui Montgomery. Am auzit un urlet scos din mai multe gâtlejuri, un tumult de strigăte de bucurie, care coborî în jos spre ţărm, huiduieli şi ţipete surescitate, care se opriră când se apropiară de marginea apei. Tărăboiul crescu şi se stinse; am auzit nişte lovituri grele şi trosnituri de lemne despicate, dar, în momentul acela, nu m-am neliniştit. Apoi răsună un cântec discordant.

Gândul mi s-a întors din nou la mijloacele de a scăpa de acolo. M-am ridicat, am luat lampa, şi m-am dus într-un şopron să cercetez nişte butoiaşe pe care le văzusem acolo. Apoi am examinat cu interes conţinutul unor cutii de biscuiţi, şi am deschis una. Zărind ceva în coada ochiului, o formă roşie, m-am întors brusc.

În spatele meu se întindea curtea, cu umbre negre şi albe sub lumina lunii, şi grămada de lemne şi nuiele pe care zăcea Moreau şi victimele lui mutilate, claie peste grămadă. Păreau că se agaţă unii de alţii într-o ultimă încleştare de răzbunare. Rănile lui se căscau negre ca noaptea, iar sângele care se scursese se întinsese în pete negre pe nisip. Apoi am văzut, fără să înţeleg, de unde venea acea nălucire. O licărire roşiatică dansa pe zidul din faţă. Am interpretat greşit fenomenul închipuindu-mi că era o reflecţie a lămpii care pâlpâia, şi m-am întors iar la proviziile din şopron. Am continuat să scotocesc printre ele, atât cât poate s-o facă un om cu un singur braţ, găsind din când în când câte un obiect folositor, şi punându-l deoparte pentru îmbarcarea de a doua zi. Mişcările îmi erau lente şi timpul trecu repede. În curând apărură şi zorile.

Cântecul se stinse, făcând loc unor vociferări, apoi începu iar, şi deodată izbucni într-un tumult. Auzii strigăte de

„încă, încă” un zgomot de ceartă şi deodată un ţipăt sălbatic. Tonul sunetelor se schimbă atât de mult, încât îmi atrase atenţia. Am ieşit în curte, ascultând. Atunci, tăind ca un cuţit gălăgia, se auzi pocnetul unui revolver.

M-am repezit de îndată, prin odăiţa mea, spre uşa cea mică. În acest timp câteva cutii au alunecat jos, în spatele meu, căzând grămadă, însoţite de un zgomot de sticlă pe podeaua şopronului. Nu le-am dat însă nici o atenţie. Am deschis larg uşa, privind afară.

Pe ţărm, lângă adăpostul bărcii, ardea un foc care arunca în sus scântei în semiobscuritatea zorilor. În jurul lui se agita o masă de forme întunecate. L-am auzit pe Montgomery strigându-mă. Am început să alerg îndată spre foc, cu revolverul în mână. Am văzut limba de foc a pistolului lui Montgomery ţâşnind încă o dată, aproape de pământ. El era întins pe jos. Am strigat din răsputeri, trăgând în aer.

Cineva strigă: „Stăpânul!” lupta confuză şi înghesuită se destramă în grupuri care se împrăştiară, focul pâlpâi şi se stinse. Gloata de Oameni-Animale fugi cuprinsă de panică din faţa mea, pe mal, în sus. În starea mea de surescitare, am tras înspre ei, în timp ce fugeau şi dispăreau printre tufişuri. Apoi m-am întors spre masa întunecată care se afla pe pământ.

Montgomery zăcea pe spate, cu Omul-Animal cu păr cenuşiu întins peste el. Bruta era moartă, dar strângea încă cu ghearele-i curbate gâtul lui Montgomery. Aproape de ei zăcea M’ling cu faţa în jos, complet ţeapăn, cu gâtul sfâşiat de colţi, şi cu partea superioară a sticlei de coniac spartă în mână. Încă două forme zăceau lângă foc, una nemişcată, cealaltă gemând din când în când şi ridicându-şi capul încet, şi apoi lăsându-l să cadă din nou.

L-am apucat strâns pe Omul-Cenuşiu şi l-am tras jos de pe corpul lui Montgomery; ghearele lui sfâşiară haina în timp ce îl trăgeam deoparte.

Montgomery era negru la faţă şi abia mai respira. L-am stropit pe faţă cu apă din mare, şi i-am sprijinit capul pe haina mea făcută sul. M'ling era mort. Creatura rănită de lângă foc - era un Om-Lup cu faţa acoperită de o barbă cenuşie - zăcea, după cum mi-am dat seama, cu partea de sus a corpului pe cărbunii încă aprinşi. Nenorocita fiinţă era rănită atât de îngrozitor încât, de milă, i-am zburat creierii. Cealaltă brută era unul din Oamenii-Tauri înfăşaţi în alb. Şi acesta era mort.

Restul Oamenilor-Animale dispăruseră de pe plajă. M-am apropiat iar de Montgomery şi am îngenunchiat lângă el, blestemându-mi ignoranţa în ale medicinii.

Focul de lângă mine se stinsese şi nu mai rămăseseră decât bucăţi de scânduri carbonizate, cu capătul dinspre centru încă incandescent, amestecate cu cenuşă albicioasă. Mă întrebam de unde oare o fi găsit Montgomery lemnele acestea. Atunci se iviră şi zorii. Cerul devenea mai luminos, luna apunea, palidă şi mată, pe albastrul luminos al cerului. Cerul înspre răsărit era tivit cu roşu.

Am auzit o răbufnire şi un sfârâit în spatele meu şi, privind în jur, am sărit în picioare cu un strigăt de groază. Spre răsăritul înflăcărat, se înălţau din curtea îngrădită mari mase tumultuoase de fum negru, şi prin întunecimea lor furtunoasă se zăreau sclipind limbi roşii de flăcări. Apoi se aprinse şi acoperişul de paie. Am văzut marginea flăcărilor înaintând pe paiele înclinate. O răbufnire de flăcări izbucni de pe fereastra odăii mele.

Înţelesei imediat ce se întâmplase. Mi-am amintit de zgomotele pe care le auzisem. Când alergasem afară în ajutorul lui Montgomery, răsturnasem lampa.

Lipsa oricărei speranţe de a mai putea salva ceva din interiorul clădirii mi-a apărut limpede în faţă. Gândul mi s-a întors încet la planul meu de a fugi, şi, răsucindu-mă brusc, am privit spre locul de pe ţărm unde se aflau cele două bărci. Bărcile dispăruseră! Două topoare şedeau pe nisip, lângă mine, sfărâmături şi aşchii erau răspândite în jur şi

cenuşa focului se înnegrea şi fumega în lumina zorilor. El arsese bărcile ca să se răzbune pe mine şi să împiedice întoarcerea noastră în mijlocul oamenilor

M-a cuprins un acces brusc de furie. Eram aproape pe punctul să încep să lovesc în capul lui de netot, aşa cum zăcea lipsit de apărare, la picioarele mele. Atunci, deodată, îşi mişcă mâna, atât de slab, atât de jalnic, încât mânia mi-a dispărut. Gemu şi deschise, pentru câteva clipe, ochii.

Am îngenunchiat lângă el, ridicându-i capul. Deschise iar ochii, privind în tăcere răsăritul soarelui, şi apoi ochii săi îi întâlniră pe ai mei. Pleoapele îi căzură.

— Îmi pare rău, zise el, apoi, cu o sforţare. Părea că încearcă să se gândească. Sfârşitul! murmură el, sfârşitul acestui univers idiot. Ce porcărie...

Îl ascultam. Capul îi căzu, moale, într-o parte. M-am gândit că nişte băutură s-ar putea să-l readucă la viaţa, dar nu aveam la îndemână nici băutură şi nici vreun vas în care s-o aduc. Deodată, corpul parcă i se îngreună. Am simţit că îmi îngheaţă inima.

M-am aplecat deasupra feţei lui, şi, printr-o ruptură a bluzei i-am pus mâna pe corp. Era mort şi, chiar în timp ce murea, o linie incandescentă, discul soarelui, se ridică spre răsărit, dincolo de conturul golfului, împrăştiindu-şi razele de-a curmezişul cerului şi transformând marea întunecoasă într-un tumult năvalnic de lumină orbitoare, care căzu ca o aureolă pe faţa sa contractată de moarte.

I-am lăsat capul să cadă uşor pe perna rudimentară pe care i-o făcusem, şi m-am ridicat în picioare. În faţa mea era pustiul sclipitor al mării, singurătatea cumplită de care suferisem atât de mult: în spatele meu insula, tăcută sub răsăritul soarelui, cu Oamenii-Animale tăcuţi şi nevăzuţi. Locuinţa, împreună cu toate proviziile şi muniţiile ardeau cu zgomot, cu izbucniri subite de flăcări, cu trosnituri neaşteptate şi, din când în când, câte o prăbuşire. Fumul gros se târa pe ţărm, îndepărtându-se de mine, rostogolindu-se pe jos şi pe deasupra vârfurilor copacilor,

către colibele din râpă. Lângă mine se aflau rămăşiţele carbonizate ale bărcilor şi cinci cadavre.

Atunci, dintre copaci se iviră trei Oameni-Animale, cu umerii curbaţi, cu capul aplecat în faţă, cu mâinile diforme şi stângace şi cu ochii întrebători şi duşmănoşi. Înaintau spre mine, ezitând.

XX. SINGUR CU OAMENII-ANIMALE

I-am înfruntat pe aceşti oameni, înfruntând în ei propriul meu destin, de unul singur - şi chiar cu o singură mână, căci aveam un braţ rupt. În buzunar aveam un revolver, din încărcătura căruia se trăseseră doar două cartuşe. Printre sfărâmăturile împrăştiate pe nisip se aflau şi cele două topoare care fuseseră folosite pentru sfărâmarea bărcilor. În spatele meu, fluxul creştea.

Nu-mi trebuia decât curaj. I-am privit drept în faţă pe monştrii care înaintau. Ei îmi ocoliră privirea, şi nările lor fremătătoare adulmecau cadavrele care zăceau în spatele meu, pe ţărm. Am făcut vreo şase paşi, am ridicat biciul mânjit de sânge, pe care îl găsisem sub cadavrul Omului-Lup, şi am plesnit din el.

Se opriră şi se uitară la mine.

— Salutaţi, le zisei eu. Înclinaţi-vă!

Ei ezitau. Unul îşi îndoi genunchii. Mi-am repetat ordinul, cu inima cât un purice am înaintat spre ei. Întâi îngenunche unul, apoi ceilalţi doi.

M-am întors şi m-am îndreptat spre cadavre ținându-mi privirea asupra celor trei Oameni-Animale îngenunchiați, la

fel ca un actor care trece în spre fundul scenei privind spre spectatori.

— Ei au încălcat Legea, zisei eu punându-mi piciorul peste cel ce rostea Legea. Au fost ucişi chiar şi cel care rostea Legea. Chiar şi Cel-de-al-doilea-cu-biciul. Legea este mare! Veniţi şi vedeţi.

— Nimeni nu scapă, zise unul dintre ei, înaintând şi privind cercetător.

— Nimeni nu scapă, zisei eu. De aceea ascultaţi şi faceţi ceea ce vă ordon.

Stăteau în picioare, privind întrebător unii la alţii.

— Staţi acolo, zisei eu.

Am ridicat topoarele şi le-am atârnat cu capetele de eşarfa braţului rănit, am întors cadavrul lui Montgomery, i-am luat revolverul care încă mai avea două cartuşe, şi, aplecându-mă să scotocesc, i-am mai găsit o jumătate de duzină de cartuşe în buzunar.

— Luaţi-l, zisei eu, ridicându-mă din nou şi arătând cu biciul; luaţi-l, duceţi-l şi aruncaţi-l în mare.

Se apropiară, încă vădit înfricoşaţi de Montgomery, dar şi mai înfricoşaţi de pocnetul curelei înroşite a biciului meu şi, după puţină codeală şi ezitare, câteva plesnituri de bici şi strigăte, îl ridicară cu grijă, îl coborâră pe mal, şi intrară, împroşcând apa, în undele sclipitoare ale mării.

— Mai departe, zisei eu, mai departe! Duceţi-l mai spre larg.

Înaintară până când apa le veni până la subsuori şi se opriră, privindu-mă.

— Daţi-i drumul, zisei eu, şi trupul lui Montgomery dispăru plescăind.

Am simţit ceva strângându-mi-se în piept.

— Bine! zisei eu cu glasul întretăiat, şi ei reveniră, grăbiţi şi înfricoşaţi, la marginea apei, lăsând lungi dâre întunecate pe argintul apei.

La malul apei se opriră, întorcându-se şi privind spre mare, ca şi cum s-ar fi aşteptat ca Montgomery să iasă din valuri, căutând să se răzbune.

— Acum pe aceştia, zisei eu, arătând spre celelalte cadavre.

Au avut grijă să nu se mai apropie de locul unde îl aruncaseră pe Montgomery în apă, şi, de aceea, duseră pe cei patru Oameni-Animale morţi, aproape o sută de metri, de-a lungul ţărmului, înainte de a intra în apă şi de a-i arunca.

Pe când îi supravegheam ducând rămăşiţele mutilate ale lui M’ling, am auzit un pas uşor în spatele meu, şi, întorcându-mă iute, l-am văzut pe marele Hienă-Porc cam la zece metri depărtare. Avea capul lăsat în jos, ochii lui strălucitori erau fixaţi asupra mea, mâinile ciuntite le ţinea încleştate şi lipite de trup. Se opri în această atitudine ghemuită, când m-am întors, privindu-mă, puţin dintr-o parte.

O clipă, ne-am privit drept în ochi. Am aruncat biciul şi am scos pistolul din buzunar. Aveam de gând să ucid această brută - cea mai puternică din toate cele care rămăseseră acum pe insulă - la primul pretext. S-ar putea să pară perfid din partea mea, dar aşa eram hotărât să fac. Îmi era mult mai multă teamă de el decât de oricare dintre ceilalţi Oameni-Animale. Cât timp trăia, o ştiam, viaţa îmi era în pericol.

Timp de vreo zece secunde am stat să-mi revin. Apoi strigai:

— Salută! Înclină-te!

Dinţii îi străluciră spre mine, într-un mârâit:

— Cine eşti *tu*... ca să...

Puţin prea crispat, poate, am întins revolverul, am ţintit, şi am tras în grabă. L-am auzit schelălăind, l-am văzut sărind într-o parte şi întorcându-se, mi-am dat seama că nu l-am nimerit, şi am tras cocoşul armei înapoi, cu degetul gros, pentru focul următor. Dar el alerga întins, sărind

dintr-o parte într-alta, şi n-am îndrăznit să risc, dând greş încă o dată. Din când în când, privea înapoi pe deasupra umărului spre mine. Alergă oblic de-a lungul ţărmului, şi dispăru sub masele mişcătoare de fum des, care încă se mai scurgeau dinspre curtea incendiată. Am rămas cât va timp privind în urma lui. M-am întors apoi iar spre cei trei Oameni-Animale care ascultau de mine, şi le-am făcut semn să arunce cadavrul pe care încă îl mai duceau. Apoi m-am înapoiat la locul de lângă foc unde fuseseră cadavrele şi am împrăştiat nisipul cu piciorul, până când am acoperit şi am ascuns toate petele întunecate de sânge.

Făcând un semn cu mâna, am dat drumul celor trei sclavi ai mei, şi, urcând pe mal în sus, am intrat în desiş. Ţineam pistolul în mână, iar biciul atârnat, împreună cu toporaşele, de eşarfa braţului. Doream să fiu singur, să mă gândesc la situaţia în care mă aflam acum.

Un lucru îngrozitor, de care abia începeam să-mi dau seama, era că în toată această insulă nu mai exista acum nici un loc ferit unde să pot să fiu singur şi în siguranţă, pentru a mă odihni sau a dormi. De când debarcasem, îmi recăpătasem în chip uimitor puterile, dar tot mai eram înclinat să fiu nervos şi să mă descurajez, la orice încercare mai grea. Simţeam că ar trebui să străbat insula şi să mă stabilesc împreună cu Oamenii-Animale, creându-mi securitatea chiar prin apropiere de ei. Dar n-am avut curajul. M-am întors pe ţărm şi, îndreptându-mă spre răsărit, pe lângă curtea incendiată, m-am dus spre un punct unde un banc puţin adânc de nisip şi de coral se întindea spre recife. Acolo aş fi putut să stau jos şi să mă gândesc, cu spatele spre mare, şi cu faţa spre orice surpriză. Şi acolo m-am şi aşezat, cu bărbia pe genunchi, sub soarele care îmi bătea drept în cap, şi cu o spaimă crescândă în inimă, gândindu-mă cum aş putea să supravieţuiesc până în ceasul când voi scăpa (dacă urma să scap vreodată). Am încercat să revăd întreaga situaţie, cât puteam mai liniştit, dar îmi era imposibil să-mi îndepărtez emoţia.

Am început să mă gândesc la cauza disperării lui Montgomery. „Se vor schimba” spunea el. „Cu siguranţă că se vor schimba”. Şi Moreau - ce spusese oare Moreau? „Animalul îndărătnic din ei revine din zi în zi tot mai mult...” Atunci gândul mi s-a întors către Hiena-Porc. Eram încredinţat că dacă nu voi ucide această brută, mă va ucide ea pe mine... Cel ce rostea Legea era mort - cu atât mai rău!... Ei ştiau acum că şi noi, Cei-cu-biciul, putem fi ucişi, la fel ca şi ei...

Oare nu mă şi spionau, printre masele verzi de ferigi şi palmieri de colo - pândindu-mă până când voi ajunge astfel ca să pot fi prins dintr-o săritură? Oare nu complotau împotriva mea? Ce le spunea oare Hiena-Porc? Imaginaţia mea alerga printr-o mlaştină de temeri neîntemeiate.

Gândurile mi-au fost tulburate de ţipetele unor păsări de mare care se repezeau spre un obiect negru care fusese aruncat de valuri pe ţărm aproape de locul îngrădit. Ştiam ce era acel obiect, dar nu aveam curajul să mă întorc şi să le alung. Am început să merg de-a lungul ţărmului, în direcţia opusă, intenţionând să înconjur colţul de est al insulei şi să mă apropii astfel de râpa cu colibe, fără să traversez eventualele curse care m-ar fi pândit în desişuri.

Cam la jumătate de milă de drum de-a lungul coastei l-am văzut pe unul dintre cei trei Oameni-Animale de mai înainte, îndreptându-se dinspre tufişuri către mine. Eram atât de nervos acum, din cauza propriilor mele închipuiri, încât am scos imediat revolverul. Nici gesturile prietenoase ale Omului-Animal n-au reuşit să mă dezarmeze.

S-a apropiat ezitând.

— Pleacă, strigai eu.

Era ceva în atitudinea umilită a acestei creaturi, care amintea foarte mult de un câine. Se retrase puţin, la fel ca un câine care este gonit acasă, şi se opri, privindu-mă rugător cu ochi bruni de câine.

— Pleacă, zisei eu. Nu te apropia de mine.

— Nu pot să mă apropii de dumneata? zise el.

— Nu. Pleacă, insistai eu, şi am plesnit din bici.

Apoi, punând biciul între dinţi, m-am aplecat după o piatră, şi cu această ameninţare am reuşit să-l gonesc. Astfel, în singurătate am ocolit râpa unde locuiau Oamenii-Animale şi, ascunzându-mă printre buruienile şi trestiile care despărţeau de mare această crăpătură, îi supravegheam pe cei care apăreau, încercând să-mi dau seama după gesturile şi aspectul lor ce impresie le făcuse moartea lui Moreau şi a lui Montgomery, ca şi distrugerea Casei Durerii. Îmi dădeam acum seama de nebunia laşităţii mele. Dacă mi-aş fi păstrat curajul pe care-l avusesem în zori, dacă nu l-aş fi lăsat să se scurgă în reflexiile mele solitare, aş fi putut să pun mâna pe sceptrul vacant al lui Moreau şi să domnesc asupra Oamenilor-Animale. Aşa, însă, pierdusem ocazia, şi căzusem în poziţia de simplu şef printre semenii mei.

Către prânz, câţiva dintre ei veniră şi se aşezară să se încălzească în nisipul fierbinte. Glasurile imperioase ale foamei şi setei îmi alungară frica. Am ieşit din tufişuri şi, cu revolverul în mână, am coborât spre aceste fiinţe tolănite pe jos. Una, o Femeie-Lup, îşi întoarse capul şi mă privi ţintă. Ceilalţi făcură la fel. Nimeni nu încercă să se ridice sau să mă salute. Mă simţeam prea slab şi prea obosit pentru ca să insist împotriva atâtora, şi am lăsat, astfel, să-mi scape momentul.

— Vreau de mâncare, zisei eu, aproape pe un ton de scuză, apropiindu-mă.

— Găseşti de mâncare în colibe, zise un Bou-Mistreţ cam adormit, privind în altă parte.

Am trecut pe lângă ei şi am coborât în umbra şi mirosurile râpei aproape pustii. Într-o colibă goală m-am ospătat cu nişte fructe, şi apoi, după ce am proptit câteva beţe şi ramuri murdare şi pe jumătate putrezite în faţa intrării, m-am aşezat cu faţa spre ea, şi cu mâna pe revolver. Oboseala ultimelor treizeci de ore îşi ceru drepturile şi m-am lăsat să alunec într-o moţăială uşoară, încredinţat că baricada slabă

pe care o înălţasem va produce suficient de mult zgomot când va fi dată la o parte, pentru a mă scuti de vreo surpriză.

XXI. DEGENERAREA OAMENILOR ANIMALE

În felul acesta, am devenit unul dintre Oamenii-Animale de pe insula doctorului Moreau. Când m-am trezit, în jurul meu era întuneric. Braţul bandajat mă durea. M-am ridicat pe vine, întrebându-mă, la început, unde mă aflam. Se auzeau nişte glasuri răguşite vorbind afară. Baricada mea dispăruse şi deschizătura colibei era liberă. Revolverul era încă în mână.

Am auzit o respiraţie şi am văzut ceva ghemuit foarte aproape de mine. Mi-am ţinut răsuflarea, încercând să văd ce anume era. Forma începu să se mişte încet, interminabil. Apoi ceva moale şi cald şi umed îmi trecu peste mână.

Toţi muşchii mi se contractară. Mi-am tras repede mâna. Un strigăt de alarmă porni şi mi se opri în gâtlej. Mi-am dat seama la timp de ce se întâmplase şi mi-am oprit degetele de pe revolver.

— Cine-i acolo? întrebai eu într-o şoaptă răguşită, cu revolverul îndreptat spre el.

— Eu, Stăpâne.

— Cine eşti tu?

— Ei spun că nu mai există Stăpân acum. Dar eu ştiu, ce ştiu. Eu am dus trupurile în mare. O, tu Cel-ce-merge-prin-

mare, trupurile celor pe care i-ai ucis. Sunt sclavul tău, Stăpâne.

— Tu eşti cel pe care l-am întâlnit pe plajă? întrebai eu.

— Chiar el, Stăpâne.

Fiinţa aceasta era evident demnă de încredere, căci ar fi putut să se năpustească asupra mea în timp ce dormeam.

— Foarte bine, zisei eu, întinzându-mi mâna ca să mi-o lingă din nou.

Începeam să-mi dau seama ce însemna prezenţa lui, şi curajul îmi crescu iar.

— Unde sunt ceilalţi? întrebai.

— Sunt nebuni. Sunt smintiţi, zise Omul-Câine. Chiar acum stau de vorbă acolo împreună. Ei spun: „Stăpânul este mort; Cel-de-al-doilea-cu-biciul este mort. Cel-care-a-mers-în-mare este... la fel cu noi. Nu mai avem nici un Stăpân, nici un Bici, nici o Casă a Durerii. A venit sfârşitul. Iubim Legea, şi o vom respecta; dar nu mai există Durere, nici Stăpân, nici Bice, niciodată”. Aşa spun ei. Dar eu ştiu, Stăpâne, eu ştiu.

Am pipăit în întuneric, mângâind capul Omului-Câine.

— Foarte bine, zisei eu iar.

— În curând îi vei ucide pe toţi, zise Omul-Câine.

— În curând, răspunsei eu, îi voi ucide pe toţi - după ce vor trece câteva zile şi se vor întâmpla anumite lucruri. Toţi, afară de cei pe care îi vei arăta tu, toţi vor fi ucişi.

— Tot ce doreşte Stăpânul să ucidă, Stăpânul ucide, zise Omul-Câine cu o oarecare satisfacţie în glas.

— Şi ca păcatele lor să crească, zisei eu, îi las să trăiască în nebunia lor până când le vine vremea. Să nu ştie că eu sunt Stăpânul.

— Voinţa Stăpânului este bună, zise Omul-Câine, cu tactul prompt al rasei sale canine.

— Dar unul a şi păcătuit, zisei eu. Pe acela îl voi ucide, oricând îl voi întâlni. Când am să-ţi spun: *„Acela este”* ai grijă să te năpusteşti asupra lui... Şi acum, mă duc la oamenii care sunt strânşi laolaltă.

O clipă, deschizătura colibei s-a întunecat de ieşirea Omului-Câine. Apoi l-am urmat şi m-am găsit aproape în acelaşi loc unde fusesem atunci când îl auzisem pe Moreau şi pe câinele lui, urmărindu-mă. Dar acum era noapte, şi întreaga râpă plină de miasme împrejurul meu era întunecată, şi mai încolo, în locul unei pante înverzite şi însorite, vedeam un foc roşu, în faţa căruia se mişcau încoace şi încolo forme ghemuite şi groteşti. Mai departe erau copacii deşi, un zid de întuneric, mărginit în partea de sus cu dantela neagră a ramurilor superioare. Luna tocmai se ridica deasupra marginii râpei şi, ca o bară peste faţa ei, trecea spirala de vapori care se înălţa neîncetat din fumarolele de pe insulă.

— Mergi lângă mine, zisei eu, adunându-mi curajul, şi unul lângă altul, am coborât drumul îngust, fără să dăm atenţie fiinţelor nedesluşite care ne urmăreau cu privirea de prin colibe.

Nimeni dintre cei adunaţi în jurul focului nu făcu vreun gest ca să mă salute. Cei mai mulţi dintre ei se făceau că nu mă observă - în mod ostentativ. Am căutat cu privirea pe Hiena-Porc, dar nu era acolo. Cu totul, poate că erau vreo douăzeci de Oameni-Animale, stând pe vine, privind fix la foc, sau stând de vorbă unii cu alţii.

— Este mort, este mort, Stăpânul este mort, zise glasul Omului-Maimuţă în dreapta mea. Casa Durerii - nu mai există Casa Durerii.

— Nu este mort, zisei eu cu glas puternic. Chiar acum el ne priveşte.

Aceasta îi făcu să tresară. Douăzeci de perechi de ochi mă priviră.

— Casa Durerii nu mai există, zisei eu. Dar va veni din nou. Pe Stăpân voi nu-l puteţi vedea. Şi totuşi chiar în clipa aceasta el ascultă, deasupra voastră.

— Adevărat, adevărat, zise Omul-Câine.

Au fost zdruncinaţi de siguranţa, mea. Un animal poate fi destul de feroce şi de viclean, dar ca să poţi minţi trebuie să fii om.

— Omul cu mâna bandajată spune un lucru ciudat, zise unul din Oamenii-Animale.

— Vă spun că aşa este, zisei eu. Stăpânul şi Casa Durerii vor veni din nou. Vai de cel care încalcă Legea!

Se uitară miraţi unii la alţii. Cu o indiferenţă afectată am început să izbesc leneş cu toporul în pământul din faţa mea. Am băgat de seamă că priveau la tăieturile adânci pe care le făceam în iarbă.

Apoi Satirul îşi exprimă o îndoială; i-am răspuns; apoi una dintre fiinţele pestriţe obiectă altceva, şi o discuţie însufleţită se iscă în jurul focului. Din clipă în clipă, începeam să fiu mai convins de securitatea mea. Vorbeam acum fără spasmul din respiraţie, datorat intensităţii emoţiei, care mă tulburase la început. În decurs de aproape o oră convinsesem de-a binelea pe mai mulţi dintre Oamenii-Animale de adevărul afirmaţiilor mele şi îi adusesem pe aproape toţi ceilalţi într-o stare de îndoială. Eram cu ochii în patru după duşmanul meu, Hiena-Porc, dar el nu se arătă de loc. Din când în când, câte o mişcare suspectă mă făcea să tresar, dar îmi recăpătăm repede încrederea. Apoi, pe măsură ce luna cobora încet la zenit, auditorii începură unul câte unul să caşte (lăsând să se vadă, în lumina focului care se stingea, tot felul de dinţi ciudaţi) şi mai întâi unul, apoi altul, se retraseră spre vizuinile din râpă. Iar eu, temându-mă de tăcere şi întuneric, m-am dus cu ei, ştiind că eram mai în siguranţă alături de mai mulţi, decât cu unul singur.

În acest fel începu partea cea mai lungă a şederii mele pe insula doctorului Moreau. Dar, din noaptea aceea şi până când a venit sfârşitul, s-a întâmplat doar un singur lucru demn de povestit, în afară de o serie de nenumărate amănunte mici şi neplăcute şi chinul unei neîncetate nelinişti. Aşa că prefer să trec cu vederea asupra acestui

interval de timp şi să povestesc doar singurul incident mai important din cele zece luni pe care le-am petrecut în intimitatea acestor brute pe jumătate umanizate. Aş putea să povestesc multe dintre cele ce mi au rămas în memorie, lucruri pentru care mi-aş da bucuros mâna dreaptă ca să le pot uita. Dar ele nu ajută cu nimic cursului povestirii. Retrospectiv, este ciudat să-mi amintesc, cât de repede m-am obişnuit cu felul de a fi al acestor monştri, şi cum le-am câştigat iar încrederea. Am avut şi câteva certuri, desigur şi încă aş putea să arăt nişte urme de dinţi, dar în curând Oamenii-Animale căpătară un respect salutar pentru îndemânarea mea de a arunca pietre şi pentru tăişul toporului meu. Fidelitatea Omului-Câine-Saint-Bernard mi-a fost de un folos nemărginit. Am constatat că scara respectului se baza în special pe capacitatea de a face răni cât mai adânci. Pot spune cu adevărat - şi sper că fără vanitate - că aveam un fel de întâietate printre ei. Unul sau doi, cărora, în diverse dispute, le lăsasem cicatrice adânci, aveau necaz pe mine, dar şi-l manifestau mai ales în spatele meu, prin strâmbături, şi la o distanţă suficientă pentru a nu-i ajunge cu proiectilele mele.

Hiena-Porc mă evita şi eram mereu în stare de alarmă din cauza lui. Nedespărţitul meu Om-Câine îl ura şi se temea de el teribil. Cred că, de fapt, asta stătea la baza ataşamentului acestei brute faţă de mine. În curând deveni evident pentru mine că Hiena-Porc gustase sânge şi mersese pe urmele Omului-Leopard. Îşi făcuse o vizuină pe undeva prin pădure şi devenise solitar. O dată, am încercat să-i îndemn pe Oamenii-Animale să-l vâneze, dar nu aveam destulă autoritate ca să-i fac să conlucreze pentru un anumit scop. De mai multe ori am încercat să mă apropii de culcuşul lui şi să cad asupra lui pe neaşteptate, dar totdeauna el era mai ager decât mine, mă vedea sau mă adulmeca, şi fugea. De asemenea, el, cu pânda lui, făcea ca orice cărare din pădure să fie periculoasă pentru mine şi pentru aliaţii mei. Omul-Câine abia dacă îndrăznea să se îndepărteze de mine.

În prima lună, Oamenii-Animale, comparativ cu condiţia lor de mai târziu, erau destul de umani, şi pentru vreo doi dintre ei în afară de prietenul meu canin, încercam chiar o bunăvoinţă prietenoasă. Mica creatură roz cu aspect de leneş manifesta o ciudată afecţiune faţă de mine, şi începuse să mă urmeze pretutindeni. Omul-Maimuţă mă plictisea, totuşi, cu vorbăria lui. El se considera egalul meu, din cauză că avea cinci degete la mână şi trăncănea mereu în faţa mea, trăncănea cele mai cumplite prostii. Un lucru mă amuza, oarecum, la el: avea o fantastică îndemânare de a forma cuvinte noi. Îşi închipuia, cred, că adevăratul rost al limbii consta în a turui cuvinte care nu însemnau nimic. El numea asta „gândurile mari”, spre a le deosebi de „gândurile mărunte” - interesele obişnuite ale vieţii de toate zilele. Dacă făceam vreodată vreo remarcă pe care nu o înţelegea, o lăuda foarte mult, mă ruga s-o rostesc din nou, o învăţa pe dinafară, şi se ducea s-o repete, cu câte un cuvânt greşit pe ici sau pe colo, celorlalţi Oameni-Animale mai blânzi. El nu se oprea la nimic din ceea ce era limpede şi inteligibil. Am inventat, special pentru el, câteva „gânduri mari” foarte curioase. Cred că era cea mai proastă fiinţă pe care am întâlnit-o vreodată; el a dezvoltat în modul cel mai minunat prostia distinctivă a omului, fără să piardă măcar o iotă din prostia naturală a maimuţei.

Acestea toate, după cum spuneam, se întâmplau în primele săptămâni ale singurătăţii mele printre Oamenii-Animale. În acest timp, ei respectau obiceiurile stabilite prin Lege, şi în general se purtau cum se cuvine. O dată, am găsit încă un iepure sfâșiat în bucăţi - de către Hiena-Porc, sunt sigur - dar asta a fost tot. Abia cam prin mai am început să disting pentru prima dată o diferenţă crescândă în vorbirea şi ţinuta lor, o dificultate tot mai evidentă în articularea cuvintelor, o aversiune tot mai mare pentru vorbire. Trăncăneala Omului-Maimuţă crescu în volum, dar deveni din ce în ce mai puţin inteligibilă, din ce în ce mai maimuţărească. Unii dintre ceilalţi păreau că pierd cu totul

controlul asupra vorbirii, deşi în acea vreme încă mai înţelegeau ce le spuneam. Vă puteţi închipui o vorbire, cândva bine definită şi exactă, care se înmoaie şi se topeşte, pierzându-şi forma şi sensul, şi devine din nou doar frânturi de sunete? Mergeau în două picioare din ce în ce mai greu. Deşi se vedea că se simţeau ruşinaţi, din când în când dădeam peste câte unul alergând în mâini şi picioare şi cu totul incapabil să-şi reia poziţia verticală. Apucau tot mai stângaci lucrurile cu mâna; băutul pe lipăit, mâncatul ronţăind deveneau din zi în zi tot mai obişnuite. Îmi dădeam seama mai bine decât oricând de ceea ce îmi spusese Moreau despre „îndărătnicul animal din ei". Recădeau, şi încă foarte repede, în ceea ce fuseseră mai înainte.

Unii dintre ei - şi primii, am observat cu oarecare surpriză, erau toţi femele - începură să nu mai ţină seama de cerinţele decenţei - de cele mai multe ori în mod deliberat. Alţii încercară chiar să încalce în public monogamia. Tradiţia Legii îşi pierdea, în mod limpede, puterea. Nu pot să continui acest subiect neplăcut. Omul meu Câine redevenea pe nesimţite câine; din zi în zi devenea mut, patruped, păros. Abia dacă observam trecerea de la tovarăşul care era mâna mea dreaptă, la câinele care adulmeca pe lângă mine. Deoarece neîngrijirea şi dezorganizarea creşteau din zi în zi, râpa care adăpostea locuinţele şi care niciodată nu fusese un loc prea plăcut, deveni atât de dezgustătoare, încât am părăsit-o şi, traversând insula, mi-am făcut o colibă din ramuri printre ruinele înnegrite ale locuinţei lui Moreau. O oarecare amintire a suferinţelor făcea din acest loc adăpostul cel mai sigur împotriva Oamenilor-Animale.

Ar fi imposibil să descriu amănunţit fiecare pas al decăderii acestor monştri; zi de zi, aspectul omenesc îi părăsea; renunţară să se mai înfăşoare în cârpe şi să se îmbrace, părăsiră în cele din urmă orice urmă de îmbrăcăminte; părul începu să se răspândească pe membrele lor descoperite; frunţile li se teşiră şi feţele le

ieşiră înainte; iar despre purtarea aproape prietenească pe care mi-o permisesem cu unii din ei, în prima lună a singurătăţii mele, îmi era groază să-mi mai aduc aminte.

Schimbarea se petrecea încet şi inevitabil. Pentru ei, ca şi pentru mine, ea venea fără vreun şoc anume. Încă mai mergeam în siguranţă printre ei, pentru că încărcătura tot mai mare de animalism exploziv care gonea din zi în zi omenescul din ei nu producea nici o zguduitură în decăderea lor treptată. Dar începusem să mă tem că, în curând, acest şoc trebuia să vină. Bruta mea Saint-Bernard mă urmase în noua mea locuinţă şi vigilenţa lui mi-a permis să dorm uneori aproape în linişte. Mica fiinţă roz cu aspect de leneş devenise sfioasă şi mă părăsise, ca să se întoarcă din nou la viaţa sa naturală, printre ramurile copacilor. Ne aflam exact în starea de echilibru care ar rămâne întruna din acele cuşti cu o „Familie fericită” formată din animale diferite, pe care le expun îmblânzitorii de animale, în cazul când îmblânzitorul ar părăsi-o pentru totdeauna.

Desigur că aceste creaturi nu au decăzut într-atât încât să devină animale ca acelea pe care cititorul le-a văzut în grădinile zoologice - urşi, lupi, tigri, boi, porci, sau maimuţe obişnuite. Fiecare mai avea încă trăsături ciudate; în fiecare Moreau amestecase un animal cu altul; unul poate că era mai mult urs, altul mai mult felină, altul mai mult bovină, dar fiecare era amestecat cu alte creaturi - un fel de animalism generalizat apărea printre trăsăturile specifice. Şi, din când în când, încă mă mai surprindeau unele resturi vagi de umanitate, câte o recrudescentă trecătoare a vorbirii, o îndemânare neaşteptată a membrelor anterioare, o jalnică încercare de a merge în picioare.

Probabil că şi eu suferisem unele schimbări stranii. Hainele atârnau în jurul meu ca nişte zdrenţe gălbui, prin ale căror găuri lucea pielea tăbăcită. Părul îmi crescuse lung şi încâlcit. Mi se spune că, chiar şi acum, ochii mei au o strălucire ciudată, o mare mobilitate.

La început, îmi petreceam ziua pe ţărmul dinspre sud, pândind vreo pânză, sperând şi rugându-mă să apară vreun vas. Mă bizuiam pe întoarcerea lui *Ipecacuanha,* o dată cu trecerea unui an, dar vasul nu reveni niciodată. De cinci ori am văzut câte o pânză, şi de trei ori fum, dar nimeni nu se apropie de insulă. Aveam totdeauna pregătit un foc, dar fără îndoială că era pus pe socoteala naturii vulcanice a insulei.

Abia prin septembrie sau octombrie am început să mă gândesc să-mi construiesc o plută. Pe atunci, mâna mi se vindecase şi puteam să folosesc din nou ambele mâini. La început am fost înspăimântat de neputinţa mea. Nu făcusem niciodată în viaţa mea tâmplărie sau vreo muncă de acest fel şi mi-am petrecut zile întregi printre copaci, experimentând cum să-i despic şi să-i leg împreună. Nu aveam funii şi n-am putut să găsesc nimic din care să fac funii; nici una dintre abundentele liane nu părea destul de flexibilă sau de rezistentă şi cu tot bagajul meu de cunoştinţe ştiinţifice nu puteam să găsesc vreun mijloc de a le face astfel. Am petrecut mai bine de două săptămâni scotocind printre ruinele înnegrite ale clădirii arse şi pe locul de pe ţărm unde fuseseră arse bărcile, căutând cuie şi alte bucăţi rătăcite de metal care ar fi putut să-mi fie de folos. Din când în când, câte o creatură animalică venea să mă privească şi când strigam la ea, fugea în salturi mari. Apoi a venit un anotimp cu furtuni şi cu ploi mari, care mi-au întârziat munca, dar, în cele din urmă, pluta fu gata.

Eram încântat de ea. Dar, cu lipsa de simţ practic care a fost totdeauna pacostea mea, o făcusem la o milă şi mai bine depărtare de mare, şi, înainte de a o fi tras în jos pe ţărm, se desfăcu în bucăţi. Poate că, de fapt, a fost o salvare pentru mine că nu m-am îmbarcat pe ea. Dar, în clipa aceea, disperarea mea pentru acest eşec fu atât de mare, încât timp de câteva zile n-am făcut decât să rătăcesc pe ţărm şi să privesc spre mare, gândindu-mă la moarte.

Dar nu aveam de gând să mor şi surveni un incident care îmi arătă în mod neîndoielnic nebunia de a lăsa să treacă astfel zilele - căci fiecare zi nouă era încărcată cu primejdii tot mai mari din partea Monştrilor-Animale. Şedeam la umbra zidului curţii îngrădite, privind spre mare, când am tresărit, simţind ceva rece care îmi atingea pielea călcâiului. Întorcându-mă, am văzut mica creatură roz cu chip de leneş, care îmi clipea în faţă. Îşi pierduse de mult graiul şi mişcările active, iar părul moale i se îndesa din zi în zi, şi ghearele ei boante deveneau tot mai răsucite. Scoase un fel de geamăt când văzu că îmi atrăsese atenţia, merse puţin înspre tufişuri, şi se întoarse să mă privească.

La început n-am înţeles, dar imediat m-am gândit că vrea să-l urmez, şi chiar asta am făcut, încet - căci ziua era fierbinte. Când ajunse la copaci se caţără în ei, căci putea merge mai bine printre lianele care atârnau, decât pe pământ.

Şi, deodată, într-un spaţiu cu iarba călcată în picioare, am dat peste un grup îngrozitor. Câinele meu Saint-Bernard zăcea pe pământ, mort, şi lângă cadavrul său stătea ghemuit Hiena-Porc, strângând cu ghearele sale diforme carnea care încă palpita, rozând din ea şi mârâind de plăcere. Când m-am apropiat, monstrul îşi ridică spre mine ochii strălucitori, buzele sale se răsfrânseră, dezgolindu-i dinţii mânjiți de sânge, şi mârâi ameninţător. Nu-i era nici frică, nici ruşine; ultima rămăşiţă de umanitate dispăruse. Am înaintat încă un pas, m-am oprit, mi-am scos revolverul. În sfârşit, eram faţă în faţă.

Fiara nu făcu nici un gest ca să fugă. Dar urechile i se ciuliră înapoi, părul i se zburli şi trupul i se ghemui. Am ţintit drept între ochi şi am tras. În aceeaşi clipă, se aruncă dintr-un salt asupra mea, şi am fost răsturnat ca un popic. Încercă să mă apuce cu mâna lui diformă, şi mă izbi în faţă. Săritura îl făcu să treacă peste mine. Am căzut sub partea dinapoi a trupului său, dar din fericire îl nimerisem unde trebuia, şi murise chiar în timp ce sărea. M-am târât de sub

trupul lui greu şi murdar şi m-am ridicat tremurând, privind la trupul care încă mai zvâcnea. Cel puţin primejdia aceasta era înlăturată. Dar Hiena-Porc, ştiam, era doar prima dintr-o serie de recăderi în animalitate care trebuiau să urmeze.

Am ars ambele cadavre pe un foc de vreascuri. Acum, într-adevăr, îmi dădeam limpede seama că, dacă nu voi părăsi insula, moartea mea nu era decât o chestiune de timp. Animalele, cu una sau două excepţii, părăsiseră râpa, şi îşi făcuseră vizuini, după gustul fiecăruia, prin desişurile pădurii. Puţine mai umblau după pradă în timpul zilei; cele mai multe dormeau, şi insula ar fi putut părea pustie unui nou venit; dar, în timpul nopţii, văzduhul răsuna de strigătele şi urletele lor înspăimântătoare. M-am gândit chiar să pornesc un masacru - să pun capcane sau să mă lupt cu cuţitul. Dacă aş fi avut un număr suficient de cartuşe, n-aş fi ezitat nici o clipă să pornesc să le ucid. Probabil că, dintre carnivorele primejdioase nu mai erau decât vreo douăzeci; cele mai feroce muriseră. După moartea bietului meu câine, ultimul meu prieten, am adoptat şi eu într-o oarecare măsură obiceiul de a moţăi ziua, ca să pot sta de veghe în timpul nopţii. Mi-am refăcut adăpostul dintre zidurile fostei clădiri, cu o deschidere atât de îngustă, încât oricine ar fi încercat să intre ar fi trebuit să facă un zgomot considerabil. Creaturile acestea îşi pierduseră şi arta de a face focul, şi îşi recăpătaseră frica de el. Am început încă o dată, de data aceasta cu o adevărată pasiune, să strâng laolaltă pari şi crengi, pentru a-mi construi o plută cu care să mă salvez.

M-am izbit de mii de greutăţi. Sunt un om extrem de neîndemânatic - şcoala mi-o terminasem înainte de a se introduce metoda de lucru manual a lui Slöjd - dar am reuşit să îndeplinesc cele mai multe din cerinţele construcţiei unei plute. Într-un fel sau altul şi pe căi ocolite, şi de data aceasta am avut grijă şi de soliditate. Singurul obstacol era că nu găseam nici un vas în care să pun apa de care aveam nevoie pe aceste mări neumblate. Aş fi încercat

chiar să fac oale, dar pe insulă nu se găsea lut. Mergeam amărât de-a lungul întregii insule, încercând să rezolv această ultimă greutate. Câteodată izbucneam în accese sălbatice de furie şi, în necazul meu insuportabil, izbeam şi despicam cu toporul vreun nenorocit de copac. Dar nu-mi venea nici o idee.

Şi apoi a venit o zi, o zi minunată, pe care mi-am petrecut-o într-un adevărat extaz. Am văzut spre sud-vest o pânză, ca aceea a unei mici goelete, şi am aprins imediat o grămadă mare de vreascuri şi am rămas privind lângă foc, în căldura lui şi a soarelui de amiază. Toată ziua am privit la această pânză, fără să mănânc sau să beau ceva, astfel încât capul începuse să mi se învârtească; animalele veneau şi se uitau la mine, păreau uimite, şi plecau. Pânza era încă departe când se lăsă întunericul şi o înghiţi, şi toată noaptea m-am trudit să ţin focul aprins şi viu, şi ochii Animalelor străluceau din întuneric, plini de uimire. În zori, venise şi mai aproape, şi am văzut că era pânza soioasă a unei mici bărci. Ochii îmi erau obosiţi de veghe, priveam ţintă şi nu-mi venea să cred. În barcă erau doi oameni, stând jos de tot, unul lângă prova şi celălalt la cârmă. Dar barca plutea într-un mod ciudat. Nu mergea în direcţia vântului; se tot întorcea şi se legăna.

Când ziua devenise mai luminoasă, am început să flutur către ei ultima zdreanţă din jacheta mea; dar ei nu mă observară, şi continuară să stea cu faţa unul spre altul. Am înaintat până la punctul cel mai de jos al scundului promontoriu şi am început să gesticulez şi să strig. N-am căpătat nici un răspuns, iar barca îşi continua drumul ei fără ţel, îndreptându-se încet, foarte încet, spre golf. Deodată, o pasăre mare, albă zbură din barcă, şi niciunul dintre oameni nu se clinti şi nici nu o observă. Pasărea se roti, şi apoi se înălţă în sus, desfăcându-şi puternicele ei aripi.

Am încetat atunci să mai strig, şi m-am aşezat jos, pe promontoriu, mi-am pus bărbia în mâini şi am privit ţintă.

Încet, încet, barca se îndrepta spre vest. Aş fi putut să înot spre ea, dar ceva, ca o vagă teamă, mă îngheţa şi mă ţinea în loc. În timpul după-amiezii fluxul o împinse pe ţărm şi o aşeză cam la o sută de metri spre vest de ruinele curţii îngrădite.

Oamenii din ea erau morţi, muriseră de atât de multă vreme, încât se prăbuşiseră în fărâme când am aplecat barca într-o parte, ca să-i scot. Unul avea un păr roşu şi des ca al căpitanului de pe *Ipecacuanha,* iar în fundul bărcii zăcea un chipiu alb şi murdar. În timp ce stăteam lângă barcă, trei dintre Animale ieşiră, furişându-se din tufişuri şi veniseră spre mine, adulmecând. M-a cuprins un spasm de dezgust. Am împins mica barcă în jos, spre mal, şi m-am căţărat pe bordul ei. Două dintre brute erau Animale-Lupi, şi înaintau cu nările fremătând şi cu ochii strălucind; al treilea era creatura aceea hibridă din urs şi taur.

Când i-am văzut apropiindu-se de acele rămăşiţe mizerabile, când i-am auzit mârâind unul la celălalt, şi le-am văzut strălucirea dinţilor, o groază cumplită a luat locul repulsiei mele. Le-am întors spatele, am strâns pânza, şi am început să vâslesc spre larg. N-am mai avut nici curajul să mai privesc înapoi.

În noaptea aceea m-am aţinut între recife şi insulă, iar în dimineaţa următoare m-am îndreptat spre pârâu şi am umplut cu apă butoiaşul gol găsit pe bord. Apoi, cu toată răbdarea pe care o mai puteam avea, am cules o cantitate de fructe, am pândit şi am ucis doi iepuri, cu ultimele trei cartuşe pe care le mai aveam. În timp ce făceam aceasta, am lăsat barca înţepenită într-o ieşitură a recifelor, de teama Monştrilor-Animale.

XXII. OMUL SINGUR

Spre seară, am pornit spre larg, având în faţă un uşor vânt de la sud-vest, încet şi constant, iar insula deveni din ce în ce mai mică şi spirala subţire de fum se micşora într-o linie din ce în ce mai subţire, spre apusul înflăcărat de soare. Oceanul se ridica în jurul meu, ascunzându-mi privirilor această mică pată întunecată. Lumina zilei, strălucirea întârziată a soarelui, se scurgea de pe cer, se trăgea la o parte ca o perdea luminoasă, şi în cele din urmă îmi apăru înaintea ochilor acel abis al imensităţii albastre pe care lumina soarelui îl ascunde, şi am văzut puzderia de stele care pluteau pe el. Marea era liniştită, cerul era liniştit; eram singur, cu noaptea şi liniştea.

Am plutit astfel timp de trei zile, mâncând şi bând cu economie, şi meditând la tot ceea ce mi se întâmplase, fără să doresc prea mult să văd din nou oameni. Aveam doar o zdreanţă murdară în jurul corpului, părul îmi era o încâlcitură neagră. Fără îndoială că oamenii care m-au descoperit m-au crezut nebun. Este ciudat, dar nu simţeam nici o dorinţă să mă întorc printre oameni. Eram doar bucuros că reuşisem să scap de odioşii Monştri-Animale. În cea de a treia zi am fost cules de un bric care mergea de la Apia la San Francisco. Nici căpitanul şi nici secundul n-au crezut povestirea mea, socotind că singurătatea şi primejdiile îmi luaseră minţile. Şi, temându-mă că părerea lor ar putea fi şi a altora, m-am abţinut să povestesc mai departe aventura mea, şi am pretins că nu-mi mai amintesc nimic din cele ce mi se întâmplaseră între naufragiul lui *Lady Vain* şi momentul când am fost găsit din nou - un interval de un an.

A trebuit să procedez cu cea mai mare băgare de seamă pentru a evita să fiu declarat nebun. Mă bântuiau amintirile despre Lege, despre cei doi marinari morţi, despre

primejdiile nopţii, despre cadavrul din desişul de trestii. Şi, oricât ar părea de nefiresc, o dată cu întoarcerea mea printre oameni s-a produs, în loc de acea încredere şi simpatie la care m-am aşteptat, o stranie accentuare a nesiguranţei şi a fricii pe care o simţisem în timpul şederii mele pe insulă. Nimeni nu voia să mă creadă, eram tot atât de ciudat pentru oameni pe cât fusesem pentru Oamenii-Animale. Ca şi cum aş fi căpătat ceva din sălbăticiunea naturală a celor cu care trăisem alături.

Se spune că spaima este o boală, şi în orice caz, eu pot mărturisi că, de câţiva ani încoace, o teamă neîncetată şi-a făcut lăcaş în mintea mea, o teamă neîncetată, ca aceea pe care ar resimţi-o un pui de leu, îmblânzit numai pe jumătate. Tulburarea mea luă cele mai ciudate forme. Nu mă puteam convinge că bărbaţii şi femeile pe care îi întâlneam nu erau şi ei nişte Oameni-Animale, ceva mai umani, animale pe jumătate modelate la exterior după chipul unor fiinţe omeneşti, şi că ei vor începe în curând să decadă în animalitate, să-şi arate, unul câte unul, caracterele lor animalice. Am încredinţat cazul meu unui om extrem de priceput, un om care îl cunoscuse pe Moreau, şi care păru să dea crezare pe jumătate spuselor mele, un specialist în boli mintale - şi el m-a ajutat foarte mult.

Deşi nu cred că groaza faţă de acea insulă mă va părăsi vreodată cu totul, de cele mai multe ori ea zace undeva în fundul sufletului meu, un simplu nor îndepărtat, o amintire şi o bănuială vagă; dar sunt momente când micul nor se întinde până ce întunecă întregul cer. Atunci, privesc în jur la semenii mei. Şi mă înfricoşez. Văd feţe aspre şi însufleţite, altele întunecate sau ameninţătoare, altele schimbătoare, nesincere; niciuna care să aibă autoritatea calmă a unei fiinţe raţionale. Simt ca şi cum animalul din ei va trebui să iasă la suprafaţă; că degradarea celor de pe insulă se va produce din nou, dar pe o scară mai mare. Ştiu că aceasta este o închipuire, că aceste aparenţe de bărbaţi şi femei din jurul meu sunt într-adevăr bărbaţi şi femei,

bărbaţi şi femei pentru totdeauna, creaturi perfect raţionale, pline de dorinţi omeneşti şi de griji tandre, eliberate de instincte, nefiind sclavii niciunei Legi fantastice - fiinţe cu totul diferite de Oamenii-Animale. Şi, totuşi, fug de ei, de privirile lor curioase, de întrebările şi sprijinul lor, şi doresc să fiu departe de ei, şi singur.

Din această cauză, trăiesc în apropierea câmpiei întinse, şi când această umbră mi se aşterne pe suflet, pot să mă refugiez acolo; câmpia pustie este atunci minunată, sub cerul măturat de vânt. Cât timp trăiam în Londra, groaza era aproape insuportabilă. Nu puteam să scap de oameni; glasurile lor pătrundeau prin ferestre; uşile încuiate erau doar o slabă apărare. Pentru ca să lupt cu închipuirea mea ieşeam pe străzi şi acolo miorlăiau în urma mea femei care îmi dădeau târcoale, bărbaţi înfometaţi îmi aruncau pe ascuns priviri invidioase, muncitori palizi şi extenuaţi treceau tuşind pe lângă mine, cu ochii obosiţi şi cu pasul grăbit, ca un cerb rănit care îşi pierde sângele; bătrâni, aduşi din spate şi trişti, treceau mormăind, cu totul nepăsători faţă de ceata zdrenţăroasă a copiilor care râdeau de ei. Atunci mă retrăgeam în vreo biserică, dar chiar şi acolo, atât de mare îmi era tulburarea, mi se părea că predicatorul trăncănea „gânduri mari” la fel cum făcea Omul-Maimuţă; sau în vreo bibliotecă şi acolo feţele atente aplecate deasupra cărţilor păreau doar creaturi răbdătoare aşteptându-şi prada. Deosebit de greţoase îmi păreau feţele rătăcite şi lipsite de expresie ale oamenilor din trenuri şi omnibuze; nu păreau să fie semenii mei mai mult decât ar fi nişte cadavre, aşa că nu îndrăzneam să călătoresc, până când nu mă asiguram că eram singur. Şi mi se părea că şi eu însumi nu eram o creatură raţională, ci doar un animal chinuit de vreo stranie tulburare mintală, care îl făcea să rătăcească singur, ca o oaie lovită de ameţeală.

Dar aceasta este o stare care acum mă cuprinde - mulţumesc lui Dumnezeu - mai rar. M-am retras din vălmăşagul oraşelor şi mulţimilor şi îmi petrec zilele

înconjurat de cărţi pline de înţelepciune, ferestre strălucitoare în această viaţă a noastră, luminate de sufletele luminoase ale oamenilor. Văd foarte puţini străini şi nu am decât o locuinţă modestă. Zilele mi le consacru cititului şi experienţelor de chimie, iar multe din nopţile senine mi le petrec studiind astronomia. Există în nenumăratele stele sclipitoare de pe cer, deşi nu ştiu nici cum şi nici de ce, o senzaţie de infinită pace şi ocrotire. Acolo, cred eu, în legile vaste şi eterne ale materiei, şi nu în grijile, păcatele şi necazurile zilnice ale oamenilor, trebuie să-şi găsească alinarea şi speranţa tot ce este mai presus de animal în noi. Cel puţin aşa sper, deoarece altfel n-aş putea să mai trăiesc. Şi, astfel, în speranţă şi singurătate, ia sfârșit povestirea mea.

EDWARD PRENDICK.

CUPRINS

